

Forældres oplevelse af de familieretlige myndigheder 2022

Tredje opfølgning efter reform af området i 2019

*Forældres oplevelse af de familieretlige myndigheder 2022
– Tredje opfølgning efter reform af området i 2019*

© VIVE og forfatterne, 2023

e-ISBN: 978-87-7582-234-8

Modelfoto: Mathilde Bech/VIVE

Projekt: 302407

Finansiering: Familieretshuset

VIVE

Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd

Herluf Trolles Gade 11

1052 København K

www.vive.dk

VIVEs publikationer kan frit citeres med tydelig kildeangivelse.

Forord

Denne rapport giver en karakteristik af forældre, der er i kontakt med det familieretlige system og viser udviklingen i den familieretlige sagsbehandling, forældres tilfredshed med det familieretlige system samt udviklingen i forældresamarbejde og børns og forældres trivsel fra 2019 til 2022. Rapporten skal bidrage til at vise, om den reform, som det familieretlige område har gennemgået siden april 2019, har medført forbedringer i ikke-samboende forældres oplevelse af at kunne få hjælp til deres forældresamarbejde og hverdagsliv med børnene. Et andet formål er at undersøge, om der er sket forbedringer af trivselen hos børn og forældre, der er i kontakt med de familieretlige myndigheder. Endelig skal denne rapport give en karakteristik af de familier, der møder det familieretlige system – sammenlignet med andre børnefamilier, der ikke er i kontakt med det familieretlige system.

Undersøgelsen bygger på spørgeskemadata, der er indsamlet i perioden 2019-2022, sagsbehandlingsdata fra Familieretshuset samt registerdata fra Danmarks Statistik.

VIVE har tidligere udgivet tre rapporter om forældres oplevelse af det familieretlige system: "*Forældres tilfredshed med de familieretlige myndigheder – Baselineundersøgelse af det familieretlige system i forbindelse med reform af området april 2019*", "*Forældres tilfredshed med de familieretlige myndigheder – 1. opfølgning efter reform af området i april 2019*" og "*Forældres oplevelse af de familieretlige myndigheder – 2. opfølgning af udvikling efter reform af området i april 2019*".

I starten af 2024 gennemfører VIVE endnu en dataindsamling om forældres oplevelse af de familieretlige myndigheder, hvorefter VIVE laver den endelige evaluering af reformen af det familieretlige system, der forventes at udkomme ultimo 2024.

Rapporten er udarbejdet af chefanalytiker Karen Margrethe Dahl med assistance fra studentermedhjælper Sylvester Grünberger Tønnesen.

VIVE takker alle forældre, der har besvaret skemaet. Tak også til de to anonyme reviewere for konstruktive kommentarer.

Undersøgelsen er bestilt og finansieret af Familieretshuset.

Kræn Blume Jensen

Forsknings- og analysechef for VIVE Social

Indholdsfortegnelse

DEL 1 Afrapportering	6
----------------------	---

Hovedresultater	7
-----------------	---

1	Indledning	15
1.1	Formål	15
1.2	Baggrund for rapporten	15
1.3	Rapportens opbygning	20

2	Forældre og børn, der møder Familieretshuset	21
2.1	Andelen af familier, der er i kontakt med Familieretshuset	22
2.2	Børn og forældres alder	25
2.3	Tidligere og nuværende familiesituation	27
2.4	Forældres uddannelse, beskæftigelse og økonomi	29
2.5	Risikofaktorer i familien	31
2.6	Opsamling	36

3	Sagernes behandling	37
3.1	Familieretshusets sagstyper	37
3.2	Sager om samvær, bopæl og forældremyndighed	41
3.3	Børneinddragelse i de familieretlige sager	44
3.4	Familieretshusets øvrige tilbud og indsatser	46
3.5	Afgørelser og aftaler i Familieretshuset	47
3.6	Kontakt med kommunerne	48
3.7	Opsamling	50

4	Forældres oplevelse af det familieretlige system	52
4.1	Udvikling i oplevelsen af sagsbehandlingen i Familieretshuset og familieretterne	53
4.2	Udbytte af sagsbehandlingen i Familieretshuset og familieretterne	59

4.3	Afslutningen af sagen	62
4.4	Bopæls- og samværsforældres oplevelse	64
4.5	Forældre, der har mødt forskellige myndigheder	67
4.6	Opsamling	70
<hr/>		
5	Samarbejde og trivsel efter mødet med det familieretlige system	73
5.1	Fordeling og ændringer af samvær, bopæl og forældremyndighed	74
5.2	Forældresamarbejde og konflikt	80
5.3	Børnenes trivsel	83
5.4	Forældrenes trivsel	86
5.5	Opsamling	88
<hr/>		
	DEL 2 Dokumentation	90
<hr/>		
6	Undersøgelsens datagrundlag og analysemetoder	91
6.1	Familieretshusets sagsbehandlingsdata	91
6.2	Danmarks Statistiks registerdata	93
6.3	Spørgeskemadata indsamlet blandt forældre	95
6.4	Analyser af data	101
<hr/>		
	Litteratur	102

DEL 1

Afrapportering

Hovedresultater

Baggrund og formål

Baggrund for rapporten

Hvis forældre, der ikke bor sammen, har svært ved at samarbejde om deres børn, kan de henvende sig til det familieretlige system. Her kan de fx modtage rådgivning om børns reaktioner og behov i ikke-samboende familier, få hjælp til selv at indgå aftaler eller få en juridisk afgørelse om børnenes bopæl, samvær eller om hvem, der skal have forældremyndighed over børnene.

Det familieretlige system består af Familieretshuset, der er statsligt, og familieretten, der er en afdeling under domstolene.

I april 2019 blev området reformeret, hvilket bl.a. betød oprettelse af Familieretshuset og nedlæggelse af Statsforvaltningen. Desuden blev familieretten etableret. Reformen, der var fuldt implementeret i september 2022, har til hensigt at sikre et stærkere fokus på børnenes trivsel og behov for beskyttelse samt sikre en tryk og støttende inddragelse af børnene. Derudover er der større fokus på at klæde forældrene på til at forstå deres børns reaktioner og behov ved at give forældrene mulighed for at deltage i forskellige rådgivningstilbud og kurser. Endelig skal reformen sikre, at familierne i det familieretlige system i højere grad møder enkle, gennemskuelige og forudsigelige forløb, der er tilpasset familiernes behov.

For at sikre, at hensynet til barnet er i centrum, er der i Familieretshuset oprettet en særlig børneenhed, der yder støtte til børn, der er berørt af familieretlige problemstillinger. Børneenheden sørger for, at barnets perspektiv inddrages i familieretlige sager. Børneenheden tilbyder også støtte i form af bl.a. kontaktperson til barnet, støtte til, at barnet får en bisidder, børnesagkyndig rådgivning, telefonisk rådgivning og børnegrupper. Børneenhedens medarbejdere kan endvidere følge barnet i familieretten, fx hvis barnet skal til samtale der. Hensigten er, at barnet i hele forløbet tilknyttes en fast medarbejder, der benævnes som barnets kontaktperson.

Ikke-samboende familier med samarbejdsvanskeligheder kan henvende sig til Familieretshuset, hvor familien dels har mulighed for råd og vejledning uden at få oprettet en egentlig sag, dels kan få behandlet en sag om fx samvær, bopæl eller forældremyndighed. Hvis der oprettes en sag, screenes familien og visiteres på baggrund heraf til forskellige behandlingsspor i Familieretshuset:

- § 5-sporet til sager, der udelukkende kræver skriftlig behandling, som fx godkendelse af en aftale om forældremyndighed, som forældrene selv har indgået.
- § 6-sporet til mere konfliktfyldte sager om samvær, bopæl eller forældremyndighed, hvor der ikke er risikofaktorer som fx vold, misbrug og psykisk sygdom, og som behandles i Familieretshusets familiemæglingsspor.
- § 7-sporet, hvor der optræder en eller flere aktuelle risikofaktorer, og som behandles i Familieretshusets familieudredningsspor.

I tillæg til disse sagsbehandlingsspor har ikke-samboende familier også mulighed for at modtage skriftlig vejledning eller benytte Familieretshusets åbne tilbud, som fx konfliktmægling eller børnesagkyndig rådgivning, uden at have en egentlig sag. Når en sag er afsluttet i Familieretshusets § 6-mæglingsspor eller § 7-familieudredningsspor, kan den overføres til familieretten, hvis forældrene ikke er nået til enighed om en aftale i Familieretshuset. I § 7-sagerne skal alle afgørelser om samvær, bopæl eller forældremyndighed træffes i familieretterne, mens Familieretshuset kan træffe ikke-indgribende afgørelser om samvær i § 6-sagerne.

Formål med rapporten

Denne rapport beskriver for det første familier, der deltog i et møde i Familieretshuset i 2022, ved hjælp af registerdata fra Danmarks Statistik samt sagsbehandlingsdata fra Familieretshuset, der gør det muligt at sammenligne familier, der møder Familieretshuset, med ikke-samboende og samboende familier uden kontakt til Familieretshuset. For det andet viser rapporten udviklingen i Familieretshusets sagstyper og sagsbehandlingstilbud i 2019-2022. For det tredje viser rapporten resultaterne af VIVEs spørgeskemaundersøgelse foretaget i perioden 2019-2022 blandt forældre, der i perioden 2018-2022 fik behandlet en sag i Familieretshuset (tidligere Statsforvaltningen) og eventuelt i familieretten (tidligere byretten). Formålet med spørgeskemaundersøgelsen er at vise udviklingen i forældrenes oplevelse af det familieretlige system, efter at området blev reformeret i 2019, samt udviklingen i forældrenes samarbejde og udviklingen i børns og forældres trivsel efter mødet med det familieretlige system.

Der er tale om en statusbeskrivelse frem for en vurdering af, om det familieretlige system lever op til de hensigter, der var med reformen i 2019. Fraværet af vurderinger skyldes, at reformen af det familieretlige system først i slutningen af 2022 er blevet fuldt implementeret, og at de data, der indgår i rapporten, derfor afspejler en midlertidig tilstand frem for den endeligt implementerede reform. Fraværet af vurderinger afspejler sig også i, at resultaterne kun

i begrænset omfang er holdt op imod de politiske forventninger, der var til reformen, ligesom resultaterne ikke her diskuteres i forhold til den forskningslitteratur, der foreligger på området.

VIVE gennemfører i perioden 2023-2024 en egentlig evaluering af reformen på baggrund af både de kvantitative data, der indgår i rapporten, samt nye kvalitative og kvantitative data indsamlet blandt medarbejdere, forældre og børn. Denne evaluering udgives i slutningen af 2024 og vil indeholde vurderinger af, om reformen har levet op til hensigterne, samt en diskussion af resultaterne i forhold til eksisterende viden på området.

Denne rapport har derfor følgende hovedfokusområder:

- Karakteristik af familier, der mødte det familieretlige system i 2022, sammenlignet med ikke-samboende og samboende børnefamilier uden familieretlige sager (kapitel 2).
- Udviklingen i de konkrete tilbud og sagstyper i Familieretshuset (kapitel 3).
- Udviklingen i forældrenes oplevelse af sagsbehandlingen i Familieretshuset og familieretterne (kapitel 4).
- Udviklingen i forældrenes samarbejde samt børns og forældres trivsel (kapitel 5). Da der kun ses få ændringer over tid på dette felt, er der primært tale om en beskrivelse af status i 2022.

Rapporten fokuserer primært på forældre, der er til møder i § 6-familieægglings- eller § 7-familieudredningssporet frem for forældre, der udelukkende har modtaget åbne tilbud eller skriftlig behandling i en forældreansvarssag. I kapitel 2 beskriver vi dog også den samlede andel af familier, der har været i kontakt med Familieretshuset i perioden 2019-2022. I kapitel 3 viser vi indledningsvis, hvor stor en andel af de familier, der årligt henvender sig til Familieretshuset med en forældreansvarssag, der ender med et mødeforløb i de to spor, og hvor mange der udelukkende modtager skriftlig behandling eller åbne tilbud.

I rapporten omtaler vi forældre, der ikke bor sammen, som ikke-samboende forældre. Denne betegnelse dækker både over forældre, der har været gift, og forældre, der ikke har været gift.

Resten af kapitlet "Hovedresultater" beskriver de vigtigste resultater i rapporten. Vil man som læser vide mere om de øvrige resultater, kan man med fordel læse delopsamlingerne i kapitel 2-5 og opsamlingskapitlet i slutningen af rapportens Del 1.

Forældre og børn, der henvender sig til Familiereetshuset

4 ud af 10 ikke-samboende familier er i kontakt med Familiereetshuset

Rapporten viser på baggrund af analyser af registerdata, at relativt mange ikke-samboende familier på et tidspunkt er i kontakt med Familiereetshuset. Blandt forældrepar, der flyttede fra hinanden i 2019 – dvs. samme år, som Familiereetshuset blev oprettet – har 41 % været i kontakt med Familiereetshuset frem til 2022, mens 22 % har haft et egentligt mødeforløb i § 6-familieæg- lings- eller § 7-familieudredningssporet. Blandt forældre, der gik fra hinanden i 2022, var 20 % i kontakt med Familiereetshuset samme år, mens 9 % havde et mødeforløb i § 6- eller §-7-sporet i løbet af 2022.

Mere end halvdelen af de familier, som havde kontakt med Familiereetshuset i 2022, var gået fra hinanden mindst 4 år før den aktuelle kontakt. Og halvdelen havde allerede før deres aktuelle sag i 2022 været i kontakt med Familiereetshuset.

Familier, der har møder i Familiereetshuset, har det sværere end andre ikke-samboende familier

Forældre, der i 2022 var til § 6- og § 7-møder i Familiereetshuset, har færre socioøkonomiske ressourcer end andre ikke-samboende forældre og har i højere grad haft psykiske helbredsproblemer før den nuværende sag i Familiereetshuset. Derudover har de i højere grad modtaget afgørelser for kriminalitet.

I 2021, året før den aktuelle kontakt med Familiereetshuset, er der kommunale underretninger på 22 % af børnene i de familieretlige sager mod 10 % af børn i andre ikke-samboende familier. En del af underretningerne fører til iværksættelse af forebyggende foranstaltninger, og derfor ser vi også en større andel af børnene i de familieretlige sager, der har modtaget forebyggende foranstaltninger eller har været anbragt i plejefamilie eller på institution før den aktuelle sag – sammenlignet med børn i ikke-samboende familier uden familieretlige sager.

Forældrenes egne besvarelser af VIVEs spørgeskemaundersøgelse bekræfter, at relativt mange har parallelle forløb i det sociale og det familieretlige system, idet halvdelen af forældrene angiver, at de har været i kontakt med deres kommune angående deres børn, mens sagen er blevet behandlet hos de familieretlige myndigheder. I spørgeskemaundersøgelsen drejer kontakten sig især om vejledning og konfliktmægling (dvs. typisk lettere forebyggende indsatser under § 11 i serviceloven). Der er dog også en del forældre, der angiver, at der

er iværksat § 50-undersøgelser af børnene, der kan føre til iværksættelse af forebyggende indsatser efter § 52 i serviceloven.

Udvikling i sagsbehandling og forældrenes tilfredshed

Flere børn inddrages og stigende tilfredshed med børneinddragelse

I de år Familieretshuset har eksisteret, er der sket en stor stigning i andelen af børn, der inddrages i deres forældres sagsforløb i Familieretshuset via fx en børnesamtale. I 2019 blev 24 % af de 6-17-årige børn således inddraget direkte i deres sagsforløb, mens det samme gjorde sig gældende for 50 % i 2022.

Parallelt med den øgede brug af børneinddragelse ser vi også en stigende tilfredshed med børneinddragelsen blandt forældrene. Blandt forældre, hvis sag blev behandlet i Statsforvaltningen i 2018, var 18 % således enige i, at deres barn var blevet passende inddraget – i 2022 gjaldt det for 32 %. Til trods for denne stigende tilfredshed er 4 ud af 10 forældre dog fortsat uenige i, at deres børn er blevet passende inddraget, og den positive udvikling er således primært sket ved, at en del har flyttet sig fra ”hverken eller” til ”enig”.

Forældre, der har fået deres sag behandlet ved familieretten, er lige tilfredse med den børneinddragelse, deres børn har mødt i Familieretshuset, og den inddragelse, deres børn har mødt i familieretterne.

Tilfredshed med medarbejdere, men relativt få oplever forbedringer i forældresamarbejde og børnenes hverdagsliv

Forældre, der er i kontakt med de familieretlige myndigheder, befinder sig som oftest i en stor livskrise af længere eller kortere varighed. De har et højt konfliktniveau, mange samarbejdsproblemer og svært ved at få en hverdag til at fungere, der er tålelig for dem selv og deres børn.

Når vi i undersøgelsen spørger til forældrenes oplevelse af Familieretshusets og familieretternes medarbejdere, oplever flertallet af forældrene i hele undersøgelsesperioden, at forløbet i Familieretshuset er relevant, mens knap halvdelen af forældrene (4 ud af 10) oplever, at medarbejderne forstod begge forældres perspektiv på sagen. Flertallet af forældrene oplever hverken, at forløbet i Familieretshuset og evt. familieretten har medført et bedre forældresamarbejde, mere forståelse for børnene eller et bedre hverdagsliv for børnene. I løbet af undersøgelsesperioden ses ligeledes et mindre fald i andelen, der er

enige i, at forløbet i Familieretshuset har bidraget til forbedringer af børnenes hverdagsliv.

Derudover ser vi også, at færre hen over undersøgelsesperioden angiver, at de har fået løst det problem, de henvendte sig til Familieretshuset med. Ligesom at flertallet af forældrene i hele undersøgelsesperioden oplever manglende sammenhæng mellem sagsbehandling og indsatser hos de forskellige myndigheder, der er involveret i sagen.

Som beskrevet afholder vi os i denne rapport fra at vurdere, om reformen af det familieretlige system har levet op til de hensigter, der var med reformen, da vi først i næste runde af spørgeskemaundersøgelsen har mulighed for at spørge forældre, der har oplevet det fuldt implementerede system. Analyserne i denne og de foregående rapporter tyder dog på, at det nok er lykkedes at forbedre den måde, børnene inddrages på i sagerne, men at størstedelen af familierne har så store vanskeligheder, at der skal relativt meget hjælp til for at forbedre deres hverdag.

Forældres tilfredshed afhænger af position og situation

Samværsforældre fortsat mindre tilfredse end bopælsforældre

Analyserne viser, at samværsforældre er langt mindre tilfredse med sagsbehandlingen og udbyttet af denne end bopælsforældre. Forskellen på samværsforældre og bopælsforældre træder frem i næsten alle analyser. Det viser formodentlig dels noget om styrkeforholdet mellem forældrene i systemet, dels at samværs- og bopælsforældre oplever hverdagen sammen med barnet meget forskelligt.

Forskellen i tilfredshed kan for det første handle om, at spørgsmålet om, hvem der skal være hhv. bopæls- og samværsforælder, kan være sagens omdrejningspunkt. Rollen som samværsforælder kan således være opnået, fordi man ikke har fået medhold i sit ønske om at blive eller fastholde rollen som bopælsforælder. For det andet vil bopælsforælderen, selvom der ofte lægges op til et ligeværdigt forældreskab, have flere rettigheder til at tilrettelægge barnets hverdag i tilfælde af konflikt, mens samværsforælderen ofte vil opleve at miste rettigheder og deltagelse i barnets hverdag for at mindske konfliktens indvirkning på barnet.

Positionen som hhv. bopæls- og samværsforælder er ikke ligeligt fordelt mellem kønnene. Mænd er som oftest samværsforældre, og dermed er mænd

også markant mindre tilfredse med sagsbehandlingen end kvinder, der som oftest er bopælsforældre. Når vi kontrollerer for krydssammenhænge mellem køn og forældrestatus, er der dog ikke forskel på mænds og kvinders oplevelse af sagsbehandlingen – kun mellem bopæls- og samværsforældre.

Forældre, der møder flere myndigheder, er mindst tilfredse

I lighed med både 2019 og 2020 ser vi i 2021, at forældrenes tilfredshed er størst i relativt enkle sager, der kan færdigbehandles i Familieretshuset og omvendt mindst i sager, hvor familien er i kontakt med både Familieretshuset, familieretten og kommunen. I sager, hvor familien kun har mødt Familieretshuset, er 23 % således enige i, at forløbet i Familieretshuset har forbedret forældresamarbejdet – mod 7 % af dem, der har mødt både Familieretshuset, familieretten og kommunen.

Når familien møder flere myndigheder, hænger det sammen med en større problemtyngde i sagerne. Den lavere tilfredshed med sagsbehandlingen kan derfor hænge sammen med, at familierne med megen myndighedskontakt har større problemer, der er vanskeligere at finde løsninger på.

Begrænset udvikling i konflikt, samarbejde og trivsel

Undersøgelsen viser begrænset udvikling i forældrenes konfliktniveau og samarbejde samt i børns og forældres trivsel i løbet af undersøgelsesperioden. Fra 2019 til 2021 så vi en lille forbedring i børnenes trivsel på undersøgelsestidspunktet, som dog i 2022 er reduceret en smule igen. I forhold til forældrenes trivsel ser vi omvendt en mindre forværring over hele perioden. Hverken udviklingen i børns eller forældres trivsel hænger nødvendigvis sammen med den behandling, de har oplevet i det familieretlige system, men kan i lige så høj grad handle om familiernes situation, inden de mødte de familieretlige myndigheder.

Der er hen over undersøgelsesperioden ikke sket nogen udvikling i forældrenes konfliktniveau og forældresamarbejde, og vi ser således vedvarende et højt konfliktniveau, hvor 6 ud af 10 forældre fortsat angiver, at deres konfliktniveau er højt, meget højt eller ekstremt højt efter sagsbehandlingen i det familieretlige system.

Fakta om undersøgelsen

Undersøgelsens resultater bygger på tre kvantitative datakilder:

- 1** Sagsbehandlingsdata i forældreansvarssager fra Familieretshuset
- 2** Registerdata fra Danmarks Statistik
- 3** Spørgeskemadata indsamlet blandt forældre, der har været til møde i en forældreansvarssag i Statsforvaltningen i 2018 eller i Familieretshuset i 2019-2022.

I kapitel 2 sammenlignes 8.692 forældrepar med 0-17-årige børn, der i 2022 har været til møde i § 6-familiemæglingssporet eller § 7-familieudredningssporet med 121.481 ikke-samboende og 461.030 samboende forældrepar uden kontakt med det familieretlige system ved hjælp af Danmarks Statistiks registerdata og Familieretshusets sagsbehandlingsdata.

Kapitel 3 tager udgangspunkt i Familieretshusets sagsbehandlingsdata, der her inkluderer 48.483 unikke familier/forældrepar, hvis forældreansvarssag er behandlet i et eller flere af årene 2019-2022. I de analyser, hvor vi ser på de aktuelle sager i de enkelte år, indgår derfor et større antal sager, end der er familier – i alt 80.565 sagsforløb. I de fleste analyser anvendes kun data for familier, der har været til møde i § 6- eller § 7-sporet – i alt 49.877 sagsforløb.

I kapitel 4 og 5 vises udviklingen i forældres oplevelse af det familieretlige system og forældres oplevelse af samarbejde og trivsel på baggrund af spørgeskemadata indsamlet blandt forældre, der har været til møde i Familieretshuset/Statsforvaltningen i perioden 2018-2022. Spørgeskemaet er udsendt til i alt 18.131 forældre i forskellige sager og besvaret af 6.137.

1 Indledning

1.1 Formål

Denne rapport viser resultaterne af en spørgeskemaundersøgelse foretaget blandt forældre, der i 2018-2022 havde en forældreansvarssag i Familierets- huset og eventuelt i familieretten. Undersøgelsen er blevet foretaget årligt si- den 2019 med henblik på at vise udviklingen i forældrenes oplevelse af det fa- milieretlige system, efter at området blev reformeret i 2019, samt udviklingen i forældrenes samarbejde og udviklingen i børns og forældres trivsel efter mø- det med det familieretlige system (Se Dahl, 2019; Dahl, 2020; samt Dahl og Ol- sen, 2021).

Rapporten har følgende hovedfokusområder:

- Beskrivelse af familier i det familieretlige system sammenlignet med ikke- samboende familier uden familieretlige sager og børnefamilier, hvor for- ældrene bor sammen (kapitel 2).
- Udviklingen i de konkrete tilbud og sagstyper i Familieretshuset (kapitel 3).
- Udviklingen i forældrenes oplevelse af sagsbehandlingen i Familieretshu- set og familieretterne (kapitel 4).
- Udviklingen i forældrenes samarbejde samt børns og forældres trivsel (kapitel 5). Da der kun ses få ændringer over tid på dette felt, er der pri- mært tale om en statusbeskrivelse i 2022.

1.2 Baggrund for rapporten

1.2.1 Det familieretlige system

Hvis forældre, der ikke bor sammen, har svært ved at samarbejde om deres børn, kan de henvende sig til det familieretlige system. Her kan de fx modtage rådgivning om børns reaktioner og behov i ikke-samboende familier, få hjælp til selv at indgå aftaler eller få en juridisk afgørelse om børnenes bopæl, sam- vær eller om hvem, der skal have forældremyndighed over børnene.

Familieretlige sager starter i Familieretshuset, hvor familiernes situation afdækkes, og hvor familierne kan modtage rådgivning og mægling med henblik på selv at indgå aftaler. Hvis forældrene ikke kan nå til enighed omkring en aftale, overføres sagen til familieretterne, hvor sagen kan afsluttes med en juridisk afgørelse eller et forlig. I de senere år har omkring 8-10.000 familier årligt været til møde i § 6- eller § 7-sporet i Familieretshuset angående en sag om børnenes bopæl, samvær eller forældremyndighed.

Når forældre – eller i særlige tilfælde børn – henvender sig til de familieretlige myndigheder, står forældre og børn ofte i en svær situation med svær kommunikation, et højt konfliktniveau og bekymringer for børnenes trivsel. Derudover oplever en relativt høj andel forskellige sociale problemer ud over samarbejdsproblemerne – fx problemer med rusmidler, psykisk sygdom samt fysisk og psykisk vold. Mange har prøvet at løse problemerne længe, inden de henvender sig til Familieretshuset, og en del vender tilbage til de familieretlige myndigheder flere gange med samme eller nye problemer, der opstår, i takt med at børnene bliver ældre. Derudover er en del af familierne i kontakt med kommunen på grund af bekymringer for børnenes trivsel. Det er således en gruppe familier, hvor både børn og forældre oplever mange belastninger, der ofte står på igennem flere år.

På grund af de belastninger, som både børn og forældre i de familieretlige sager oplever, har der i en årrække været et stærkt politisk fokus på de familieretlige myndigheders sagsbehandling og mulighederne for at forbedre hjælpen til familierne.

1.2.2 Reform af det familieretlige system i 2019

I 2019 blev området reformeret, hvilket blandt andet medførte nedlæggelsen af Statsforvaltningen og oprettelsen af Familieretshuset – samt oprettelsen af familieretterne som en særlig afdeling under domstolene. Samtidig blev det besluttet at følge både forældres og børns oplevelse af sagsbehandlingen – samt forældrenes samarbejde og børns og forældres trivsel gennem årlige spørgeskemaundersøgelser.

Reformen af det familieretlige system i 2019 havde tre overordnede fokusområder: For det første skal det familieretlige system i højere grad sikre en tryk og støttende inddragelse af barnet i den familieretlige proces samt sørge for, at der i hele forløbet tages hensyn til barnets behov for beskyttelse. For det andet var hensigten at møde familierne med enkle, gennemskuelige og forudsigelige forløb, der hænger sammen på tværs af myndigheder og i højere grad er målrettet familiernes individuelle behov. Og for det tredje er der med reformen større fokus på at klæde forældrene på til et bedre samarbejde og til at forstå deres

børns behov og reaktioner efter samlivsbruddet ved at tilbyde forældrene støtte i form af rådgivning og konflikthåndtering (Retsinformation, 2019).

1.2.3 Familieretshusets børneenhed

Det væsentligste udtryk for det øgede fokus på børnenes behov er oprettelsen af en særlig børneenhed under Familieretshuset. Denne enhed skal sikre, at børnenes trivsel og behov for beskyttelse varetages gennem hele processen og skal derudover sikre, at barnets perspektiv på sagen bliver oplyst, samt at barnet inddrages i sagsforløbet på en passende måde. I børneenheden tilbydes børn fra 6-årsalderen og opefter en kontaktperson, som de kan gøre brug af, hvis de har brug for støtte og rådgivning. Derudover står børneenheden for at gennemføre børnesamtaler med henblik på at inddrage barnets perspektiv i sagens behandling. Ud over muligheden for at benytte sig af Familieretshusets kontaktpersoner har børn med reformen fået ret til en bisidder. Som i det hidtidige system er det også muligt for de berørte børn at få rådgivning via Børnenes Skilsmissetelefon, se film på hjemmesiden "Mig i Midten" om andre børn i samme situation som dem selv samt deltage i børnegrupper med andre i samme situation ([Børnenes Skilsmissetelefon - BørneTelefonen \(børnetelefonen.dk\)](#); [Mig i midten](#); Retsinformation, 2019: § 15-18).

1.2.4 Opdeling i tre spor skal sikre sammenhæng og målrettethed

En større grad af sammenhæng og målrettethed i sagsbehandlingen skal sikres ved, at sagerne ved sagens start screenes og derefter visiteres til tre forskellige sagsbehandlingsspor. Forældre, der udelukkende har brug for registrering eller godkendelse af allerede indgåede aftaler, kategoriseres som en § 5-sag. Da disse familier ikke kommer til møder i Familieretshuset, indgår de kun i begrænset omfang i rapportens analyser.

Forældre, der har vanskeligt ved at samarbejde, men som ikke oplever risikofaktorer hos sig selv eller den anden forælder, kategoriseres som § 6-sager og henvises til et § 6-familiemæglingsforløb (omtales også her som § 6-sporet). Formålet med sagsbehandlingen i dette spor er, at forældrene sammen med en børnesagkyndig forælderådgiver når frem til en fælles løsning på deres uenigheder og eventuelt indgår en frivillig aftale om samvær, bopæl eller forældremyndighed. I § 6-sporet vil forældrene komme til møder med en børnesagkyndig forælderådgiver og eventuelt en jurist, der vil hjælpe forældrene til selv at indgå aftaler om samvær, bopæl og/eller forældremyndighed. Derudover kan familierne i § 6-sporet modtage åbne tilbud såsom børnesagkyndig rådgivning, konfliktmægling eller et samarbejds kursus, hvor forældrene får viden og redskaber til at understøtte deres samarbejde ([Familiemægling \(fami-](#)

familieretshuset.dk); [Børnesagkyndig rådgivning \(familieretshuset.dk\)](http://børnesagkyndigraadgivning.familieretshuset.dk); [Konfliktmægling \(familieretshuset.dk\)](http://konfliktmaegling.familieretshuset.dk); [Samarbejdskursus \(familieretshuset.dk\)](http://samarbejdskursus.familieretshuset.dk)). Hvis forældrene ikke får løst deres uenigheder på det første møde med den børnesagkyndige rådgiver, vurderes det, om børnene skal indkaldes til samtale i børneenheden, hvor børn fra ca. 6 år og op også tildeles en fast kontaktperson, der kan støtte dem i sagsforløbet.¹ Hvis forældrene i § 6-sporet efter at have deltaget i familiemægling har brug for at få truffet en juridisk afgørelse, afgøres samværssager i Familieretshuset, hvis afgørelsen vil få indgribende betydning for barnet. I bopæls- og forældremyndighedssager samt i samværssager, der er juridisk komplicerede, eller hvor afgørelsen vil få indgribende betydning for barnet, overføres afgørelsessagerne til familieretterne ved domstolene (Adolphsen & Naur, 2020).

Den tredje kategori af sager betegnes som § 7-sager. Dette er sager, hvor der som oftest er en række risikofaktorer, der kan medføre dårlig trivsel hos barnet, fx misbrug, psykisk sygdom eller psykisk/fysisk vold. Disse sager henvises til familieretlig udredning i Familieretshuset i § 7-familieudredningssporet (omtales også som § 7-sporet) og behandles af et tværfagligt team bestående af børnesagkyndige forældrerrådgivere samt jurister. Ofte vil disse sager også indebære et samarbejde mellem det familieretlige og det sociale system. Sagerne vil blive oplyst, fx gennem indhentning af oplysninger fra barnets skole eller institution. I § 7-sporet bliver der derudover på systemniveau etableret et tættere samarbejde mellem Familieretshuset og familieretten. Det sker ved, at sagen oplyses og forberedes i Familieretshuset, før den oversendes til familieretten. Ligeledes foreskriver loven et styrket samarbejde mellem det familieretlige system og de kommunale sociale myndigheder i de sager, hvor det er relevant og nødvendigt. Der kan fx samarbejdes i forbindelse med oplysningen af sagen, idet der med reformen er kommet øgede lovgivningsmæssige muligheder for at udveksle oplysninger mellem myndigheder, hvis udvekslingen bidrager til en bedre løsning for det involverede barn. Derudover giver reformen mulighed for, at Familieretshuset og kommunen i § 7-sagerne kan etablere et samarbejde omkring tilrettelæggelsen af tilbud til forældrene og støtte til børn, der indeholder både familieretlige og socialretlige elementer (Adolphsen & Naur, 2020).

Undervejs i sagsforløbet kan der ske omvisitering mellem § 6- og § 7-sporet, hvis der enten fremkommer ny viden om risikofaktorer eller konflikter i sagen – eller hvis det viser sig, at forældrene kan nå til enighed, eller at de oplyste risikofaktorer ikke (længere) har betydning for barnets aktuelle situation (Adolphsen & Naur, 2020).

Yderligere beskrivelse af reformens delelementer kan findes her:

¹ Tilbuddet om kontaktperson sendes til forældrene ved sagens start og fremlægges igen for forældrene ved deres første møde med forældrerrådgiveren.

- Bekendtgørelse af lov om Familieretshuset: <https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2019/766> (Retsinformation, 2019)
- Vejledning om Familieretshuset: <https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2020/9404> (Retsinformation, 2020a).

1.2.5 Implementeringen af reformen har været udfordret

Implementeringen af reformen af det familieretlige system har været udfordret af lange ventetider. Det førte til, at der i flere omgange blev tilført ekstrabevillinger til at håndtere den løbende sagsmængde på forældreansvarsområdet (Familieretshuset, 2019). Oven i den ventetid, der var i forvejen, medførte coronanedlukningen i 2020 og 2021 yderligere forsinkelser. Samlet set har der derfor været en længere periode, hvor de tilbud og forløb, som blev indført med reformen, ikke har været tilgængelige for forældre og børn i den form, de var tiltænkt, eller hvor der har været lang ventetid på at få sagen behandlet.

1.2.6 Evaluering af reformen

Rapporten viser udviklingen i forældres oplevelse af sagsbehandlingen, forældrenes konfliktniveau samt børn og forældres trivsel hen over fire måletidspunkter i foråret 2019, foråret 2020, efteråret 2021 og efteråret 2022. I december 2023-januar 2024 vil målingen blive gentaget en sidste gang med henblik på at kunne gennemføre den endelige evaluering af, hvorvidt reformen har levet op til hensigterne. Tabel 1.1 giver en oversigt over målingen af forældrenes oplevelse af det familieretlige system i evalueringsperioden.

Tabel 1.1 Oversigt over måling af forældres oplevelse af det familieretlige system 2019-2023

2019	2020	2021	2022	2023
Baselinemåling	1. opfølgning	2. opfølgning	3. opfølgning	4. opfølgning
Gennemført januar-marts 2019	Gennemført januar-marts 2020	Gennemført september-november 2021	Gennemført september-november 2022	Gennemføres december 2023-januar 2024
Analyse af status før reformen i april 2019 Baseret på familieretlige sager fra 2018	Analyse af udvikling fra 2019-2020 Baseret på familieretlige sager fra 2018-2019	Analyse af udvikling fra 2019-2021 Baseret på familieretlige sager fra 2018-2020	Analyse af udvikling fra 2019-2022 Baseret på familieretlige sager fra 2018-2022	Analyse af udvikling fra 2019-2023 Baseret på familieretlige sager fra 2018-2023

I den endelige evaluering indgår derudover analyser af spørgeskemadata indsamlet blandt børn i familieretlige sager, analyser af registerdata fra Danmarks Statistik og Familieretshuset samt af kvalitative data, der indsamles blandt ansatte, forældre og børn i 2023 og 2024.

I tillæg til de øvrige analyser af den familieretlige reforms betydning har VIVE i 2019-2021 undersøgt, hvordan de såkaldte fuldbyrdelsessager, dvs. sager, hvor den ene forælder nægter at udlevere barnet til den anden forælder i overensstemmelse med deres aftaler eller afgørelser om samvær, bopæl og forældremyndighed, har udviklet sig hen over reformperioden (Ottosen & Dahl, 2022).

1.3 Rapportens opbygning

Resten af rapportens Del 1 består af fire analysekapitler, der hver især afsluttes med en opsamling. **Kapitel 2** beskriver familier i det familieretlige system sammenlignet med andre ikke-samboende og samboende børnefamilier. **Kapitel 3** beskriver udviklingen i sagstyper og sagsbehandling i Familieretshuset og familieretterne. **Kapitel 4** beskriver udviklingen i forældrenes tilfredshed med sagsbehandlingen i Familieretshuset og familieretten. **Kapitel 5** beskriver børnenes familiesituation efter sagen, forældrenes samarbejde og konfliktniveau efter sagen samt børns og forældres trivsel efter sagsbehandlingen. Da vi kun ser begrænset udvikling i disse forhold, har kapitlet primært fokus på status i 2022 samt på forskel mellem familier, der møder forskellige myndigheder.

Del 2 beskriver i **kapitel 6** de data, der indgår i analyserne, samt de metoder, der anvendes.

2 Forældre og børn, der møder Familieretshuset

Forældre og børn, der kommer til møde i en § 6- eller en § 7-sag i Familieretshuset er gennemsnitligt vanskeligere stillet end andre forældre og børn, der ikke bor sammen – både socioøkonomisk, helbredsmæssigt, i forhold til kriminalitet og i forhold til andelen af børn, der har sager i det kommunale system.

Det viser dette kapitel, der ved hjælp af registerdata fra Danmarks Statistik og Familieretshusets sagsbehandlingsdata sammenligner forældrepar og børn, der møder Familieretshuset i et § 6-familiemægling- eller et § 7-familieudredningsforløb i 2022, med ikke-samboende forældrepar og børn, der ikke har mødt Familieretshuset i 2019-2022, og med samboende forældrepar og børn uden familieretlige sager.

I analyserne tager vi udgangspunkt i alle forældrepar i Danmark, hvor begge forældre lever, og som i 2022 havde mindst et fælles 0-17-årigt barn – i alt 630.314 forældrepar². Blandt disse fokuserer vi i størstedelen af analyserne på de 8.694 forældrepar med børn, der var til møde i Familieretshuset i § 6- eller § 7-sporet i 2022, og sammenligner disse med 121.480 ikke-samboende forældrepar, der ikke har haft kontakt til Familieretshuset i 2019-2022, samt 461.025 samboende forældrepar uden kontakt til Familieretshuset³. I analyserne omtales de forældrepar med børn, der indgår i analyserne, dels som forældrepar med børn og dels som familier.

Forældrepar, der har haft kontakt til Familieretshuset uden at være til et møde i 2019-2022 (23.278), samt forældrepar, der har været til møder i 2019-2021 – men ikke i 2022 (15.714) indgår i Figur 2.1 og Figur 2.2, men er derudover ikke en del af analysen. Den statistiske karakteristik af disse grupper er dog lavet og kan fås ved henvendelse til forfatteren.

Sidst i kapitlet inddrages data fra spørgeskemaundersøgelsen, hvor forældre selv har svaret på, om de oplever, at der er risikofaktorer i sagen.

² Vi anvender forældrepar som analyseenhed. Et forældrepar er et par med mindst ét fælles barn. Med udgangspunkt i barnet inddeler vi forældreparrene i, om de har haft kontakt til Familieretshuset ifølge Familieretshusets sagsbehandlingsdata, om de bor på forskellige adresser ifølge Danmarks Statistiks registerdata (ikke-samboende) eller på samme adresse (samboende). Da forældrene kan have børn med forskellige partnere, kan de indgå i flere af sammenligningsgrupperne på samme tid.

³ Opdelingen i samboende og ikke-samboende forældrepar er baseret på Danmarks Statistiks adresseoplysninger, da Danmarks Statistik ikke indsamler data om relationer. Der kan derfor være forældre, der bor sammen uden at være i et parforhold, og ligeledes forældre, der har et parforhold uden at bo sammen. Af denne grund omtales gruppen af forældre, der ikke bor sammen, som ikke-samboende frem for fx brudte familier.

Det er første gang, det er muligt at koble Familieretshusets sagsbehandlingsdata og Danmarks Statistiks registerdata og kapitlet giver derfor helt ny viden og en langt mere præcis indsigt i sammensætningen af de forældre og børn, der møder det familieretlige system. I VIVEs igangværende evaluering af det familieretlige system samt analyse af komplekse sager i § 7-familieudredningssporet vil der komme yderligere analyser af familierne i det familieretlige system.

2.1 Andelen af familier, der er i kontakt med Familieretshuset

Blandt samtlige familier, der ikke levede sammen i 2022, havde 10 % alt i alt været i kontakt med Familieretshuset i 2022, mens 24 % havde været i kontakt med Familieretshuset i hele perioden, hvor Familieretshuset har eksisteret (2019-2022). Det ses i Figur 2.1, der også viser, at halvdelen af dem, der totalt set havde kontakt med Familieretshuset, har haft et egentligt mødeforløb i § 6-familiemæglings- eller § 7-familieudredningssporet. Den anden halvdel af dem, der har haft kontakt med Familieretshuset, har udelukkende fået skriftlig eller telefonisk rådgivning/sagsbehandling eller har modtaget åbne tilbud. Samlet set viser analyserne således, at 5 % af alle forældrepar, der ikke var samboende i 2022, var til § 6- eller § 7-møde i Familieretshuset i 2022, mens 13 % af alle, der ikke var samboende i 2022, har været til et sådant møde i hele perioden, hvor Familieretshuset har eksisteret.

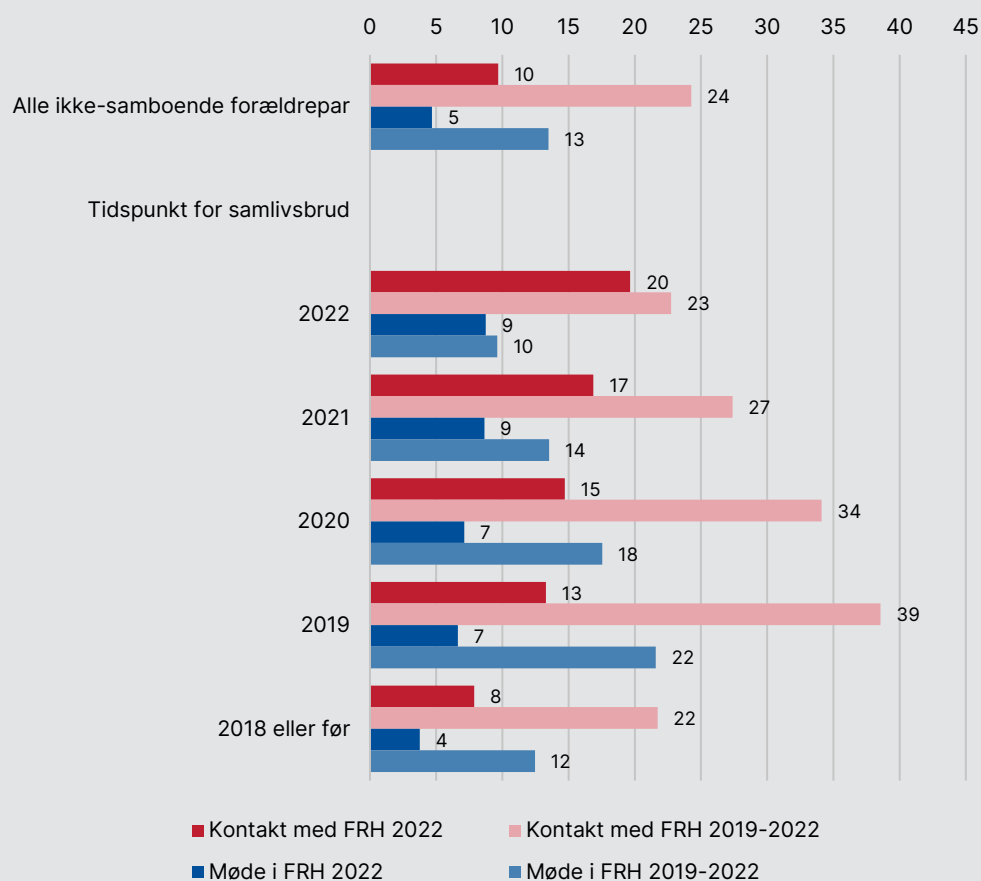
På baggrund af Danmarks Statistiks registerdata kan vi inddele forældreparrene efter, hvornår de er holdt op med at have fælles adresse. Det år, hvor dette er sket, betegner vi her som "samlivsbruds-året".

Når vi undersøger sammenhængen mellem tidspunktet for samlivsbruddet og kontakten til Familieretshuset, finder vi, at 20 % af dem, der gik fra hinanden i 2022, var i kontakt med Familieretshuset samme år. Fokuserer vi på de familier, der har egentlige møder i § 6- eller § 7-sporet, viser analyserne, at 9 % af dem, der gik fra hinanden i 2022, havde et eller flere § 6- eller § 7-møder i Familieretshuset samme år. Jo længere tid, der er gået, siden bruddet har fundet sted, jo mindre er andelen, der i 2022 har aktuelle sager i Familieretshuset. Til gengæld øges andelen, der på et tidspunkt har haft kontakt med Familieretshuset, og andelen, der på et tidspunkt har haft et egentligt mødeforløb i § 6- eller § 7-sporet. Omtrent 4 ud af 10 forældrepar, der gik fra hinanden i 2019, har således alt i alt været i kontakt med Familieretshuset mindst en gang i perioden 2019-2022, mens hvert femte ikke-samboende forældrepar har været til mindst et § 6- eller § 7-møde i perioden.

Da vi kun har sagsbehandlingsdata fra Familieretshuset og ikke fra den daværende Statsforvaltning, kender vi ikke det samlede omfang af kontakt til det familieretlige system blandt ikke-samboende forældre med samlivsbrud før 2019. Det reelle niveau af kontakt til det familieretlige system blandt forældre, der gik fra hinanden før 2018, forventes derfor at være væsentlig højere end det, vi ser i figuren.

Figur 2.1 Ikke-samboende forældrepar i kontakt med Familieretshuset 2019-2022

Særskilt for tidspunkt for samlivsbrud. Procent.

N.: 160.392 ikke-samboende forældrepar med 0-17-årige børn.

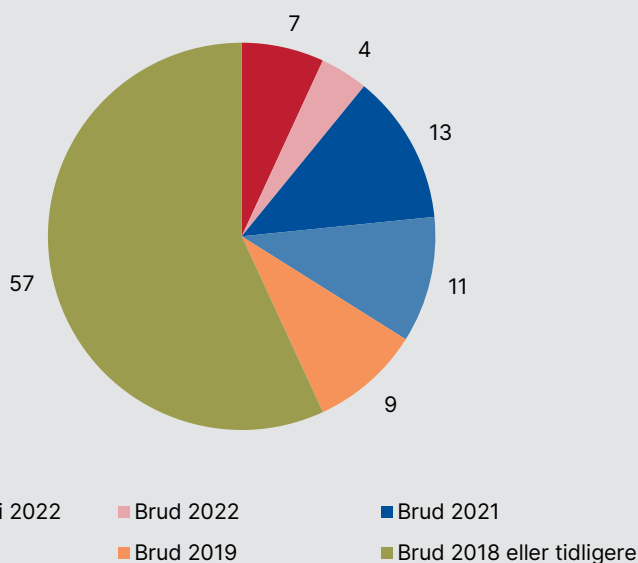
Note: FRH: Familieretshuset. Møder dækker over møder i § 6-familieæglingssporet eller i § 7-familieudredningssporet. Kontakt dækker over alle former for henvendelser om samvær, bopæl eller forældremyndighed.

Kilde: Danmarks Statistiks registerdata og Familieretshusets sagsbehandlingsdata.

Figur 2.2 viser, at størstedelen af de forældrepar, der møder Familieretshuset, har samlivsbrud, der ligger et stykke tilbage i tiden. Mere end halvdelen af de forældrepar, der var til møde i Familieretshuset i 2022, var gået fra hinanden mindst 4 år før, mens 9 % var gået fra hinanden i 2019. Derudover viser figuren, at 11 % af familierne i de aktuelle sager står i relativt nye brud, idet 7 % af dem, der var til møde i § 6- eller § 7-sporet, fortsat boede sammen i 2022, mens 4 % var gået fra hinanden i 2022.

Figur 2.2 Tid fra samlivsbrud til kontakt med Familieretshuset

Forældre, der har været til møde i § 6- eller § 7-sporet i Familieretshuset i 2022. Procent.

N.: 8065 forældrepar med 0-17-årige børn, der har været til møde i Familieretshuset i 2022.

Note: FRH: Familieretshuset. Møder dækker over møder i § 6-familieudredningssporet eller i § 7-familieudredningssporet.

Kilde: Danmarks Statistiks registerdata og Familieretshusets sagsbehandlingsdata.

For mange af de forældre, hvor bruddet ligger længere tilbage i tid, er det ikke første gang, de har haft en familieretlig sag. I spørgeskemaet spørger vi forældrene, om de tidligere har været i kontakt med de familieretlige myndigheder. Dette svarer 50 % af alle, der har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen i 2022, ja til. Blandt dem, hvor bruddet ligger mindst 4 år tilbage i tid, gælder

det 74 %, mens det blandt de nyeste brud, der er sket samme år, som de har været i kontakt med Familieretshuset, gælder 14 %⁴.

For mange er konflikten altså ikke noget, der (kun) optræder i forbindelse med selve samlivsbruddet, men noget, der både kan strække sig over længere tid eller opstå flere år efter, at samlivsbruddet er sket.

De følgende analyser viser, hvad der karakteriserer familier, der har været til møde i § 6- eller § 7-sporet, ved at sammenligne disse med familier, der ikke har haft kontakt med Familieretshuset.

2.2 Børn og forældres alder

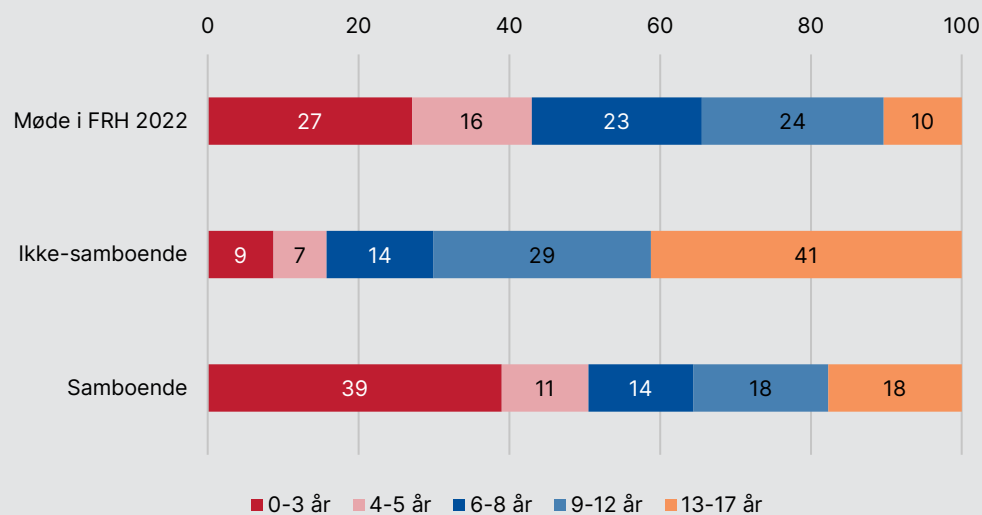
56 % af de forældrepar, der havde et § 6- eller et § 7-møde i Familieretshuset, havde ét fælles barn, 34 % havde to, 9 % havde tre fælles børn, mens 2 % har fire eller flere. Her ligner de i nogen grad andre ikke-samboende forældrepar, hvor 49 % har et enkelt fælles barn, mens dette gælder væsentlig færre samboende par med 0-17-årige børn (29 %).

Ser vi på det yngste barns alder i Figur 2.3, finder vi, at børnene i de familier, der aktuelt har møder i Familieretshuset, er yngre end børnene i andre ikke-samboende familier. 27 % af forældreparrene med møder i Familieretshuset har således et barn på 0-3 år mod 9 % af andre ikke-samboende forældrepar.

⁴ Der kan været tale om sager med andre eks partnere.

Figur 2.3 Yngste barns alder

Særskilt for forældrepar med møder i Familieretshuset i 2022, ikke-samboende forældre uden kontakt til FRH og samboende forældre. Målt i 2022. Procent.

N: 590.647 forældrepar med 0-17-årige børn i 2022.

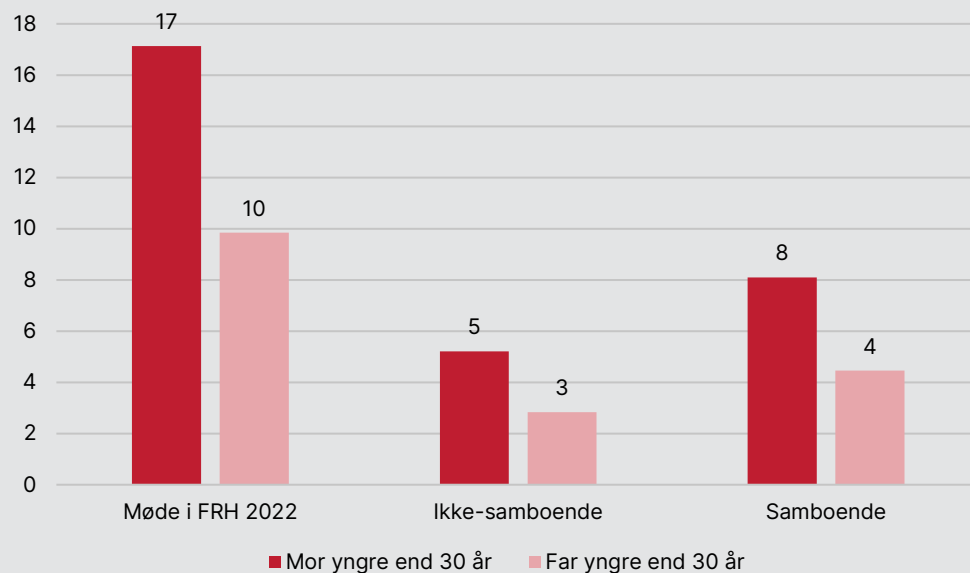
Note: FRH: Familieretshuset. Møder dækker over møder i § 6-familieomæglingssporet eller i § 7-familieudredningssporet.

Kilde: Danmarks Statistiks registerdata og Familieretshusets sagsbehandlingsdata.

Da forældrenes børn er yngre end andre børn i ikke-samboende familier, er det ikke overraskende, at forældrene selv er yngre end andre ikke-samboende forældrepar. Figur 2.4 viser således, at 17 % af mødre og 10 % af fædre, der møder Familieretshuset i et § 6- eller et § 7-forløb, er under 30 år mod 5 % af mødre og 3 % af fædre i andre ikke-samboende forældrepar og hhv. 8 og 4 % af mødre og fædre i samboende forældrepar med 0-17-årige børn.

Figur 2.4 Andelen af forældre, der er yngre end 30 år

Særskilt for forældrepar med møder i Familieretshuset i 2022, ikke-samboende forældre uden kontakt til FRH og samboende forældre. Målt i 2022. Procent.

N: 590.647 forældrepar med 0-17-årige børn i 2022.

Note: FRH: Familieretshuset. Møder dækker over møder i § 6-familieæglingssporet eller i § 7-familieudredningssporet.

Kilde: Danmarks Statistiks registerdata og Familieretshusets sagsbehandlingsdata.

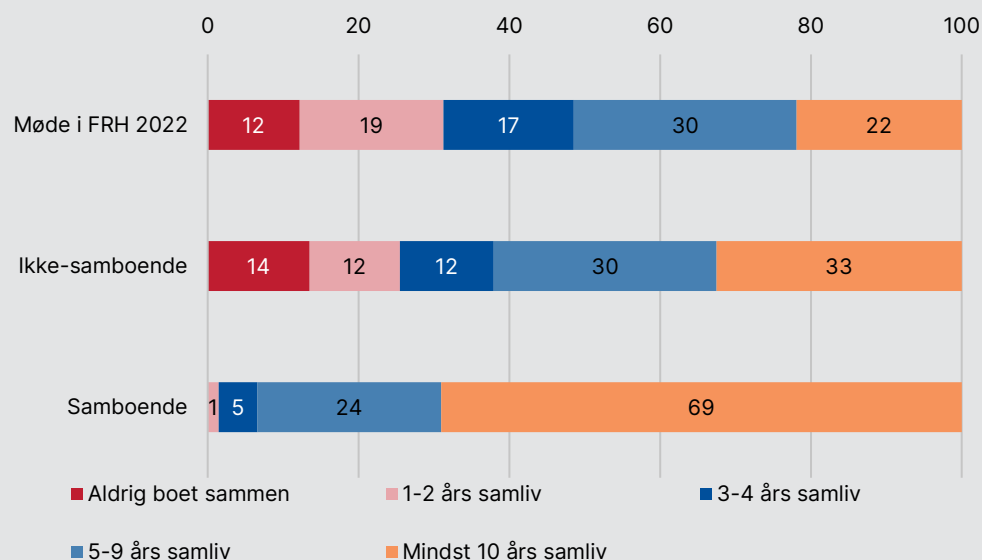
2.3 Tidligere og nuværende familiesituation

Forældre, der i 2022 har møder i Familieretshuset, har, som Figur 2.5 viser, et lidt kortere samliv bag sig end andre ikke-samboende par. 48 % af dem, der var til møde i Familieretshuset i 2022, havde højst levet sammen i 4 år mod 38 % af andre ikke-samboende forældre. I den anden ende af skalaen viser figuren, at 22 % af forældre med møder i Familieretshuset har levet sammen i mindst 10 år – mod 33 % af ikke-samboende forældre, der ikke har haft kontakt med Familieretshuset.

Derudover viser analyserne, at 40 % af forældre med møder i Familieretshuset har været gift med hinanden mod 48 % af andre ikke-samboende forældre og 75 % af samboende par med 0-17-årige børn (ikke vist i figur).

Figur 2.5 Længden af forældrenes samliv

Særskilt for forældrepar med møder i Familieretshuset i 2022, ikke-samboende forældre uden kontakt til FRH og samboende forældre. Procent.

N: 590.647 forældrepar med 0-17-årige børn i 2022.

Note: FRH: Familieretshuset. Møder dækker over møder i § 6-familieæglingssporet eller i § 7-familieudredningssporet.

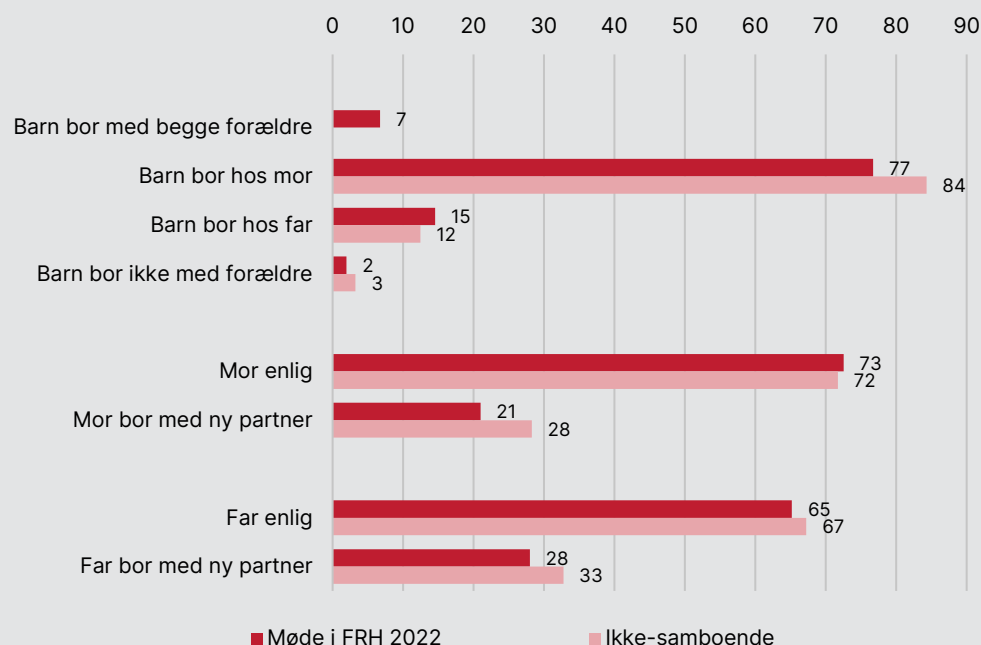
Kilde: Danmarks Statistiks registerdata og Familieretshusets sagsbehandlingsdata.

I forhold til den nuværende familiesituation viser Figur 2.6, at 7 % af børn af forældrepar med møder i Familieretshuset, ifølge Danmarks Statistiks adresseoplysninger, fortsat bor sammen med begge deres forældre i 2022, hvor familien har møder i Familieretshuset. Det kan skyldes, at adresseændringen endnu ikke er registreret, selvom den har fundet sted i praksis. Eller det kan handle om, at forældrene venter med at flytte adresse, til spørgsmålet om fx bopæl og samvær er blevet afklaret i det familieretlige system.

Desuden viser figuren, at 77 % af børnene i de familieretlige sager har adresse hos deres mor, og at 15 % har adresse hos deres far. Og derudover ser vi, at 72 % af mødrene og 65 % af fædrene ikke bor sammen med en ny partner, mens hhv. 21 og 28 % bor sammen med en ny partner. Tager man højde for de forældrepar og børn, der fortsat bor sammen ifølge Danmarks Statistiks registerdata, er der ikke væsentlig forskel på familiestrukturen i familier, der har møder i Familieretshuset og andre ikke-samboende familier.

Figur 2.6 Børns og forældres familiesituation

Særskilt for forældrepar med møder i Familieretshuset i 2022 og ikke-samboende forældre uden kontakt til FRH. Målt i 2022. Procent.

N: 130.181 ikke-samboende forældrepar med 0-17-årige børn i 2022.

Note: FRH: Familieretshuset. Møder dækker over møder i § 6-famillemæglingssporet eller i § 7-familieudredningssporet.

Kilde: Danmarks Statistiks registerdata og Familieretshusets sagsbehandlingsdata.

2.4 Forældres uddannelse, beskæftigelse og økonomi

Forældre, der har møder i § 6- eller § 7-sporet i Familieretshuset, har, som Tabel 2.1 viser, gennemsnitligt færre uddannelsesmæssige, beskæftigelsesmæssige og økonomiske ressourcer end andre ikke-samboende og samboende forældre.

29 % af de mødre, der i 2022 var til et § 6- eller et § 7-møde i Familieretshuset, havde således højest gennemført uddannelse på grundskoleniveau i 2021 (svarer til folkeskolens 10. klasse eller mindre) mod 19 % af andre mødre i ikke-samboende forældrepar og 9 % af mødrene i samboende forældrepar. Blandt fædre er de uddannelsesmæssige forskelle mindre tydelige, idet 31

% af fædrene i de familieretlige sager højst har gennemført en grunduddannelse mod 24 % af fædrene i andre ikke-samboende forældrepar og 12 % af fædre i samboende forældrepar.

Tabel 2.1 Uddannelsesniveau i 2021 blandt forældre, der var til møde i Familieretshuset i 2022, sammenlignet med ikke-samboende og samboende forældre uden kontakt med Familieretshuset. Procent.

	Forældre, der har været til møde i FRH 2022	Ikke-samboende	Samboende
Forældres højeste uddannelsesniveau i 2021			
Mor			
Grunduddannelse	29	19	9
Gymnasial uddannelse	7	6	5
Erhvervsuddannelse	33	33	24
Kort videregående uddannelse	4	5	6
Mellemlang videregående uddannelse	19	25	32
Lang videregående uddannelse	8	11	23
Far			
Grunduddannelse	31	24	12
Gymnasial uddannelse	5	6	6
Erhvervsuddannelse	40	41	34
Kort videregående uddannelse	6	6	8
Mellemlang videregående uddannelse	10	12	18
Lang videregående uddannelse	7	9	21
N	8.149	121.371	460.341

N.: 589.861 forældrepar med 0-17-årige børn i 2022.

Note: FRH: Familieretshuset. Møder dækker over møder i § 6-familiemæglingssporet eller i § 7-familieudredningssporet.

Kilde: Danmarks Statistiks registerdata og Familieretshusets sagsbehandlingsdata.

Beskæftigelsesmæssigt halter mødrene, der har møder i Familieretshuset, også bagud i forhold til andre ikke-samboende mødre. Tabel 2.2 viser således, at 35 % af mødrene i Familieretshuset ikke var i beskæftigelse året før sagen mod 25 % af andre mødre i ikke-samboende forældrepar og 15 % af mødre i

samboende forældrepar. Blandt fædre, der havde § 6- eller § 7-møder i Familieretshuset i 2022, var 24 % ikke i beskæftigelse mod 19 % af andre ikke-samboende forældrepar og 7 % af fædre i samboende forældrepar.

Endelig viser tabellen, at væsentlig flere af de mødre og fædre, der har møder i Familieretshuset, har en lav husstandsindkomst (mindre end 50 % af median-husstandsindkomsten blandt alle personer over 18 år i Danmark). Blandt mødre med møder i Familieretshuset lever 59 % således i husstande med lav husstandsindkomst mod 45 % af andre mødre i ikke-samboende forældrepar og 16 % af mødrene i samboende forældrepar. Blandt fædrene i de familieretlige sager har 40 % en lav husstandsindkomst mod 28 % af andre fædre i ikke-samboende forældrepar og 16 % af fædrene i samboende forældrepar.

Tabel 2.2 Beskæftigelse og økonomi i 2021 blandt forældre, der var til møde i Familieretshuset i 2022, sammenlignet med ikke-samboende og samboende forældre uden kontakt med Familieretshuset. Procent.

	Forældre, der har været til møde i FRH 2022	Ikke-samboende	Samboende
Forældres beskæftigelse i 2021			
Mor ikke i beskæftigelse	35	25	15
Far ikke i beskæftigelse	24	19	7
Forældres husstandsindkomst i 2021			
Mor under 50 % af median	59	45	16
Mor over 50 % af median	5	10	27
Far under 50 % af median	40	28	16
Far over 50 % af median	14	24	27
N	8.149	121.371	460.341

N.: 589.861 forældrepar med 0-17-årige børn i 2022.

Note: FRH: Familieretshuset. Møder dækker over møder i § 6-familieæglingssporet eller i § 7-familieudredningssporet.

Kilde: Danmarks Statistiks registerdata og Familieretshusets sagsbehandlingsdata.

2.5 Risikofaktorer i familien

Også når vi ser på risikofaktorer i familien – her psykisk sygdom og kriminalitet – står familier, der har møder i Familieretshuset, i en vanskeligere situation end andre ikke-samboende og samboende forældrepar.

Tabel 2.3 viser således, at 18 % af mødre og 11 % af fædre, der møder Familieretshuset, har haft en psykisk sygdom i perioden 2014-2018⁵ mod hhv. 11 og 8 % af mødre og fædre i andre ikke-samboende forældrepar og hhv. 5 og 2 % af samboende forældre.

Tabellen viser endvidere, at forældre, der har haft et møde i Familieretshuset, oftere har modtaget en betinget eller ubetinget dom for kriminalitet. 16 % af mødre og 39 % af fædre i de forældrepar, der møder Familieretshuset, har således mindst en gang i deres liv modtaget en afgørelse for kriminalitet mod 10 % af mødre og 28 % af fædre i andre ikke-samboende forældrepar og hhv. 3 og 12 % af samboende forældre. For 16 % af fædre med møder i Familieretshuset og 5 % af mødre er afgørelsen faldet inden for de seneste fem år før mødet med Familieretshuset.

Zoomer vi ind på de afgørelser, der omhandler vold, viser tabellen, at 16 % af fædre, der har haft et møde i Familieretshuset, på et tidspunkt har modtaget en afgørelse for vold mod 10 % af fædre i andre ikke-samboende forældrepar og 3 % af fædre i samboende forældrepar.

Tabel 2.3 Psykisk sygdom og kriminalitet blandt forældre, der var til møde i Familieretshuset i 2022, sammenlignet med ikke-samboende og samboende forældre uden kontakt med Familieretshuset. Procent.

	Forældre, der har været til møde i FRH 2022	Ikke-samboende	Samboende
Psykisk sygdom 2014-18			
Mor	18	11	5
Far	11	8	2
Forældres domme for kriminalitet indtil 2021			
Mødre			
Seneste 5 år	5	2	1
Seneste 10 år	9	5	1
Hele livet	16	10	3
Voldsdom – hele livet	4	2	0
Fædre			

⁵ Da landspatientregisteret, hvor oplysningerne om psykisk sygdom er hentet fra, opdateres sjældnere end de øvrige registerdata på Danmarks Statistik, er oplysningerne om psykisk sygdom kun tilgængelige indtil 2018.

	Forældre, der har været til møde i FRH 2022	Ikke-samboende	Samboende
Seneste 5 år	16	9	2
Seneste 10 år	25	16	5
Hele livet	39	28	12
Voldsdom – hele livet	16	10	3
N	8.694	121.480	460.500

N.: 589.861 forældrepar med 0-17-årige børn i 2022.

Note: FRH: Familieretshuset. Møder dækker over møder i § 6-familieæglingssporet eller i § 7-familieudredningssporet. Da landspatientregisteret kun er opdateret frem til 2018, har vi ikke mulighed for at inddrage nyere data om psykisk sygdom.

Kilde: Danmarks Statistiks registerdata og Familieretshusets sagsbehandlingsdata.

Hvis et barn mistrives, eller hvis der er bekymring for et barns trivsel eller omsorgsmiljø, kan det føre til, at personer omkring barnet underretter kommunens socialforvaltning om bekymringen. Hvis kommunen vurderer, at barnet har behov for en indsats, vil underretningen medføre, at barnet eller familien modtager en forebyggende indsats som fx familiebehandling eller en kontaktperson. I yderste konsekvens kan barnets mistrivsel eller alvorlige problemer i omsorgsmiljøet føre til, at barnet må anbringes uden for hjemmet i en plejefamilie eller på en døgninstitution.

Figur 2.7 viser, at kommunerne i 2021 modtog underretninger på mindst ét barn i 22 % af de familier, der i 2022 var til møde i Familieretshuset. Blandt andre ikke-samboende familier var der i 2021 underretninger på mindst ét barn i 10 % af familierne mod 2 % af de samboende familier. Ser vi på hele den periode, hvor vi har data om underretninger (2015-2021), ligger der mindst én underretning på mindst ét barn i 44 % af de familier, der har haft et § 6- eller et § 7-møde i Familieretshuset mod 28 % i andre ikke-samboende familier og 7 % i samboende familier.

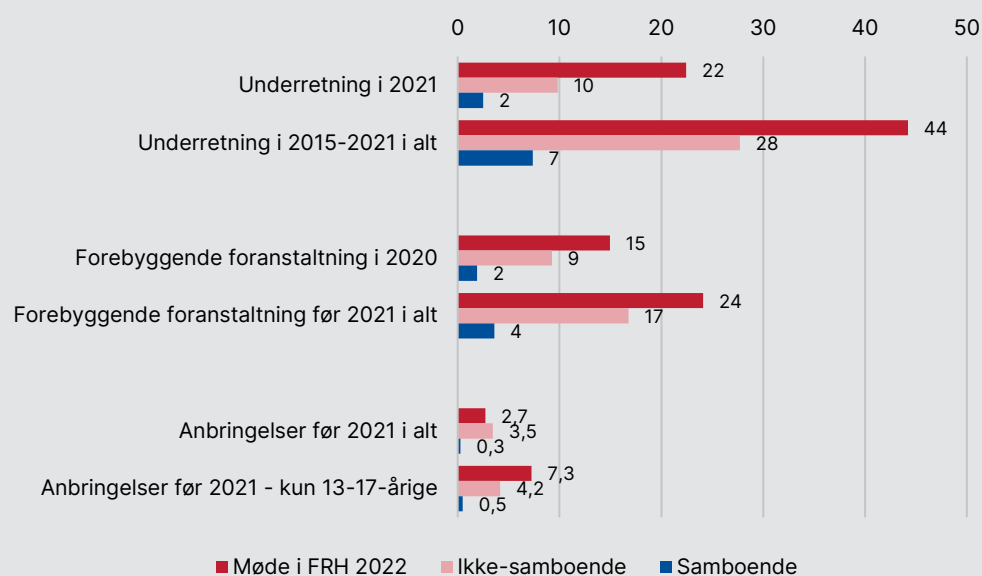
I 15 % af de familier, der mødte Familieretshuset i 2022, var der i 2020⁶ mindst ét barn, der modtog en forebyggende foranstaltning. Det samme gjorde sig gældende for 9 % af andre ikke-samboende familier og 2 % af samboende familier. I alt var der iværksat forebyggende foranstaltninger på mindst ét barn i 24 % af de familier, der havde møder i Familieretshuset i 2022. Disse forebyggende foranstaltninger var fortrinsvis rettet mod familien som helhed frem for mod barnet som individ.

⁶ Danmarks Statistiks registerdata om forebyggende foranstaltninger og anbringelser er kun opdateret indtil 2020.

Børnene i de familieretlige sager er som beskrevet gennemsnitligt yngre end børnene i andre ikke-samboende familier. Når vi ser på anbringelser uden for hjemmet, der er stærkt sammenhængende med alder, er det derfor nødvendigt at tage højde for denne aldersforskel i de statistiske analyser. Hvis vi således zoomer ind på familier med 13-17-årige børn (nederst i Figur 2.7), ser vi, at 7,3 % af familier med de 13-17-årige børn med mødeforløb i § 6- eller § 7-sporet i Familieretshuset har mindst ét barn, der har været anbragt uden for hjemmet frem til 2020 mod 4,2 % af børn af ikke-samboende familier og 0,5 % i samboende familier.

Figur 2.7 Kommunale underretninger, forebyggende foranstaltninger og anbringelser

Særskilt for forældrepar med møder i Familieretshuset i 2022, ikke-samboende forældre uden kontakt til FRH og samboende forældre. Procent.

N: 589.861 forældrepar med 0-17-årige børn i 2022.

Note: FRH: Familieretshuset. Møder dækker over møder i § 6-familieæglingssporet eller i § 7-familieudredningssporet.

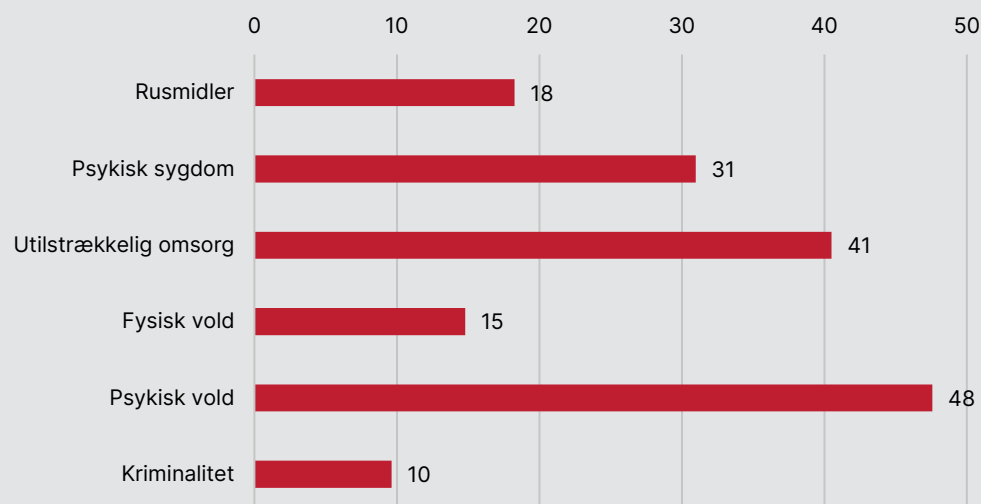
Kilde: Danmarks Statistiks registerdata og Familieretshusets sagsbehandlingsdata.

Kapitlets analyser af registerdata har vist, at forældre og børn, der møder Familieretshuset, gennemsnitligt står i en vanskeligere situation end andre forældre og børn, der ikke bor sammen, og især vanskeligere end forældre og børn, der er samboende.

Spørger vi i Figur 2.8 forældre, der har haft et møde i Familieretshuset⁷, om de selv oplever forskellige risikofaktorer i deres fælles situation, bekræftes dette billede, idet relativt mange angiver, at enten rusmidler, psykisk sygdom, utilstrækkelig omsorg, fysisk vold og især psykisk vold skaber problemer i deres relation og gør det vanskeligt at løse deres uenighed. 18 % af forældrene angiver således, at rusmidler udgør et problem. 31 % angiver, at psykisk sygdom er et problem. 41 % finder, at utilstrækkelig omsorg for børnene er et problem. 15 % angiver, at der er fysisk vold i familien. 48 % oplever psykisk vold. Og 10 % angiver, at kriminalitet er et problem i sagen/i relationen mellem forældrene.

Figur 2.8 Forældres egen angivelse af risikofaktorer i sagerne

Andelen af forældre, der har svaret, at de nævnte risikofaktorer er et problem i sagen. Procent.

N.: 1101 forældre, der har været til møde i Familieretshuset i 2022.

Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system, 2022.

I spørgeskemaet er det forældrenes egen vurdering, vi er ude efter, og der stilles ikke krav om, at forældrenes påstande kan bevises retsligt eller efterprøves af fagprofessionelle læger og psykologer. Tallene vidner dog om, at ganske mange oplever store problemer, der er med til at skabe barrierer for, at de kan nå frem til gode aftaler omkring deres børn og håndtere deres indbyrdes konflikter.

⁷ Spørgeskemaet er udsendt til forældre, der har været til mindst ét møde og som optræder i Familieretshusets afgørelsesdata. Forældrene har besvaret skemaet, 1-6 mdr. efter at sagen optræder i afgørelsesdataene. For nogle er sagen afsluttet, mens andre fortsat er under behandling.

2.6 Opsamling

Kapitlet har ved hjælp af registerdata fra Danmarks Statistik og sagsbehandlingsdata fra Familieretshuset vist, hvordan familier, der møder Familieretshuset, adskiller sig fra andre ikke-samboende og samboende familier.

Analyserne viser, at ganske mange ikke-samboende forældrepar på et tidspunkt møder det familieretlige system, idet 41 % af alle, der flyttede fra hinanden i 2019, har været i kontakt med Familieretshuset, mens 22 % har haft et egentligt mødeforløb i § 6-familiemæglingssporet eller § 7-familieudredningssporet i hele den tid, Familieretshuset har eksisteret (siden 2019).

I forhold til den demografiske sammensætning af familierne viser kapitlet, at børnene i de familieretlige sager er yngre end børnene i andre ikke-samboende familier. Dette hænger formodentlig sammen med, at de forældrepar, der møder Familieretshuset, som beskrevet i kapitlet, har en række vanskeligheder, der generelt hænger sammen med større sandsynlighed for, at forældre går fra hinanden tidligt i deres barns liv. Ottosen & Dahl (2018) viser således, at forældre, der går fra hinanden, før børnene fylder tre år, har færre socioøkonomiske ressourcer, mere kriminalitet og flere psykiatriske diagnoser end forældre, der går fra hinanden senere. Derudover vil det ofte kræve et noget tættere forældresamarbejde at sikre tryghed og omsorg for et lille barn, og derfor vil der være flere muligheder for, at forældrenes samarbejde kører skævt, så de får brug for hjælp.

Socioøkonomisk har familier, der møder Familieretshuset, færre ressourcer end andre ikke-samboende og samboende forældre. Især mødre har et lavere uddannelsesniveau og er i mindre grad i beskæftigelse sammenlignet med mødre i andre ikke-samboende forældrepar. Derudover lever både mødre og fædre i noget højere grad end andre forældre i ikke-samboende familier i familier med lav husstandsindkomst.

Når vi ser på risikofaktorer i familien, finder vi, at forældrene, der har været til møde i Familieretshuset, i højere grad har registrerede psykiske sygdomme og oftere er dømt for kriminalitet. Derudover ser vi væsentlige flere underretninger i disse familier forud for den aktuelle kontakt med Familieretshuset.

Forældre og børn i de familieretlige sager befinder sig således i en svær situation i årene før den aktuelle kontakt til Familieretshuset. Dette bekræftes i VIVEs spørgeskemaundersøgelse indsamlet blandt forældrene i 2022, hvor en høj andel af forældrene angiver, at psykisk vold, utilstrækkelig omsorg for børnene eller psykisk sygdom udgør et problem i deres relation og dermed udgør en barriere for at løse deres konflikter.

3 Sagernes behandling

Dette kapitel beskriver udviklingen i sagstyper og sagsbehandling i sager, der er blevet behandlet i Familieretshuset i 2019-2022. Dette er et skridt på vejen til at vise, hvordan reformen af det familieretlige system er blevet implementeret i praksis. Der kan dog også være andre udefrakommende årsager til, at praksis har ændret sig – fx ændringer i familiernes behov. I den endelige evaluering vil VIVE også inddrage data fra Statsforvaltningen – dvs. data om de familieretlige sager før reformen. Disse data har dog ikke været tilgængelige, da denne rapport analyser blev udarbejdet.

Kapitlet bygger overordnet på data om 80.565 familieretlige forløb, der optræder i Familieretshusets sagsbehandlingsdata i perioden 2019-2022. Et familieretligt forløb defineres her som en henvendelse til Familieretshuset om forældreansvar, der enten behandles skriftligt, i åbent tilbud eller som en egentlig sag på et § 6- eller § 7-møde i et af de fire år, vi har data fra. I størstedelen af analyserne er der dog primært fokus på de 52.538 sager, der er blevet behandlet i § 6- eller § 7-sporet i perioden, mens henvendelser, der er behandlet skriftligt i § 5-sporet, og henvendelser, der ikke har ført til oprettelsen af en sag, er sorteret fra.

I enkelte analyser inddrager vi også data fra VIVEs spørgeskemaundersøgelse, der er besvaret af 1163-1554 forældre i årene 2019-2022. På grund af frafald i spørgeskemaundersøgelsen er disse tal dog ikke fuldt sammenlignelige med de analyser, der bygger på registerdata.

For overskuelighedens skyld vises kun udvalgte år, hvis dette er tilstrækkeligt til at vise udviklingen.

3.1 Familieretshusets sagstyper

Når forældre (og nogle gange børn⁸) henvender sig til Familieretshuset, tager Familieretshusets visitation stilling til, om det er en henvendelse, der falder inden for forældreansvarsloven, eller om familien skal henvises til skriftlig/telefonisk vejledning eller åbne tilbud. For at få oprettet en sag kræver det en egentlig ansøgning, som visitationen screener til behandling i et af de tre spor: § 5-sporet til sager, der kan behandles på skriftligt grundlag, § 6-sporet til sager, der kan behandles på møder i § 6-familiemæglingsforløbet og § 7-sporet til sager, der kan behandles på møder i § 7-familieudredningsforløbet.

⁸ Jf. barnets initiativret (Vejledning om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær, 2020).

Over tid kan den samme familie modtage forskellige former for sagsbehandling i Familieretshuset. En forælder henvender sig måske først med et spørgsmål om de gældende regler for feriesamvær og modtager et skriftligt svar på sit spørgsmål. Et par måneder senere er konfliktniveauet i familien eskaleret, og en af forældrene ansøger om at få behandlet en sag om fastsættelse af samvær, hvorefter sagen screenes og kategoriseres som en § 6-sag, da der ikke er risikofaktorer i sagen. Familien deltager i et par møder, indgår en aftale om samvær, og sagen lukkes. Et halvt år senere kommer der en ny ansøgning, og i denne screening kommer det frem, at kommunen nu er inde over sagen på grund af barnets mistriivsel. Kommunen har indledt en § 50-undersøgelse af barnet, hvorfor den familieretlige sag nu sendes til behandling i § 7-sporet, hvor sagen udredes for derefter at blive overført til familieretten. Her afsluttes sagen med en afgørelse, men kort tid efter kommer der en ny ansøgning, der afvises på skriftligt grundlag, fordi der ikke er sket ændringer i sagen.

I denne rapport er vi især interesseret i de familier, der på et tidspunkt kommer til møde i Familieretshusets § 6- og § 7-spor, og derfor kategoriserer vi familien efter den mest indgribende sagsbehandling, familien har modtaget i det enkelte sagsbehandlingsår og i hele den periode, familien har kontakt med Familieretshuset. Familien vil således fx kategoriseres som "Skriftlig eller telefonisk behandling", hvis familien udelukkende har modtaget denne form for sagsbehandling. Hvis familien har været til åbne tilbud uden at have et mødeforløb i § 6- eller § 7-forløbet, kategoriseres familien som "Åbent tilbud". Hvis der har været et § 6-møde, men ikke et § 7-møde, kategoriseres familien som "§ 6-familiemægling". Og hvis der én gang er blevet afholdt et møde i § 7-sporet i familiens sag, kategoriseres familien som "§ 7-familieudredning". I teksten omtales alle former for kontakt med Familieretshuset dels som "henvendelser", dels som "sagsforløb", vel vidende at en del af disse sagsforløb ikke ender med en egentlig sag i § 5-, § 6- eller § 7-sporet.

Figur 3.1 viser dels fordelingen af Familieretshusets sagsforløb efter det år, de er behandlet i i Familieretshuset (År, hvor sagen behandles), og dels fordelingen af familieretlige sagsforløb efter det år, sagen første gang optræder i Familieretshusets data (År, hvor sagen er oprettet). Når vi ser på alle familier med familieretlige forløb fordelt efter det år, sagerne er behandlet i Familieretshuset, finder vi, at halvdelen af de familier, der henvendte sig til Familieretshuset i 2022, udelukkende fik behandlet deres henvendelse på skriftligt grundlag. 4 % af familierne modtog (højst) åbne tilbud som fx konfliktmægling eller børnesagkyndig rådgivning. 15 % fik (højst) behandlet sager på møder i § 6-familiemæglingsforløbet. Mens 31 % mindst en gang fik behandlet sager på møder i § 7-familieudredningsforløbet.

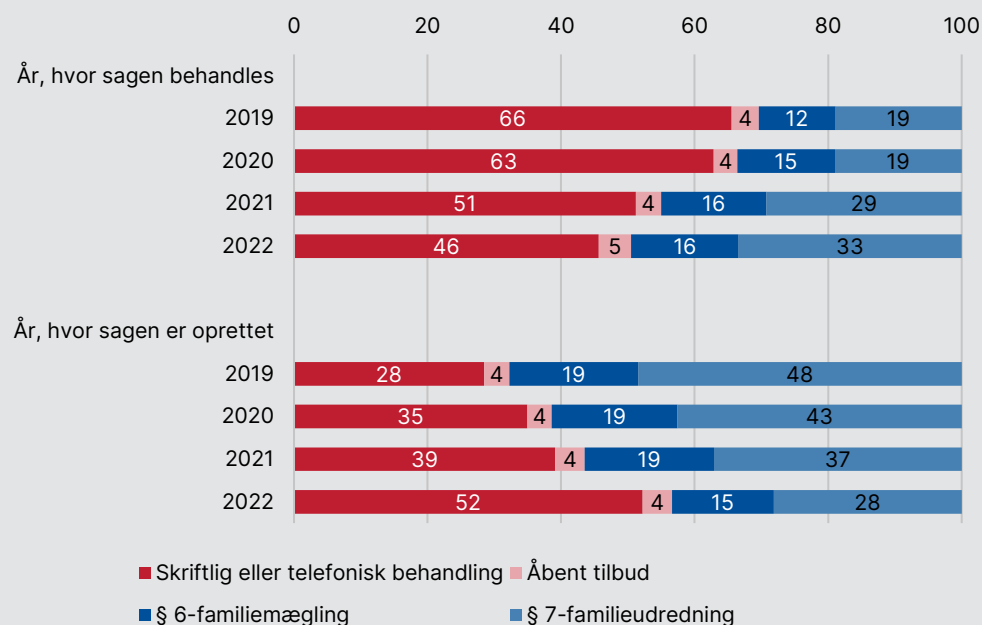
I de år, Familieretshuset har eksisteret, er andelen af sagsforløb, der i løbet af året behandles på rent skriftligt grundlag, ifølge denne opgørelsesmetode faldet, mens andelen af sagsforløb, der i løbet af året behandles på møder i § 7-familieudredningssporet, er steget.

Retter vi nu blikket mod, hvilken type behandling familierne har fået, siden de første gang er registreret i Familieretshusets system, ser vi, at halvdelen af de familier, der henvendte sig til Familieretshuset første gang i 2019, har været til mindst et møde i § 7-familieudredningssporet frem til 2022. 19 % af familierne, der henvendte sig første gang i 2019, har (højst) været til et møde i § 6-sporet. 4 % af familierne, der henvendte sig første gang i 2019, har højst modtaget åbne tilbud (og evt. skriftlig behandling), mens 28 % af de familier, der henvendte sig første gang i 2019, udelukkende har modtaget skriftlig behandling.

52 % af de nyeste sagsforløb fra 2022 er (indtil nu) udelukkende behandlet på skriftligt grundlag. Det er næsten dobbelt så stor en andel som blandt sagsforløb, der første gang optræder i 2019, hvor 28 % udelukkende er behandlet skriftligt. Dette vil dog formodentlig ændre sig, hvis vi kunne se fremad i tid.

Figur 3.1 Familieretshusets sagsbehandlingsforløb

Familieretshusets sagsforløb fordelt efter den mest indgribende sagsbehandling og særskilt for det år, sagen er behandlet i, og det år, sagsnummeret er oprettet i. Procent.

N.: 83.916 sagsforløb

Kilde: Familieretshusets sagsbehandlingsdata.

Når sager, der har været behandlet i § 6- eller § 7-sporet, er færdigbehandlede i Familieretshuset, kan de overføres til familieretterne, hvis forældrene ikke er blevet enige om en aftale i Familieretshuset. Det sker i alle "uenheds-sager", der vedrører, hvor barnet skal bo (bopælssager), og alle sager om forældremyndighed over børnene. Derudover sker det i alle samværssager i § 7-sporet, hvor forældrene ikke er enige, samt i samværssager i § 6-sporet, hvor forældrene ikke er enige, og hvor en afgørelse vil blive "indgribende for barnet"⁹. I familieretterne kan der træffes en afgørelse i sagen, eller der kan indgås et forlig mellem forældrene.

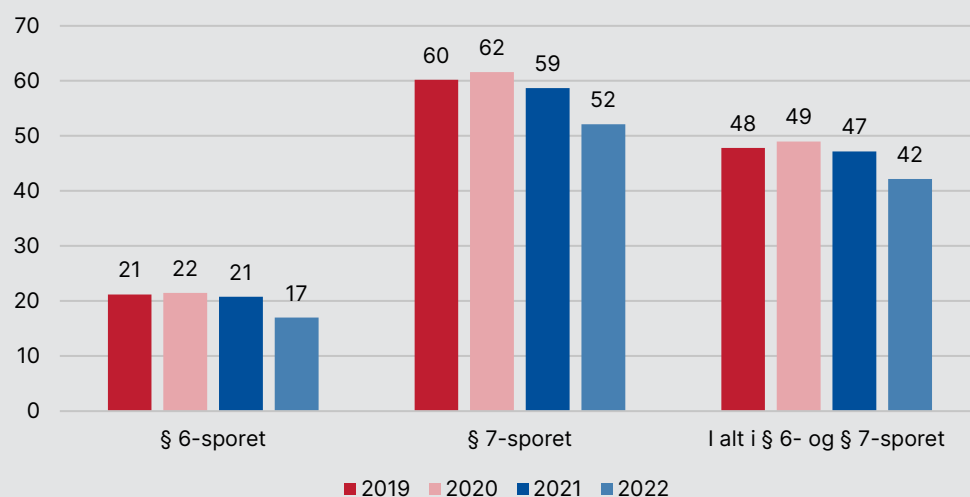
Figur 3.2 viser, at andelen af sager i § 6- og § 7-sporet, der overføres til/ har været overført til familieretterne, har været stabil, siden Familieretshuset blev oprettet. Derudover ser vi som forventet stor forskel på andelen af sager i § 6-

⁹ VIVEs foreløbige undersøgelser i forbindelse med evalueringen af reformen af det familieretlige system viser, at der ikke er fuld klarhed over, hvad det i praksis betyder, at en afgørelse er "indgribende for barnet".

sporet og § 7-sporet, der overføres til retterne. Det gælder for 20-23 % af de sager, der har været til § 6-møde, og for 57-63 % af de sager, der har været til et § 7-møde.

Figur 3.2 Sager i § 6- og § 7-sporet, der overføres til familieretterne

Andel af sager i Familieretshusets § 6- og § 7-spor, der er overført til familieretterne. Særskilt for, om sagen har været til § 6-familiemægling eller § 7-familieudredningsmøde, samt det år, sagen behandles i Familieretshuset. Procent.

N.: 52.538 § 6- og § 7-sager.

Kilde: Familieretshusets sagsbehandlingsdata.

3.2 Sager om samvær, bopæl og forældremyndighed

De fleste af de henvendelser, der fører til, at der oprettes en sag i § 6- eller § 7-sporet i Familieretshuset, omhandler barnets samvær med forældre, barnets bopæl eller forældremyndigheden over barnet. Det er derfor disse sagstyper, vi i denne rapport har fokus på. Inden for gruppen af henvendelser/sager om samvær skelner vi derudover mellem almindelig eller langsigtet fastsættelse/ændring af samvær og sager om midlertidig fastsættelse/ændring af samvær. Sidstnævnte er sager, hvor der ofte skal træffes en hurtig afgørelse i Familieretshuset, inden sagen endelig afgøres i retten, for fx at sikre, at et barn bevarer kontakten til en forælder.

I analyserne ser vi på sagsindholdet i hele den tid, sagen optræder i Familieretshusets data, vel vidende om at familien kan henvende sig med forskellige problematikker på forskellige tidspunkter.

Samværssager udgør den største gruppe af sager i både Familieretshusets mødeforløb og i de sager, der overføres til familieretterne. I de år, Familieretshuset har eksisteret, har andelen af samværssager, som Tabel 3.1 viser, ligget konstant på 55 % af de sager, der er behandlet i § 6- og § 7-sporet og i 73 % af de sager, der oversendes til familieretterne.

Andelen af sager, der omhandler midlertidig fastsættelse af samvær, er steget en smule fra 20 til 24 % af sagerne i § 6- og § 7-sporet. Blandt de sager, der oversendes til familieretterne, har andelen af midlertidige samværssager i hele perioden derimod ligget konstant på 27 %.

Ligeledes ser vi en stigning i andelen af sager, der omhandler barnets bopæl og forældremyndighed over barnet. Her er stigningen dog størst blandt de sager, der oversendes til retten, hvor andelen af bopælssager er steget fra 27 til 35 %, mens andelen af sager om forældremyndighed er steget fra 46 til 57 %.

Tabel 3.1 Sagernes indhold. Særskielt for sager, der behandles i § 6- eller § 7-sporet, og sager, der oversendes til familieretten

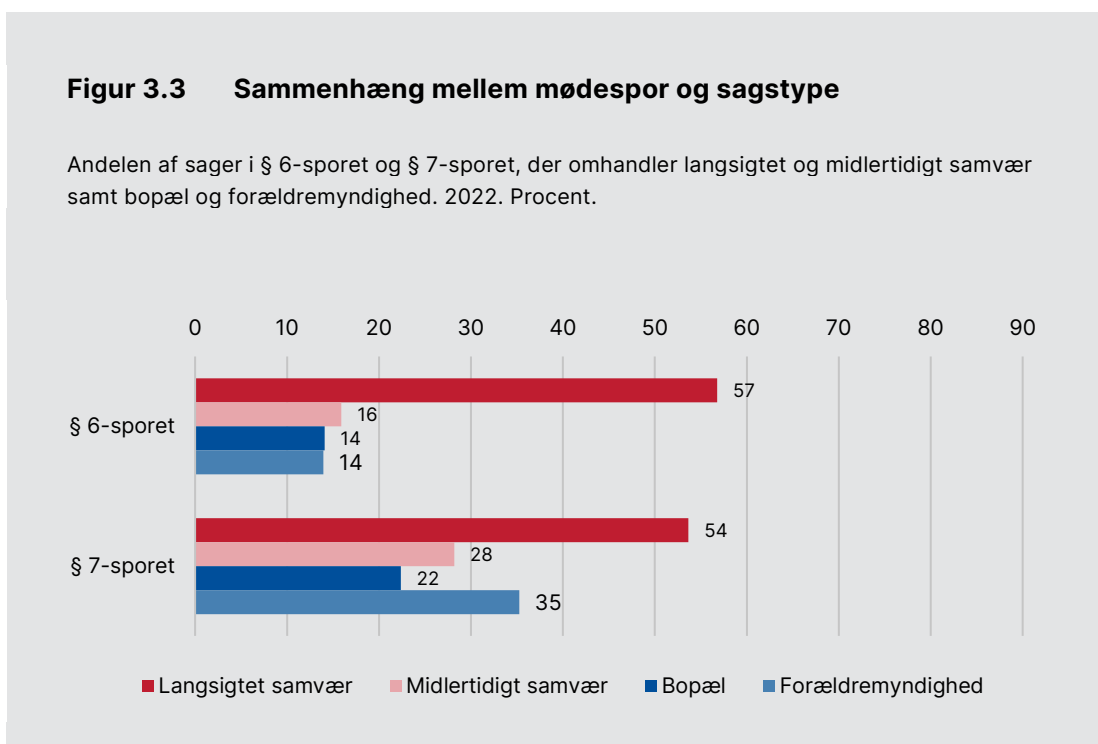
	Behandles i § 6- eller § 7-sporet	Behandles i familieretten
Samvær (ikke midlertidig)		
2019	55	73
2022	55	73
Midlertidigt samvær		
2019	20	27
2022	24	27
Bopæl		
2019	17	27
2022	20	35
Forældremyndighed		
2019	23	46
2022	28	57
Antal sager 2019	5.546	1.677
Antal sager 2022	8.638	3.466

Kilde: Familieretshusets sagsbehandlingsdata.

I VIVEs spørgeskemaundersøgelse er forældre, der selv har angivet, at de har været i kontakt med familieretterne, blevet bedt om at svare på, hvad sagen har handlet om *i familieretten*. Her angiver 65 %, at sagen har handlet om fastsættelse af samvær. 43 % angiver, at sagen har handlet om barnets bopæl. 35 % angiver, at sagen har handlet om forældremyndighed, mens 25 % angiver, at sagen har handlet om manglende udlevering af barnet til samvær (fuldbyrdelse af samværsaftale) (analyse ikke vist i figur).

Ser vi i Figur 3.3 på sagstyperne i de to mødespor i 2022, finder vi, at andelen af sager, der handler om langsigtet samvær, kun i mindre grad afviger mellem sporene (hhv. 57 % i § 6-familieæglingssporet og 54 % i § 7-familieudredningssporet). De andre tre sagstyper, midlertidigt samvær, bopæl og forældremyndighed, fylder derimod mere i § 7-sporet end i § 6-sporet.

I § 7-sporet omhandler 28 % af sagerne således midlertidig fastsættelse af samvær mod 16 % i § 6-sporet. 22 % af sagerne i § 7-sporet omhandler barnets bopæl mod 14 % af sagerne i § 6-sporet. Og 35 % af sagerne i § 7-sporet omhandler forældremyndighed mod 14 % af sagerne i § 6-sporet.

N: 8.638 § 6- og § 7-sager.

Kilde: Familieretshusets sagsbehandlingsdata.

3.3 Børneinddragelse i de familieretlige sager

Andelen af sager med 6-17-årige børn, hvor børnene inddrages direkte, fx gennem en børnesamtale i Familieretshuset, er steget markant i løbet af de år, hvor Familieretshuset har eksisteret.

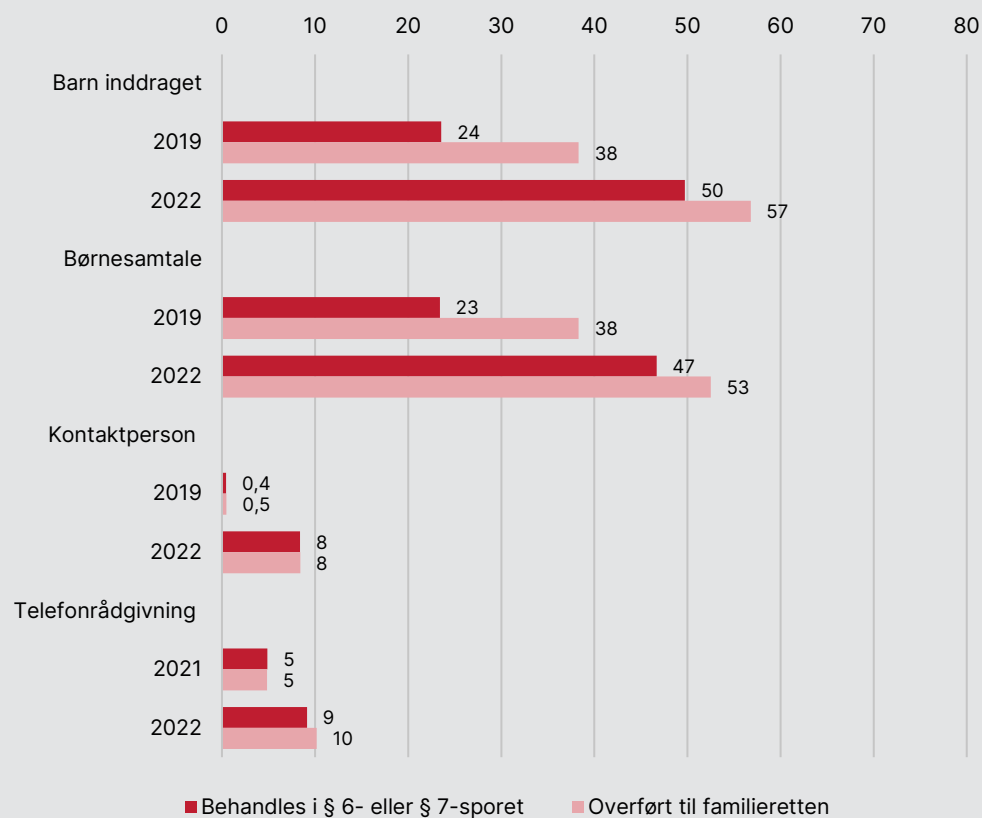
I 2019 skete der, jf. Figur 3.4, således ifølge Familieretshusets sagsbehandlingsdata børneinddragelse i 24 % af § 6- og § 7-sager, hvor mindst et barn var ældre end 5 år. I 2022 gjorde dette sig gældende i 50 % af de sager, der var til et mødeforløb, og hvor børnene var over 5 år.

Udviklingen handler især om en stigning i andelen af børn, der kommer til børnesamtale i Familieretshuset med henblik på at inddrage barnets perspektiv i bestræbelserne på at få forældrene til at indgå en aftale eller afgøre sagen juridisk. I 2019 kom 23 % af de 6-17-årige børn i § 6- og § 7-mødeforløbene således til en børnesamtale, mens det samme var tilfældet for 47 % af aldersgruppen i 2022. Derudover er der også sket en stigning i andelen af børn, der har haft samtaler med en kontaktperson i Familieretshuset, fra 0,4 % i 2019 til 8 % i 2022. Og endelig ser vi fra 2021 til 2022 en stigning i andelen af 6-17-årige børn, der er i kontakt med Familieretshusets telefonrådgivning, fra 5 til 9 % af børnene i § 6- og § 7-mødeforløbene.

Børn, der er involveret i en sag, der overføres til retterne, inddrages i højere grad end andre børn i familieretlige sager direkte gennem Familieretshusets børneenhed. Og stigningen i børneinddragelse har også i disse sager været markant. I 2019 kom 38 % af de 6-17-årige børn, hvor sagen blev overført til retten, således til en børnesamtale i Familieretshuset i løbet af året mod 53 % i 2022.

Figur 3.4 Børneinddragelse i Familieretshuset

Andelen af 6-17-årige børn, der har deltaget i forskellige typer af børneinddragelse i Familieretshuset. Særskilt for alle sager, der er behandlet i § 6- og § 7-sporet, og for sager, der overføres til familieretterne. 2019, 2021 og 2022. Procent.

N: 15226 § 6- og § 7-sager med 6-17-årige børn.

Kilde: Familieretshusets sagsbehandlingsdata.

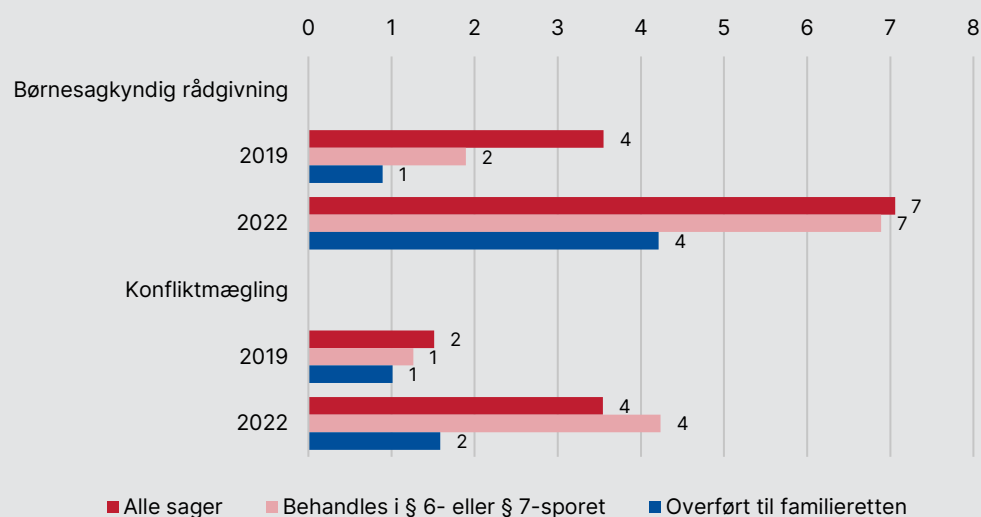
Analyser af spørgeskemadataene viser desuden, at ca. 30 % af de børn, der er involveret i en sag, der behandles ved familieretten, (også) kommer til børnesamtale i retterne. Dette kan skyldes den ventetid, der kan være mellem sagens afslutning i Familieretshuset og sagens behandling i familieretterne, og at barnets situation har nået at ændre sig i mellemtiden. Det kan dog også handle om forskellige tilgange til børnesamtaler i Familieretshuset og retterne, der gør, at retterne også selv ønsker at gennemføre børnesamtale. Dette emne vil blive analyseret mere indgående i VIVEs samlede evaluering af reformen af det familieretlige område, der udkommer i 2024.

3.4 Familieretshusets øvrige tilbud og indsatser

Som allerede beskrevet har familier, der henvender sig til Familieretshuset, mulighed for at benytte åbne tilbud som fx konfliktmægling og børnesagkyndig rådgivning uden at få oprettet en egentlig sag. Disse specifikke tilbud kan også bruges af familier i § 6- og § 7-sporet, hvis Familieretshusets forældre-rådgivere vurderer, at det vil kunne hjælpe familien. Som det ses i Figur 3.5, er der i Familieretshusets eksistensperiode sket en stigning i andelen af familier, der modtager de to tilbud. Det er dog fortsat en relativt begrænset andel af familierne, der modtager disse tilbud.

Figur 3.5 Åbne tilbud i Familieretshuset

Andelen af sager, hvor forældrene deltager i børnesagkyndig rådgivning eller konfliktmægling. Særskilt for alle Familieretshusets sagsforløb; sager, der er behandlet i § 6- og § 7-sporet; og sager, der overføres til familieretterne. 2019 og 2022. Procent.

N: 35.696 sagsforløb.

Kilde: Familieretshusets sagsbehandlingsdata.

Derudover har Familieretshuset mulighed for at gennemføre overvåget samvær for fx at observere forældrenes samspil med deres børn eller for at opbygge tillid mellem forældre og børn i de tilfælde, hvor samværet har været afbrudt. Også her ser vi en stigning i andelen af familier, hvor denne indsats er blevet brugt – mest tydelig i de sager, der har været oversendt til familieretten, hvor andelen af sager, hvor der gennemføres overvåget samvær, er steget fra 4 til 9 %.

3.5 Afgørelser og aftaler i Familieretshuset

Når en sag i § 6- eller § 7-sporet er blevet behandlet¹⁰ i Familieretshuset, kan Familieretshuset hjælpe forældrene til at indgå en aftale. Hvis dette ikke er muligt, kan Familieretshuset træffe ikke-indgribende afgørelser om samvær i sager i § 6-sporet samt midlertidige afgørelser i fx samværs- eller bopæls-sager i både § 6- og § 7-sporet, der gælder, indtil sagen kan behandles i familieretterne. Sagerne kan også afsluttes, uden at der indgås aftaler eller afgørelser i Familieretshuset – fx fordi sagen overføres til familieretterne, eller fordi sagen henlægges – fx fordi forældrene trækker sagen tilbage.

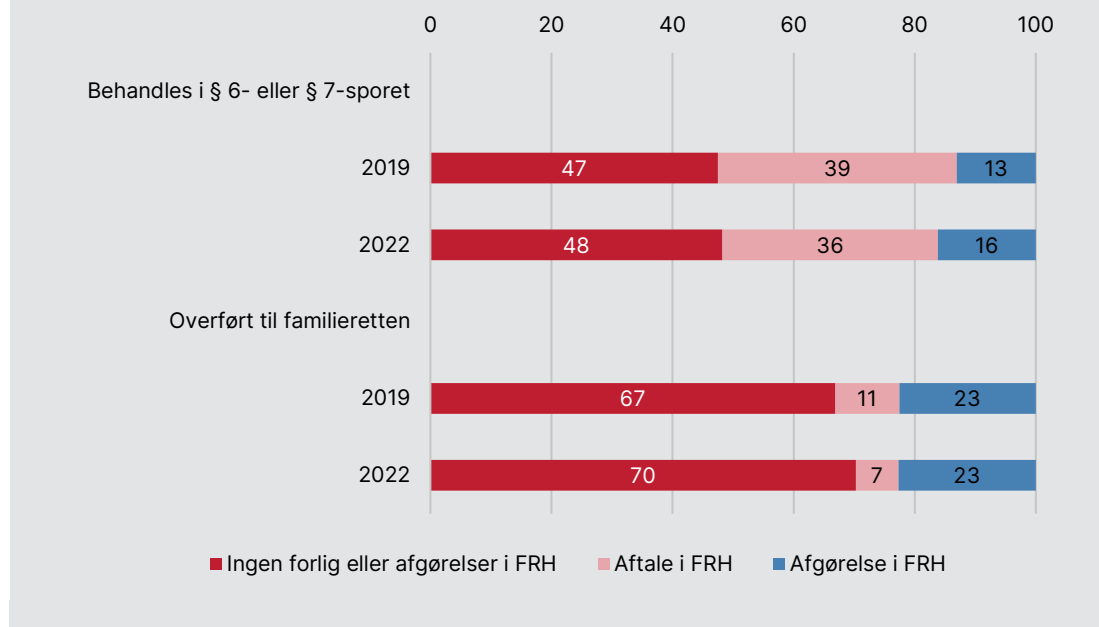
I denne analyse opgør vi sagerne efter, om forældrene har indgået aftale eller modtaget en afgørelse ved hjælp af sagsbehandlingsdata, hvor sagerne inddeles efter, om der: 1) "ikke er indgået aftaler eller truffet en afgørelse i Familieretshuset", 2) "er indgået aftale, men ikke truffet en afgørelse", eller om der 3) "er truffet mindst en afgørelse i Familieretshuset i sagen". Da der godt kan indgås aftaler i dele af sagen, udelukker en aftale ikke, at sagen overføres til familieretterne med henblik på at træffe afgørelser der.

Figur 3.6 viser, at ca. halvdelen af sagerne i § 6- og § 7-sporet afsluttes i Familieretshuset, uden at der bliver indgået en aftale eller truffet en afgørelse i Familieretshuset. 35 % af sagerne endte i 2022 med en aftale, mens 15 % af sagerne modtog en afgørelse i Familieretshuset. Blandt sager, der overføres til familieretterne, blev der indgået aftale i 7 % af sagerne og truffet midlertidige afgørelser i Familieretshuset i 23 % af sagerne i 2022. Dette billede har været nogenlunde konstant i de år, Familieretshuset har eksisteret.

¹⁰ Ikke nødvendigvis dermed afsluttet.

Figur 3.6 Afgørelser og aftaler i Familieretshuset

Særskilt for alle sager, der er behandlet i § 6- og § 7-sporet, og for sager, der overføres til familieretterne. 2019 og 2022. Procent.

N: 14.184 sager behandlet i § 6- eller § 7-sporet i 2019 og 2022.

Note: FRH: Familieretshuset.

Kilde: Familieretshusets sagsbehandlingsdata.

3.6 Kontakt med kommunerne

Ifølge forældrenes egne besvarelser af VIVEs spørgeskemaundersøgelse har halvdelen været i kontakt med deres kommune angående deres børn, mens sagen er behandlet hos de familieretlige myndigheder. Det viser Figur 3.7, der også viser, at familier, hvis sag overføres til familieretterne, i højere grad har været i kontakt med kommunen sammenlignet med familier, hvis sag afsluttes i Familieretshuset (hhv. 64 og 51 %).

I 2022 har vi spurgt forældrene, der har været i kontakt med kommunen, hvilke tilbud de og deres børn har modtaget/deltaget i der. Her viser tallene i Figur 3.7, at hver femte familie har modtaget vejledning eller konfliktmægling i kommunen, og at en lige så stor andel af familierne har mindst et barn, der har

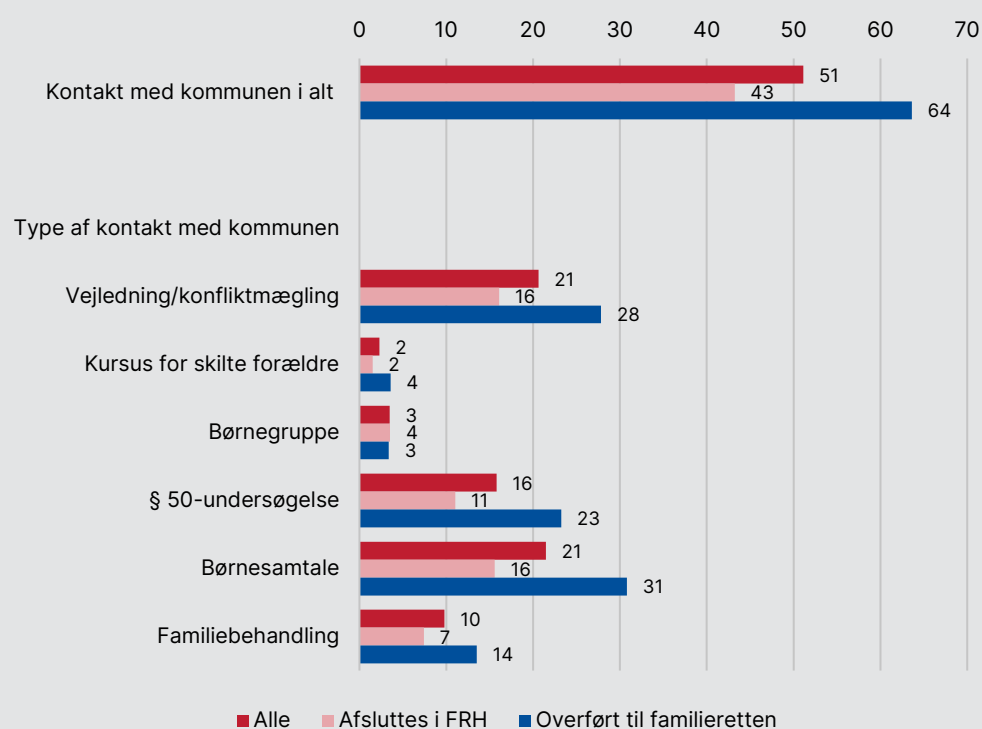
været til en børnesamtale i kommunen. Desuden viser tallene, at der er gennemført en § 50-undersøgelse på mindst et barn i 16 % af sagerne, og at 10 % af familierne har fået familiebehandling i kommunen.

Som beskrevet i kapitel 2 ser vi ifølge Danmarks Statistik underretninger på 22 % af børnene i de familieretlige sager året før den aktuelle henvendelse til Familieretshuset. Dette tal stemmer relativt godt overens med forældrenes egne angivelser, idet børnesamtaler og § 50-undersøgelser typisk gennemføres for at afklare karakteren af den bekymring, der ligger bag underretningen.

Da forældrene, der har besvaret spørgeskemaet, er lidt bedre stillede socio-økonomisk end den samlede forældregruppe i Familieretshuset, vil den reelle andel af familier med kontakt til kommunen formodentlig reelt være højere.

Figur 3.7 Familier, der er i kontakt med kommunen

Andel af familier med møder i Familieretshuset, der er i kontakt med deres kommune sideløbende med den familieretlige sag. Kontakt i alt og typer af kontakt med kommunen. 2022. Procent.

N: 1299 forældre.

Note: FRH: Familieretshuset.

Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system.

3.7 Opsamling

Dette kapitel har på baggrund af Familieretshusets sagsbehandlingsdata vist, hvad der karakteriserer Familieretshusets sagsforløb i forhold til sagstyper og sagsbehandlingsforløb i det familieretlige system. Til sidst viser kapitlet ved hjælp af spørgeskemadata, hvor mange familier der er i kontakt med kommunerne, mens den familieretlige sag står på – og hvad der kendetegner denne kontakt.

Kapitlet viser, at fordelingen af sagstyper varierer, alt efter om man kigger på sagerne inden for et afgrænset kalenderår, eller om man ser på fordelingen af sagstyper i hele den tidsperiode, familien optræder i Familieretshusets data. Blandt de familier, som alt i alt havde kontakt med Familieretshuset i 2022, fik 50 % udelukkende behandlet deres henvendelse på skriftligt grundlag, 4 % modtog åbne tilbud, 15 % fik behandlet en sag i § 6-sporet, mens 31 % fik behandlet en sag i § 7-sporet. Hvis vi derimod ser på et længere sagsforløb blandt de familier, der første gang havde kontakt med Familieretshuset i 2019, er det kun 28 %, der udelukkende har fået behandlet deres sag på skriftligt grundlag, mens ca. halvdelen af familierne på et tidspunkt har fået deres sag blevet behandlet i et § 7-familieudredningsforløb.

Halvdelen af de sager, der behandles i et § 6- eller et § 7-mødeforløb, overføres til familieretterne. Det gælder ca. en femtedel af § 6-sagerne og omtrent 6 ud af 10 § 7-sager.

Sager om fastsættelse og ændring af det langsigtede samvær udgør den største andel af sagerne i Familieretshuset og har, mens Familieretshuset har eksisteret, konstant udgjort godt halvdelen af sagerne i § 6- og § 7-sporene og næsten tre fjerdedele af sagerne, der overføres til familieretterne. Derudover omhandler omtrent en fjerdedel af sagerne midlertidigt samvær. Henholdsvis 20 og 28 % af sagerne omhandler barnets bopæl eller forældremyndighed. Her ser vi blandt de sager, der overføres til retterne, en tydelig stigning, så sager med dette indhold i 2022 udgør 35 % (bopæl) og 57 % (forældremyndighed) af de sager, der overføres til retterne – mod hhv. 27 og 46 % i 2019.

Der er, mens Familieretshuset har eksisteret, sket en markant forøgelse af sager, hvor 6-17-årige inddrages direkte i sagsforløbet, fra 24 % af børnene i § 6- og § 7-sagerne i 2019 til 50 % i 2022. Børneinddragelsen sker hyppigst gennem en børnesamtale i Familieretshuset, men også i stigende grad gennem fortrolige kontaktpersonssamtaler og senest telefonrådgivning. 30 % af de 6-17-årige børn, hvis forældre er i kontakt med familieretterne, deltager desuden i børnesamtaler der.

Derudover ses også en lille stigning i andelen af familier, der deltager i Familieretshusets åbne tilbud – fx børnesagkyndig rådgivning og konfliktmægling, samt en stigning i andelen af familier, hvor barnet har overvåget samvær med den ene forælder.

50 % af sagerne i § 6- og § 7-sporet afsluttes i Familieretshuset, uden at der bliver indgået en aftale eller truffet en afgørelse i Familieretshuset. 35 % af sagerne ender med en aftale, mens 15 % af sagerne modtager en afgørelse i Familieretshuset. I sager, der overføres til familieretterne, er der forinden indgået en aftale i dele af sagen i 12 % af sagerne og truffet en midlertidig eller langsigtet afgørelse i dele af sagen i 23 % sagerne.

Omtrent halvdelen af familierne er i kontakt med deres kommune, mens sagen behandles af de familieretlige myndigheder. Her er de mest udbredte form for kontakt vejledning og konfliktmægling, § 50-undersøgelser af børnene samt børnesamtaler med børnene.

4 Forældres oplevelse af det familieretlige system

Dette kapitel beskriver forældrenes oplevelse af det familieretlige system på baggrund af spørgeskemadata indsamlet blandt forældre, der har været til møder i Familieretshuset 2019, 2021 eller 2022 samt i 2018 i Statsforvaltningen. I modsætning til de foregående to kapitler har vi derfor her mulighed for at vise forskelle på forældre, der mødte systemet, før det blev reformeret, og forældre, der har mødt systemet efter.

Spørgeskemaerne er udsendt op til et halvt år efter, at forældrene har været i kontakt med Familieretshuset. På tidspunktet, hvor forældrene besvarer spørgeskemaet, er enkelte stadig i gang med et sagsforløb i Familieretshuset. Andre venter på at få en sag behandlet i familieretten. Mens den sidste del har fået afsluttet deres familieretlige sag i enten Familieretshuset eller familieretterne.

Kapitlet har for det første fokus på den generelle udvikling i forældrenes oplevelse af den familieretlige sagsproces, dvs. de medarbejdere, de selv har mødt i Familieretshuset og familieretterne, de tilbud, deres børn har deltaget i, forløbets længde, og hvorvidt der har været sammenhæng i sagsbehandlingen på tværs af de aktører, de har mødt i forbindelse med deres familieretlige sag. For det andet viser vi udviklingen i forældrenes oplevelse af, om sagsforløbet i Familieretshuset og familieretterne har medført forbedringer i deres håndtering af samarbejde og konflikter samt børnenes hverdagsliv. Og for det tredje viser vi forældrenes oplevelse af sagens afslutning, og hvorvidt forældrene ønsker at genoptage sagen.

De sidste to afsnit i kapitlet viser forskellene på bopæls- og samværsforældres oplevelse af sagsforløbet samt forskellene på oplevelsen af sagsforløbet blandt forældre, der møder forskellige myndigheder i deres sagsforløb.

I hvert af årene har 1301-1754 forældre besvaret skemaet (svarprocent: 29-39 %). Da dette kapitel bygger på spørgeskemadata, der indeholder en mere begrænset population, og på grund af frafald i spørgeskemabesvareelserne, anvendes statistiske χ^2 -test for at sikre, at de viste sammenhænge er signifikante. Vi angiver, at der er statistisk forskel, hvis χ^2 -testen viser, at der er mindre end 5 % sandsynlighed for, at forskellene er tilfældige.

4.1 Udvikling i oplevelsen af sagsbehandlingen i Familieretshuset og familieretterne

4.1.1 Forældrenes møde med Familieretshuset

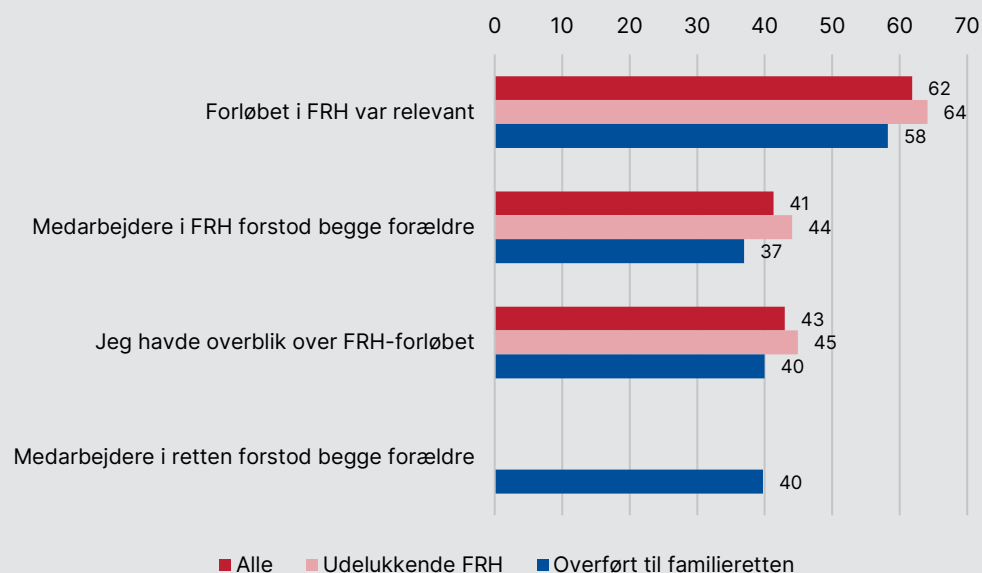
I de fire år, vi har spurgt forældrene om deres oplevelse af Familieretshusets og familieretternes medarbejdere, er der ikke sket væsentlige ændringer i dette. Figur 4.1 viser derfor kun resultaterne for 2022.

De fleste forældre (62 %) er enige eller helt enige i, at forløbet i det familieretlige system har været relevant, mens færre (ca. 4 ud af 10) oplever at blive forstået af medarbejderne i Familieretshuset samt at have overblik over sagsforløbet.

Forældre, hvis sag udelukkende er behandlet i Familieretshuset, oplever sig i lidt højere grad forstået og oplever et lidt større overblik over sagsforløbet i Familieretshuset sammenlignet med forældre, hvis sag også behandles af familieretten. Forældre, der har været i kontakt med familieretterne, oplever dog i næsten lige så høj grad at blive forstået af Familieretshuset og familieretternes medarbejdere (37-40 %).

Figur 4.1 Forældres oplevelse af sagsbehandlingens relevans og medarbejdernes forståelse

Forældre, der har svaret 'enig' eller 'helt enig' til spørgsmålene. Særskilt for sager, der udelukkende er behandlet i Familieretshuset, og sager, der overføres til familieretterne. 2022. Procent.

N: 1187

Note: FRH: Familieretshuset.

Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system.

4.1.2 Oplevelse af børneinddragelse

I forhold til forældrenes generelle oplevelse af inddragelsen af deres børn ser vi i Figur 4.2 en tydelig positiv udvikling, idet næsten dobbelt så mange var enige eller helt enige i, at deres børn blev passende inddraget i Familieretshuset i 2022 (32 %), sammenlignet med dem, der fik deres sag behandlet i Statsforvaltningen i 2018 (18 %).

Udviklingen er kommet gradvist og ser ud til at følge den generelle stigning i andelen af børn, der inddrages i sagerne, som vi så i afsnit 3.3. Til trods for stigningen i andelen, der oplever en passende inddragelse, ser vi i hele perioden en relativt stor andel af forældrene, der er uenige eller helt uenige i, at deres børn er blevet passende inddraget (42 % – ikke vist i figur). Ændringen er

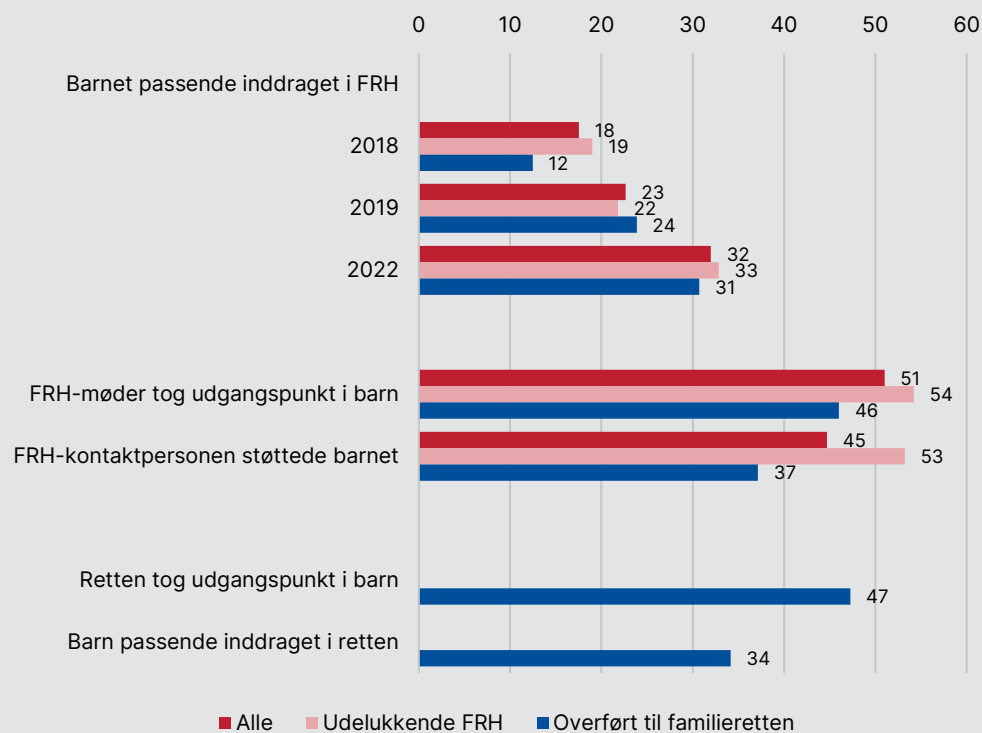
derfor sket, ved at en signifikant andel har flyttet sig fra at svare 'hverken enig eller uenig' til at svare 'enig' eller 'helt enig'.

På tværs af undersøgelsesårene svarer 51 %, at de møder, de selv har deltaget i, har taget udgangspunkt i deres børns hverdag og trivsel, mens 45 % af de forældre, hvis børn har haft en kontaktperson, oplever, at denne har støttet deres barn.

Forældre, hvis sag behandles ved familieretten, er lige tilfredse med den børneinddragelse, de har mødt i Familieretshuset, og den, de har mødt i familieretten (hhv. 31 og 34 % er enige eller helt enige i, at barnet er blevet passende inddraget i hhv. Familieretshuset og familieretterne).

Figur 4.2 Forældres oplevelse af inddragelsen af børnenes perspektiv i det familieretlige system

Forældre, der har svaret 'enig' eller 'helt enig' til spørgsmålene. Særskilt for sager, der udelukkende er behandlet i Familieretshuset, og sager, der overføres til familieretterne. 2018, 2019 og 2022. Procent.

N: Alle år: 3989. 2022: 1187.

Note: FRH= Familieretshuset. Sammenhængene over tid er signifikante (χ^2 , $p < 0,05$).

Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system.

Spørger vi børnene selv i VIVEs parallelle spørgeskemaundersøgelse blandt børn, der møder Familieretshuset, svarer langt de fleste børn, at de i Familieretshuset oplever at blive mødt med forståelse og blive lyttet til. Nogle børn kan dog have svært ved at forstå, hvordan det, de fortæller, bliver brugt i det videre sagsforløb, og dermed hvordan deres perspektiv i sidste ende inddrages i sagerne (Dahl & Eiberg, 2023).

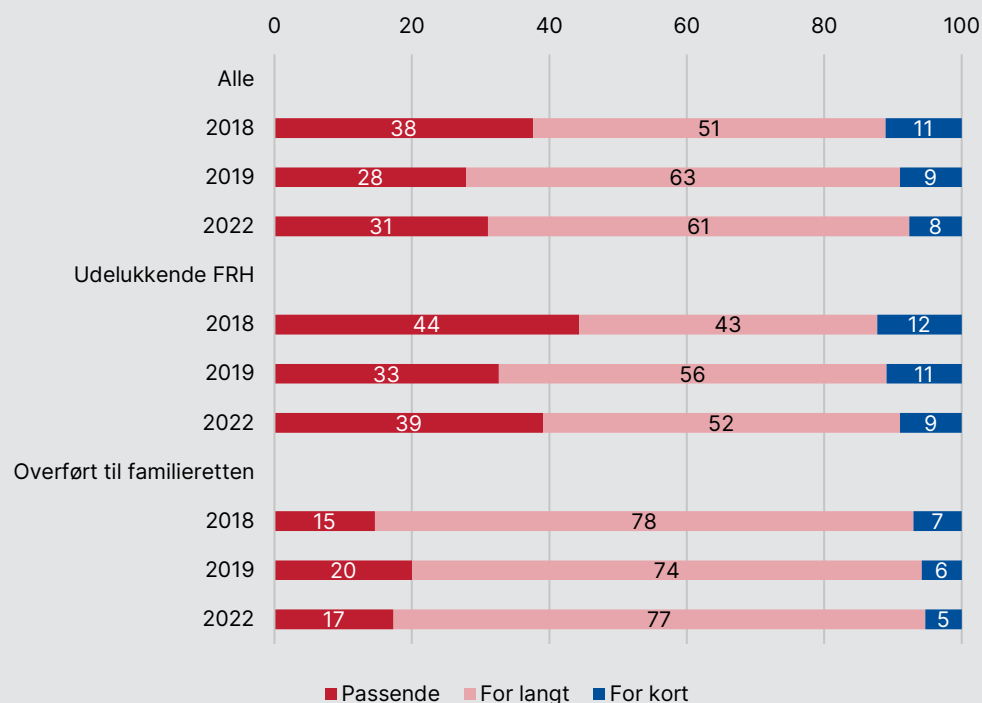
4.1.3 Sagens længde

Et familieretligt sagsforløb kan strække sig over lang tid – både i forhold til den tid, hvor forældrene er i kontakt med myndighederne (sagsbehandlingstiden), samt den ventetid nogle oplever fra sagen oprettes til de kommer til møde – eller mellem sagsbehandlingen i Familieretshuset og familieretterne.

Figur 4.3 viser, at andelen af forældre, der oplever, at sagsforløbet har været for langt, steg med oprettelsen af Familieretshuset i 2019 fra 51 til 63 %, og at det i 2022 fortsat var 61 %, der fandt, at forløbet var for langt. Ikke overraskende oplever en større andel af de forældre, hvis sag overføres til retterne, at forløbet er for langt (77 %), sammenlignet med de sager, der udelukkende er behandlet i Familieretshuset (52 %).

Figur 4.3 Forældres oplevelse af det familieretlige sagsforløbs længde

Særskilt for sager, der udelukkende er behandlet i Familieretshuset, og sager, der overføres til familieretterne. 2018, 2019 og 2022. Procent.

N: 4196

Note: Sammenhængene over tid er signifikante (χ^2 , $p < 0,05$) – dog ikke blandt sager, der er overført til familieretten. FRH: Familieretshuset.

Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system.

4.1.4 Sammenhæng i sagsbehandlingen

Den sidste figur i dette afsnit om forældrenes oplevelse af sagsbehandlingen vedrører oplevelsen af sammenhæng og koordination mellem de medarbejdere og de myndigheder, som forældrene er i kontakt med i løbet af sagsforløbet. Et af formålene med oprettelsen af den familieretlige reform i 2019 var netop, at familierne skulle møde mere målrettede og sammenhængende forløb, og derfor er netop dette spørgsmål centralt i undersøgelsen.

I løbet af undersøgelsesperioden ser vi ikke nogle systematiske signifikante ændringer i forældrenes oplevelse af sammenhæng i deres sagsforløb eller i

oplevelsen af udveksling mellem aktørerne, og derfor viser Figur 4.4 kun status i 2022.

Figuren viser forskellene på oplevelsen af sammenhæng og udveksling af oplysninger blandt 1) forældre, der har mødt forskellige medarbejdere i Familieretshuset, men ikke har været i kontakt med andre myndigheder angående sagen, 2) forældre, der har været i kontakt med Familieretshuset og familieretterne, 3) forældre, der har været i kontakt med Familieretshuset og kommunen og 4) forældre, der har været i kontakt med både Familieretshuset, familieretterne og deres kommune.

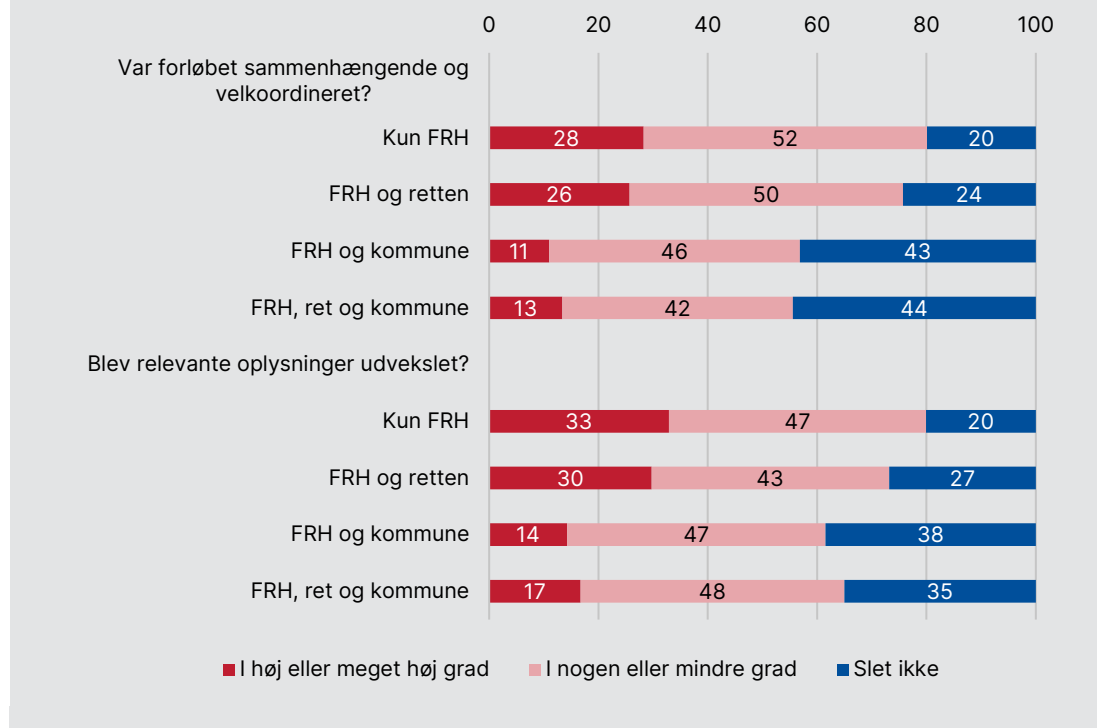
Her ser vi, at en lige stor andel af de forældre, der udelukkende har fået deres sag behandlet i Familieretshuset, og de forældre, der har fået deres sag behandlet i familieretterne, oplever, at sagsforløbet har været sammenhængende, og at relevante oplysninger er blevet udvekslet mellem de familieretlige medarbejdere/myndigheder. 26-28 % af disse to grupper oplever således i 2022, at sagsforløbet har været sammenhængende, mens 30-33 % oplever, at relevante oplysninger er blevet udvekslet. Ser vi dernæst på familier, der også er i kontakt med kommunerne, er billedet anderledes, idet en væsentlig mindre andel (11-13 %) oplever, at deres forløb hænger sammen, henholdsvis at relevante oplysninger udveksles (14-17 %).

Til trods for hensigterne i reformen om mere sammenhængende og målrettede forløb i det familieretlige system har vi altså endnu ikke set ændringer i forældrenes opfattelse af sammenhængen mellem de myndigheder, de er i kontakt med. Det gælder særligt i de sager, der behandles samtidigt i det familieretlige og det kommunale system, hvor en stor andel af forældrene ikke oplever en sammenhæng. Dette billede af, set med forældrenes øjne, relativt lille sammenhæng mellem det familieretlige og det kommunale system, genfindes i Oxford Research's brugerrejseanalyse fra 2021, hvor Familieretshuset i samarbejde med Oxford Research testede en fuldt implementeret reform på en mindre gruppe familier (Oxford Research, 2021).

I VIVEs igangværende evaluering diskuteres årsagerne til dette og de muligheder og barrierer, der er for at ændre på sammenhængen mellem de to systemer.

Figur 4.4 Forældres oplevelse af sammenhæng i sagsbehandlingen

Særskilt for sager, der har mødt forskellige myndigheder. 2022. Procent.

N: 952

Note: Sammenhængene er signifikante (χ^2 , $p < 0,05$). FRH: Familieretshuset.

Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system.

4.2 Udbytte af sagsbehandlingen i Familieretshuset og familieretterne

En relativt begrænset andel af forældrene oplever, at forløbet i det familieretlige forløb bidrager til et bedre forældresamarbejde, bedre forståelse af børnene eller et bedre hverdagsliv for børnene. Det viser Figur 4.5, der samtidig viser, at der kun i begrænset omfang er sket ændringer over tid i andelen af forældre, der er enige i, at de har oplevet denne type forbedringer som følge af deres familieretlige forløb.

Figuren viser således, at 17 % af forældrene, der i 2018 mødte Statsforvaltningen, var enige eller helt enige i, at forløbet i Statsforvaltningen har bidraget til et bedre forældresamarbejde mod 15 % af dem, der mødte Familieretshuset

i 2022. I forhold til om forløbet har bidraget til en bedre forståelse af børnene, var 21 % enige eller helt enige i, at dette havde været et udbytte af deres forløb i Statsforvaltningen, mens 17 % i 2022 svarede, at de har opnået større forståelse for børnene gennem deres forløb i Familieretshuset. Og på samme måde ser vi en let faldende andel, der er enige i, at Familieretshuset har bidraget til et bedre hverdagsliv for børnene – nemlig 28 % blandt dem, der fik behandlet deres sag i 2018, og 25 % af dem, der fik deres sag behandlet i Familieretshuset i 2022.

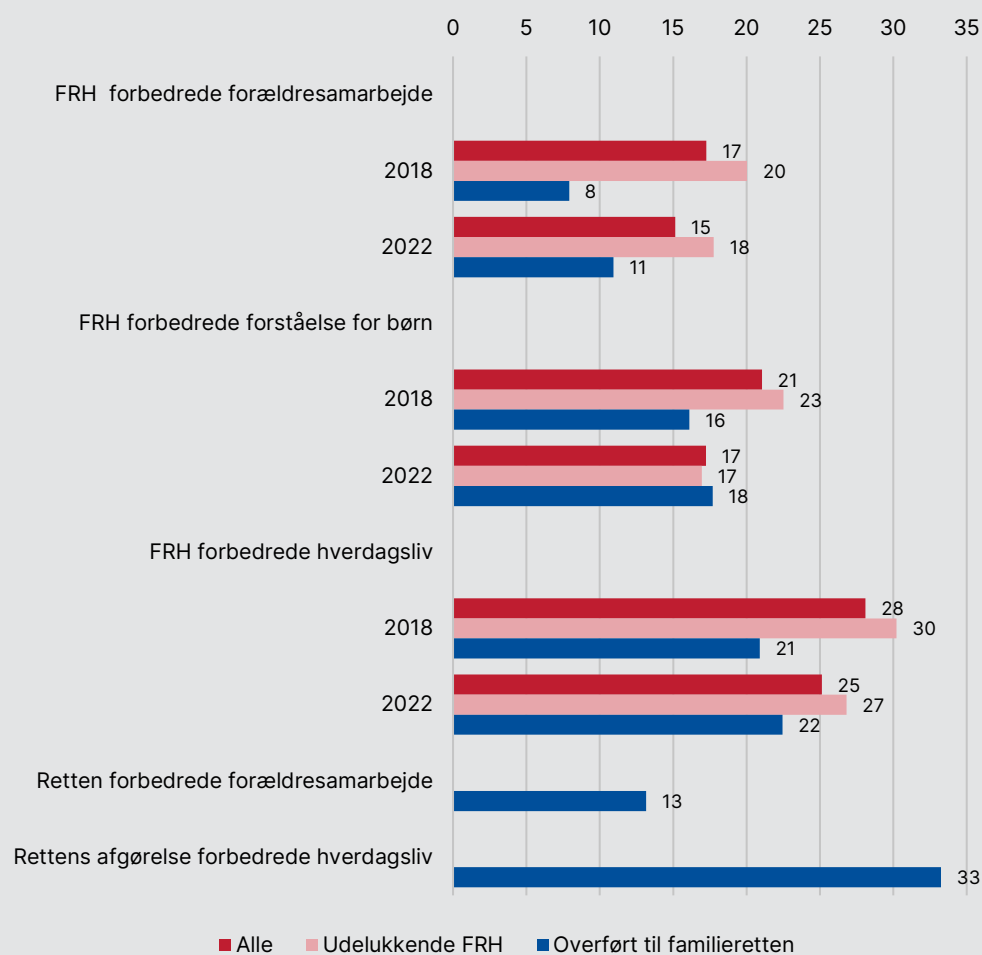
Derudover viser figuren, at 13 % af de forældre, der havde fået sagen behandlet i familieretten i 2022, oplevede, at forløbet i retten har bidraget til et bedre forældresamarbejde som følge af behandlingen, men samtidig, at en væsentlig højere andel, 33 %, oplevede, at deres børns hverdag er forbedret som følge af den afgørelse, der blev truffet i familieretten i deres sag.

For overskuelighedens skyld medtager vi her, som i de øvrige figurer i dette kapitel, kun dem, der har svaret, at de var enige eller helt enige i udsagnet. Ser vi på den anden ende af spektret, har der dog været en stigende andel, der erklærer sig uenige, idet der blandt dem, der mødte Statsforvaltningen i 2018, var 61 %, der var uenige i, at de havde fået et bedre forældresamarbejde som følge af deres forløb mod 69 % blandt dem, der i 2022 mødte Familieretshuset. Og på samme måde ser vi en stigende andel, der er uenige i, at de har fået større forståelse for deres børn (fra 46 til 53 %) samt en stigende andel, der er uenige i, at børnenes hverdag er blevet bedre som følge af forløbet i Familieretshuset/Statsforvaltningen (fra 46 til 55 %).

Faldet i tilfredsheden med Familieretshuset gælder dog kun de forældre, der udelukkende har mødt Familieretshuset, mens tilfredsheden med Familieretshuset omvendt har været nogenlunde konstant blandt de forældre, der også har fået deres sag behandlet ved familieretten.

Figur 4.5 Forældres oplevelse af forældresamarbejde og børns hverdagsliv efter sagsbehandling i Familieretshuset og familieretterne

Forældre, der har svaret 'enig' eller 'helt enig' til spørgsmålene. Særskilt for sager, der udelukkende er behandlet i Familieretshuset, og sager, der overføres til familieretterne. 2018 og 2022. Procent.

N: 2697

Note: Alle forskelle over tid er signifikante (χ^2 , $p < 0,05$), bortset fra om FRH har medført bedre forståelse og børnehverdagsliv i sager behandlet ved retterne. FRH: Familieretshuset.

Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system.

4.3 Afslutningen af sagen

De sidste spørgsmål i spørgeskemaet om forældrenes oplevelse af det familieretlige system omhandler afslutningen af sagen i Familieretshuset eller familieretterne. Her er forældrene for det første blevet spurgt, 1) om sagen set fra deres perspektiv er afsluttet, 2) om de har fået løst det problem, der var årsag til, at de oprindeligt henvendte sig til Familieretshuset, 3) om de ønsker at genoptage sagen ved Familieretshuset, 4) om de selv er tilfredse med den aftale, der er indgået/den afgørelse, der er truffet i sagen, og 5) om de tror deres barn vil trives med aftalen/afgørelsen. Figur 4.6 viser den samlede andel, der svarer ja til, at sagen er afsluttet, og viser derefter svarene på de øvrige spørgsmål for dem, hvor dette er tilfældet.

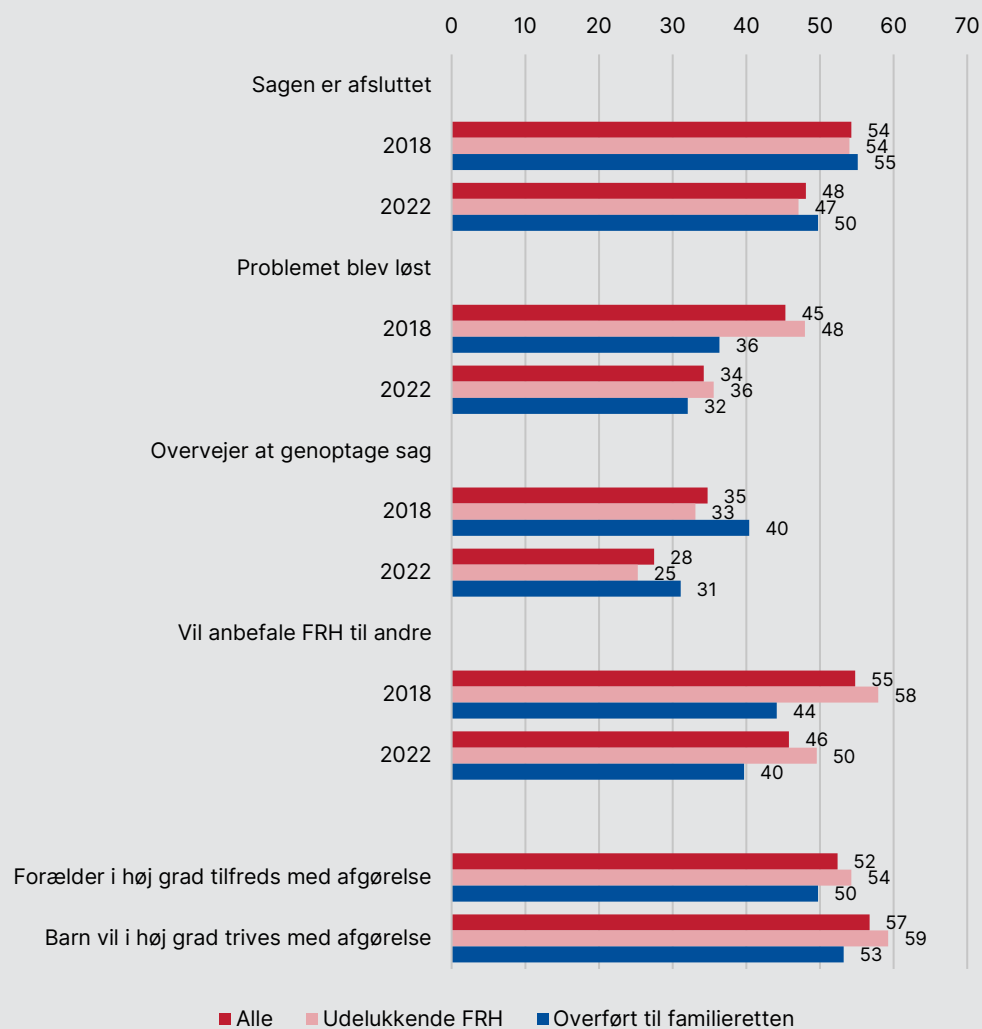
Analyserne i Figur 4.6 viser for det første, at færre af forældrene i 2022 angav, at sagen var afsluttet, sammenlignet med dem, der fik deres sag behandlet i 2018 (fra 54 % i 2018 til 48 % i 2022).

Blandt de forældre, hvis sag er afsluttet, ser vi derudover en faldende andel, der angiver, at det problem, der var årsag til, at sagen blev oprettet, er blevet løst (fra 45 % i 2018 til 34 % i 2022). Oplevelsen af i mindre grad at få problemet løst har dog ikke ført til, at flere ønsker at genoptage sagen, idet vi her ser et fald fra 35 % i 2018 til 28 % i 2022. Til gengæld hænger faldet i andelen, der oplever at få løst deres problemer, logisk sammen med det fald, figuren viser i andelen, der vil anbefale andre i samme situation at opsøge Familieretshuset (fra 55 % blandt dem, der fik sagen behandlet i 2018, til 46 % af dem, der fik sagen behandlet i 2022).

I forhold til tilfredsheden med de aftaler og afgørelser, der er indgået/truffet i sagerne, ser vi ingen udvikling. 52 % af de forældre, der havde indgået en aftale eller modtaget en afgørelse i 2022 var tilfredse med denne, mens 57 % forventede, at deres børn ville trives med aftalen/afgørelsen.

Figur 4.6 Forældres oplevelse af sagens afslutning

Særskilt for sager, der udelukkende er behandlet i Familieretshuset, og sager, der overføres til familieretterne. Bortset fra spørgsmålet om, hvorvidt sagen er afsluttet, er analyserne kun lavet for forældre, hvis sag er afsluttet. 2018 og 2022. Procent.

N: 2656

Note: FRH: Familieretshuset. Alle forskelle over tid er signifikante (χ^2 , $p < 0,05$), bortset fra sager behandlet ved familieretterne.

Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system.

4.4 Bopæls- og samværsforældres oplevelse

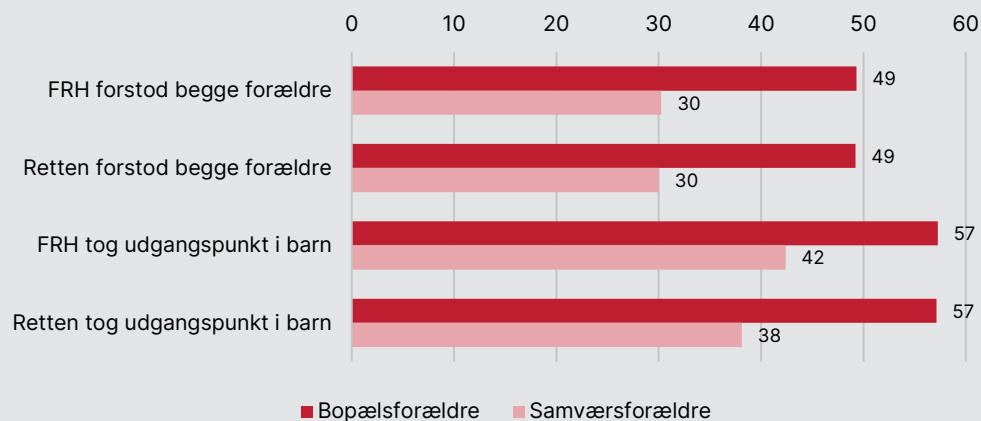
Ligesom vi har set i de foregående tre spørgeskemaundersøgelser af forældres oplevelse af det familieretlige system, ser vi også i 2022 markante forskelle på oplevelsen af det familieretlige system blandt bopælsforældre og samværsforældre. Der er dermed også umiddelbart tydelig forskel på kvinders og mænds oplevelse af det familieretlige system, idet 88 % af de bopælsforældre, der har deltaget i undersøgelsen, er kvinder, mens 78 % af de samværsforældre, der har besvaret skemaet, er mænd. Kønsforskellene er dog isoleret set ikke statistisk signifikante, når vi samtidig inddrager betydningen af forældrenes position (om de er bopæls- eller samværsforældre), og derfor er det vigtigt at påpege, at uligheden i oplevelsen af det familieretlige system især knytter sig til forældrepositionen – frem for kønnet.

Dette samspil mellem køn og forældreposition i mødet med det familieretlige system er også analyseret af Bisgaard, Nielsen og Pedersen (2021). Deres studie bekræfter, at forældreposition frem for kønnet i sin rene form har betydning for mødet med det familieretlige system.

Ser vi først på forældrenes oplevelse af at blive forstået af medarbejderne i Familieretshuset og familieretten i Figur 4.7, viser analyserne, at 49 % af bopælsforældrene oplever, at både Familieretshusets og rettens medarbejdere var gode til at forstå begge forældres perspektiv på sagen – mod 30 % af samværsforældrene. Og samme store difference tegner sig, når vi ser på oplevelsen af, at der er blevet taget udgangspunkt i barnets trivsel og hverdag, hvor 57 % af bopælsforældrene oplever, at dette skete både i Familieretshuset og i retten – mod hhv. 42 og 38 % af samværsforældrene.

Figur 4.7 Forældres oplevelse af medarbejdernes forståelse, og hvorvidt sagerne tog udgangspunkt i deres barn

Forældre, der har svaret 'enig' eller 'helt enig' til spørgsmålene. Særskilt for bopæls og samværsforældre. 2022. Procent.

N: 982

Note: Alle forskelle er signifikante (χ^2), $p < 0,05$. FRH: Familieretshuset.

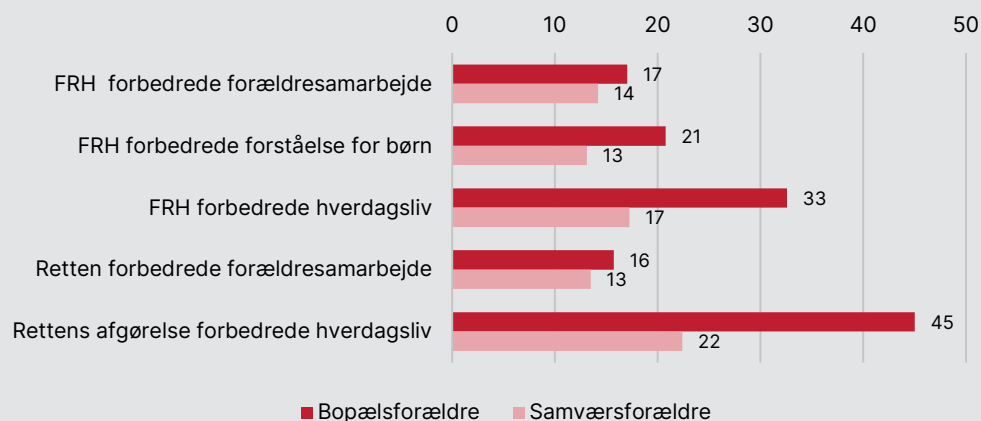
Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system.

I forhold til om forløbet i Familieretshuset og eventuelt familieretterne har bidraget til forbedringer i forældresamarbejdet, er der, som Figur 4.8 viser, ikke signifikant forskel på bopæls- og samværsforældre. I begge grupper er det således 14-17 %, der er enige i, at det familieretlige forløb har bidraget til et bedre forældresamarbejde.

Når det kommer til oplevelsen af, om forløbet i Familieretshuset har bidraget til større forståelse for børnenes reaktioner og behov, og om forløbet har bidraget til forbedringer i børnenes hverdagsliv, ser vi dog ligesom i Figur 4.7 tydelige forskelle: 21 % af bopælsforældrene oplever således, at de selv har fået en større forståelse for deres børns behov, mens det samme gælder for 13 % af samværsforældrene. Og 33 % af bopælsforældrene oplever, at der er sket forbedringer i børnenes hverdagsliv som følge af forløbet mod 17 % af samværsforældrene. Og endelig ser vi, at 45 % af bopælsforældrene oplever, at rettens afgørelse har medført forbedringer i deres barns hverdagsliv – mod 22 % af samværsforældrene.

Figur 4.8 Forældres oplevelse af udbytte af sagsbehandlingen

Forældre, der har svaret 'enig' eller 'helt enig' til spørgsmålene. Særskilt for bopæls og samværsforældre. 2022. Procent.

N: 982

Note: FRH: Familieretshuset. Forskellene er signifikante, bortset fra om FRH hhv. retten har bidraget til bedre forældresamarbejde (χ^2), $p < 0,05$.

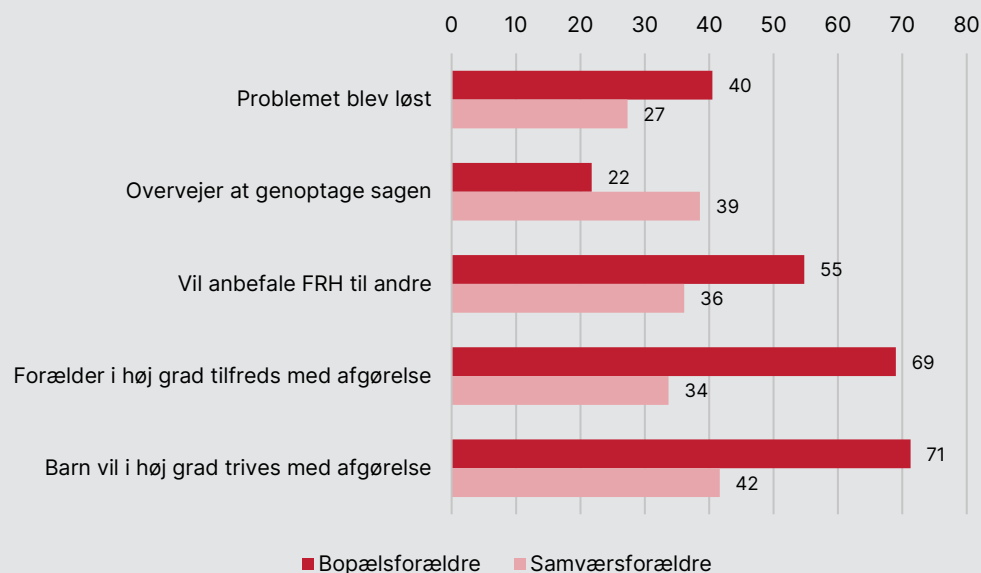
Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system.

Den sidste figur vedrørende forskellene på bopæls- og samværsforældre, Figur 4.9, viser 1) forældrenes tilfredshed med de aftaler og afgørelser, der er indgået/truffet i sagen, 2) forældrenes oplevelse af, om problemerne er blevet løst, og 3) forældrenes angivelse af, om de vil genoptage sagen.

Her gentager billedet fra de to foregående figurer sig. 40 % af bopælsforældrene med afsluttede sager oplever, at problemet er blevet løst, mod 27 % af samværsforældrene. Samværsforældrene ønsker derudover i højere grad end bopælsforældrene at genoptage sagen, mens bopælsforældrene i højere grad vil anbefale Familieretshuset til andre i samme situation. Derudover ser vi, at bopælsforældrene med afsluttede sager er langt mere tilfredse med de aftaler og afgørelser, der er indgået og truffet i sagerne, end samværsforældrene – både på egne vegne og på deres børns vegne.

Figur 4.9 Forældres oplevelse af sagens afslutning

Særskilt for bopæls og samværsforældre. Bortset fra spørgsmålet om hvorvidt sagen er afsluttet, er analyserne kun lavet for forældre, hvis sag er afsluttet. 2022. Procent.

N: 982

Note: FRH: Familieretshuset. Alle forskelle er signifikante (χ^2), $p < 0,05$.

Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system.

4.5 Forældre, der har mødt forskellige myndigheder

Det sidste afsnit i dette kapitel beskriver forskelle i oplevelsen af det familieretlige system blandt forældre, der har mødt forskellige kombinationer af myndigheder: De, der kun har haft et forløb i Familieretshuset. De, der har fået deres sag behandlet af Familieretshuset og familieretterne. De, der har været i kontakt med deres kommune, samtidig med at sagen blev behandlet i Familieretshuset. Og de, der har mødt alle tre myndigheder: Familieretshuset, familieretten og kommunen.

De foregående tre undersøgelser af forældres oplevelse af de familieretlige myndigheder viste, at forældrene, der er i kontakt med forskellige myndigheder, opfatter sagsbehandlingen og udbyttet forskelligt – formodentlig fordi

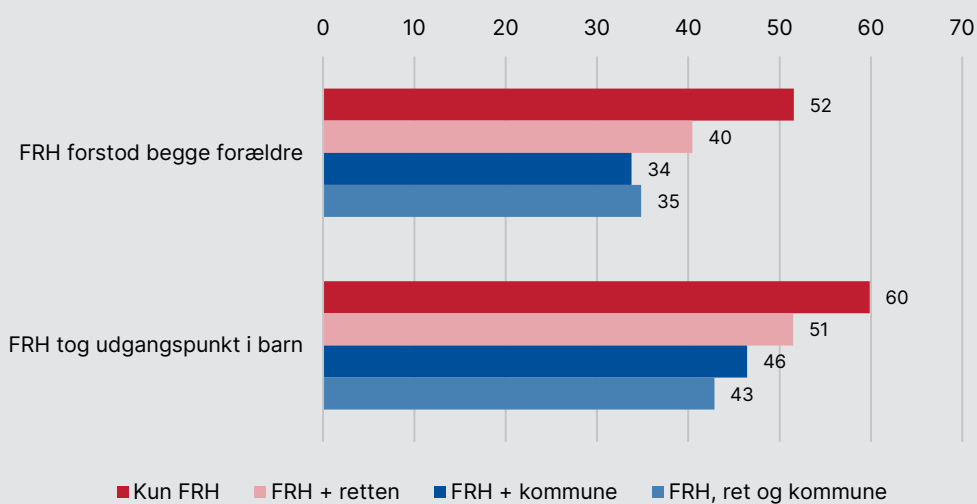
deres problemer er mere komplekse og dermed sværere at løse. Disse forskelle viser sig også i 2022-undersøgelsen.

Vi ser for det første i Figur 4.10, at 52 % af forældre, der kun har fået deres sag behandlet i Familieretshuset, oplever, at Familieretshusets medarbejdere var i stand til at forstå begge forældres perspektiv, mens det samme gør sig gældende for 40 % af forældre, der har mødt både Familieretshuset og retten, og 34-35 % af de forældre, der både har mødt det familieretlige og kommunale system.

Tilsvarende viser figuren, at oplevelsen af, om Familieretshusets medarbejdere tog udgangspunkt i barnet, hænger sammen med graden af myndighedsinvolvering, idet 60 % af forældre, der kun har mødt Familieretshuset, oplever dette mod 51 % af dem, der har mødt både Familieretshuset og familieretten, 46 % af dem, der har mødt Familieretshuset og kommunen, og 43 % af dem, der har mødt alle tre myndigheder.

Figur 4.10 Forældres oplevelse af sagsbehandlingen

Forældre, der har svaret 'enig' eller 'helt enig' til spørgsmålene. Særskilt for forældre, der har mødt forskellige myndigheder. 2022. Procent.

N: 1184

Note: Forskellene er signifikante (χ^2 , $p < 0,05$). FRH: Familieretshuset.

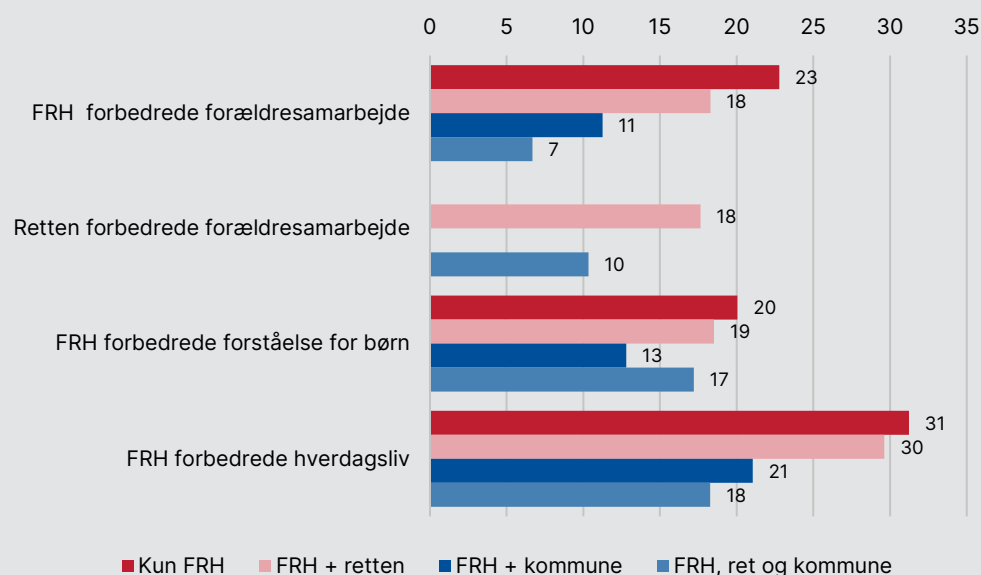
Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system.

I forhold til udbyttet af sagsbehandlingen viser Figur 4.11, at 23 % af forældre, der kun har været i kontakt med Familieretshuset, oplever, at forløbet i Familieretshuset har bidraget til et bedre forældresamarbejde – mod 18 % af dem, der mødte både Familieretshuset og retten, 11 % af dem, der var i kontakt med Familieretshuset og kommunen, og 7 % af dem, der mødte alle tre myndigheder.

Et andet eksempel ses i forhold til, om barnets hverdag er blevet forbedret som følge af det familieretlige system, hvor Figur 4.11 viser en markant forskel på forældre, der har mødt kommunen, og forældre, der ikke har. 30-31 % af forældre, der kun har mødt det familieretlige system, oplever således, at forløbet i Familieretshuset har bidraget til en bedre hverdag for deres børn mod 18-21 % af forældre, der også har været i kontakt med kommunen.

Figur 4.11 Forældres oplevelse af udbytte af sagsbehandlingen

Forældre, der har svaret 'enig' eller 'helt enig' til spørgsmålene. Særskilt for forældre, der har mødt forskellige myndigheder. 2022. Procent.

N: 1163

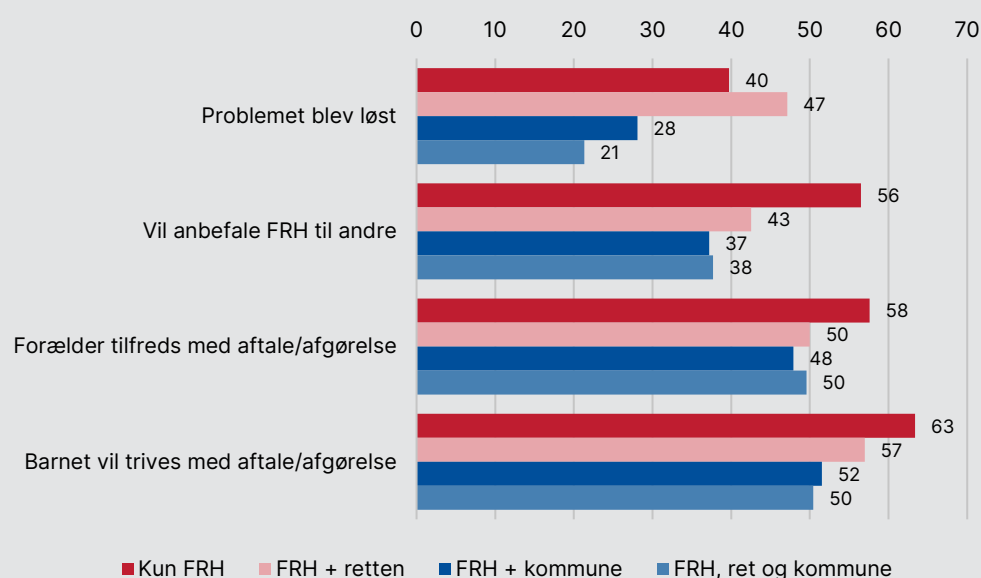
Note: Forskellene er signifikante (χ^2 , $p < 0,05$). FRH: Familieretshuset.

Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system.

Endelig ser vi i Figur 4.12, at forældre, der kun har mødt det familieretlige system, i højere grad end dem, der har mødt både det familieretlige og det kommunale system, oplever, at deres problem er blevet løst. Vi ser også, at forældre, der kun har været i kontakt med Familieretshuset, er mere tilbøjelige til at anbefale Familieretshuset til andre end dem, der har mødt flere forskellige myndigheder. Og vi ser, at forældre, der kun har mødt Familieretshuset, er mere tilfredse med de aftaler og afgørelser, der er indgået/ truffet, end dem, der har mødt flere forskellige myndigheder.

Figur 4.12 Forældres oplevelse af sagens afslutning

Særskilt for forældre, der har mødt forskellige myndigheder. Bortset fra spørgsmålet om hvorvidt sagen er afsluttet, er analyserne kun lavet for forældre, hvis sag er afsluttet. 2022. Procent.

N: 1143

Note: Forskellene er signifikante (χ^2 , $p < 0,05$). FRH: Familieretshuset.

Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system.

4.6 Opsamling

Dette kapitel bygger på spørgeskemadata indsamlet i 2019, 2020, 2021 og 2022 blandt forældre, hvis sag er behandlet af de familieretlige myndigheder i 2018, 2019, 2021 og 2022. Kapitlet viser 1) udviklingen i forældrenes oplevelse

af den sagsbehandling, der er sket i deres familieretlige sag, 2) forældrenes oplevelse af deres eget og deres børns udbytte af sagsbehandlingen og de aftaler og afgørelser, der er indgået/ truffet i sagerne, samt 3) forældrenes oplevelse af, om deres problemer er blevet løst, og om sagerne er afsluttet.

Kapitlet har særligt fokus på forskelle mellem bopæls- og samværsforældre samt forskelle på forældre, der har været i kontakt med forskellige myndigheder.

Kapitlet viser, at flertallet af forældrene finder forløbet i Familieretshuset relevant, samt at omkring 4 ud af 10 oplever, at begge forældre er blevet mødt med forståelse i Familieretshuset, og at de havde overblik over deres forløb i Familieretshuset. Blandt forældre, der har fået deres sag behandlet i familieretten, oplever 4 ud af 10 ligeledes, at begge forældre er blevet mødt med forståelse.

I forhold til børneinddragelsen i sagerne ser vi, at forældrene i stigende grad oplever, at deres børn inddrages passende i Familieretshuset, så det i 2022 gælder hver tredje forælder mod godt hver sjette i 2018. Samme andel oplevede, at deres barn var blevet passende inddraget i familieretterne.

De fleste forældre oplever, at deres sagsforløb har været for langt, hvilket især gør sig gældende blandt forældre, der har fået deres sag behandlet i familieretten.

Analyserne viser, at et mindretal oplever, at deres forløb er sammenhængende og velkoordineret, samt at forældre, der udelukkende har mødt det familieretlige system, oplever mere sammenhæng i deres forløb end forældre, der også har mødt kommunen undervejs i forløbet.

Der er henover undersøgelsesperioden kun i begrænset omfang sket ændringer i forældrenes oplevelse af, om sagsforløbet i Familieretshuset og ved familieretterne har bidraget til forbedringer i deres forældresamarbejde, deres forståelse for deres børns situation og deres barns hverdagsliv. 15-17 % oplevede således i 2022, at Familieretshuset havde bidraget til et bedre forældresamarbejde og bedre forståelse for børnene, mens 25 % oplevede, at deres børns hverdag var blevet forbedret.

I 2022 oplevede færre forældre, at de havde fået løst deres problem, sammenlignet med dem, der fik deres sag behandlet i Statsforvaltningen i 2018. Færre vil anbefale andre forældre at opsøge det familieretlige system, men samtidig vil færre end tidligere genoptage deres sag i Familieretshuset. Knap halvdelen af forældrene er tilfredse med de aftaler og afgørelser, der er indgået og truffet i sagerne.

Bopæls- og samværsforældre adskiller sig markant i deres oplevelse af det familieretlige system. Samværsforældrene oplever i mindre grad, at medarbejderne forstår forældrenes perspektiv. De oplever i mindre grad, at de familieretlige myndigheder tager udgangspunkt i deres barns hverdag og trivsel, eller at sagsforløbet medfører forbedringer i børnenes hverdagsliv. Og de er langt mindre tilfredse med de aftaler og afgørelser, der er indgået og truffet i sagerne.

Derudover ser vi tydelige forskelle på forældre, der udelukkende har mødt det familieretlige system, og dem, der har mødt både det familieretlige og det kommunale system, idet de, der har mødt det kommunale system, har en mere negativ opfattelse af sagsbehandlingen, udbyttet og afslutningen af sagerne end dem, der kun har mødt Familieretshuset og retterne.

5 Samarbejde og trivsel efter mødet med det familieretlige system

Dette kapitel beskriver forældrenes oplevelse af det familieretlige system på baggrund af spørgeskemadata indsamlet blandt forældre, der har været til møder i Familieretshuset 2019, 2021 eller 2022 samt i 2018 i Statsforvaltningen.

Da der i dette kapitel kun er sket begrænset udvikling over tid, bygger størstedelen af analyserne på data fra 2022, hvor vi viser forskellene på familier, der møder forskellige myndigheder.

Kapitlet viser først, hvilken forælder barnet har bopæl hos (bopælsforælderen), hvor meget barnet ser den forælder, barnet ikke bor hos (samværsforælderen), og hvem der har forældremyndighed over barnet. Det næste afsnit beskriver forældrenes samarbejde og konfliktniveau. Og i de sidste to afsnit beskrives først børnenes og dernæst forældrenes trivsel og fravær fra skole hhv. arbejde og uddannelse.

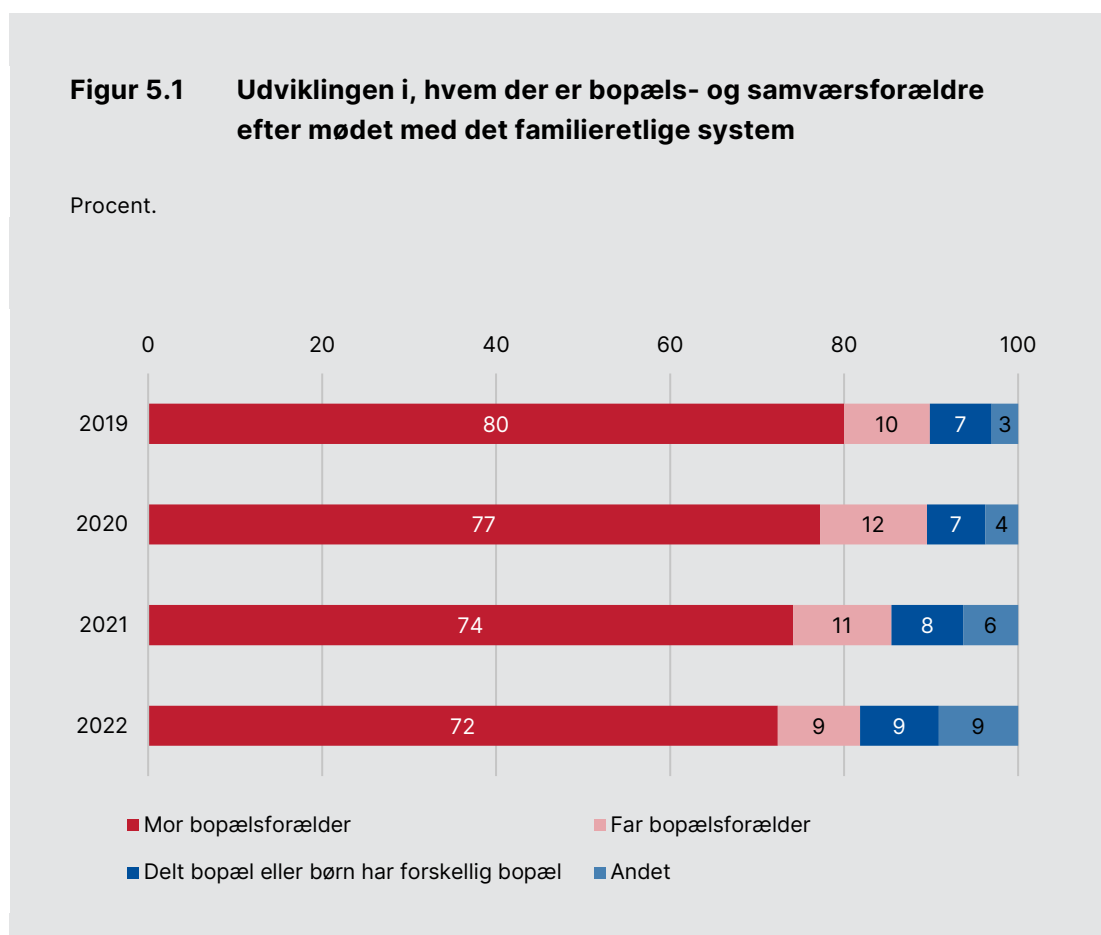
Spørgeskemaerne er udsendt op til et halvt år efter, at forældrene har været i kontakt med Familieretshuset. På tidspunktet, hvor forældrene besvarer spørgeskemaet, er enkelte stadig i gang med et sagsforløb i Familieretshuset. Andre venter på at få en sag behandlet i familieretten. Mens den sidste del har fået afsluttet deres familieretlige sag i enten Familieretshuset eller familieretten.

I hvert af årene har 1301-1754 forældre besvaret skemaet (svarprocent: 29-35 %). Da dette kapitel bygger på spørgeskemadata, der indeholder en mere begrænset population – og som følge af frafald i spørgeskemabesvarelserne – anvendes statistiske χ^2 -test for at sikre, at de viste sammenhænge er signifikante. Vi angiver, at der er statistisk forskel, hvis χ^2 -testen viser, at der er mindre end 5 % sandsynlighed for, at forskellene er tilfældige.

5.1 Fordeling og ændringer af samvær, bopæl og forældremyndighed

Siden 2019 er der, som Figur 5.1 viser, sket et fald i andelen af familier, hvor moren ifølge forældrenes besvarelser efter sagens afslutning er bopælsforælder, fra 80 til 72 %. Dette fald følges dog ikke af en stigning i andelen af fædre, der er bopælsforældre, men skyldes i stedet, at flere svarer, at forældrene har delt bopæl, eller at forældrene hver især er bopælsforældre til forskellige børn.

Knap hver tiende familie i Familieretshuset har i 2022 enten delt bopæl, hvor der ikke er angivet, hvem der er bopæls- og samværsforælder, eller – i de tilfælde, hvor der er flere børn – har valgt, at forældrene er bopælsforældre til forskellige børn.

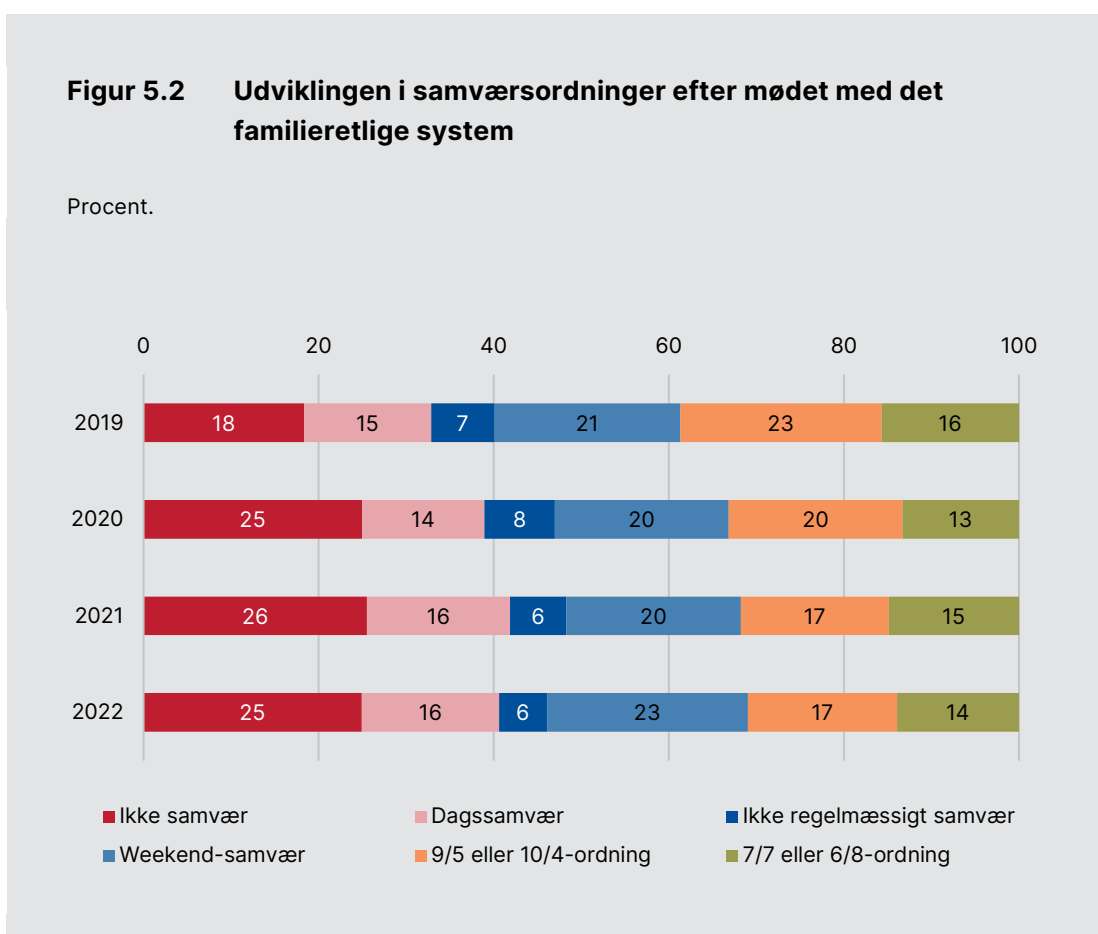
N: 5374

Note: Forskellene er signifikante (χ^2 , $p < 0,05$).

Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system.

Efter reformen af det familieretlige system i 2019 er der sket en stigning i andelen af børn, der ikke har samvær med den ene forælder, fra 18 til 25 %. Det viser Figur 5.2, der også viser et mindre fald hen over hele perioden i andelen af børn, der har hhv. deleordninger, 9/5-ordninger og 10/4-ordninger – dvs. samværsordninger, hvor barnet typisk er hos samværsforælderen i både weekender og hverdage. I 2019 havde 39 % af de børn, hvis forældre deltog i spørgeskemaundersøgelsen, således mindst en 10/4-ordning. I 2022 gjaldt det for 31 % af børnene.

Andelen af forældre med sager i Familieretshuset, der praktiserer deleordninger (6/8- eller 7/7-ordninger), er væsentlig lavere, end vi ser blandt andre ikke-samboende forældre, hvor 41 % i 2021 angav, at de praktiserer en deleordning (Dahl, 2022).

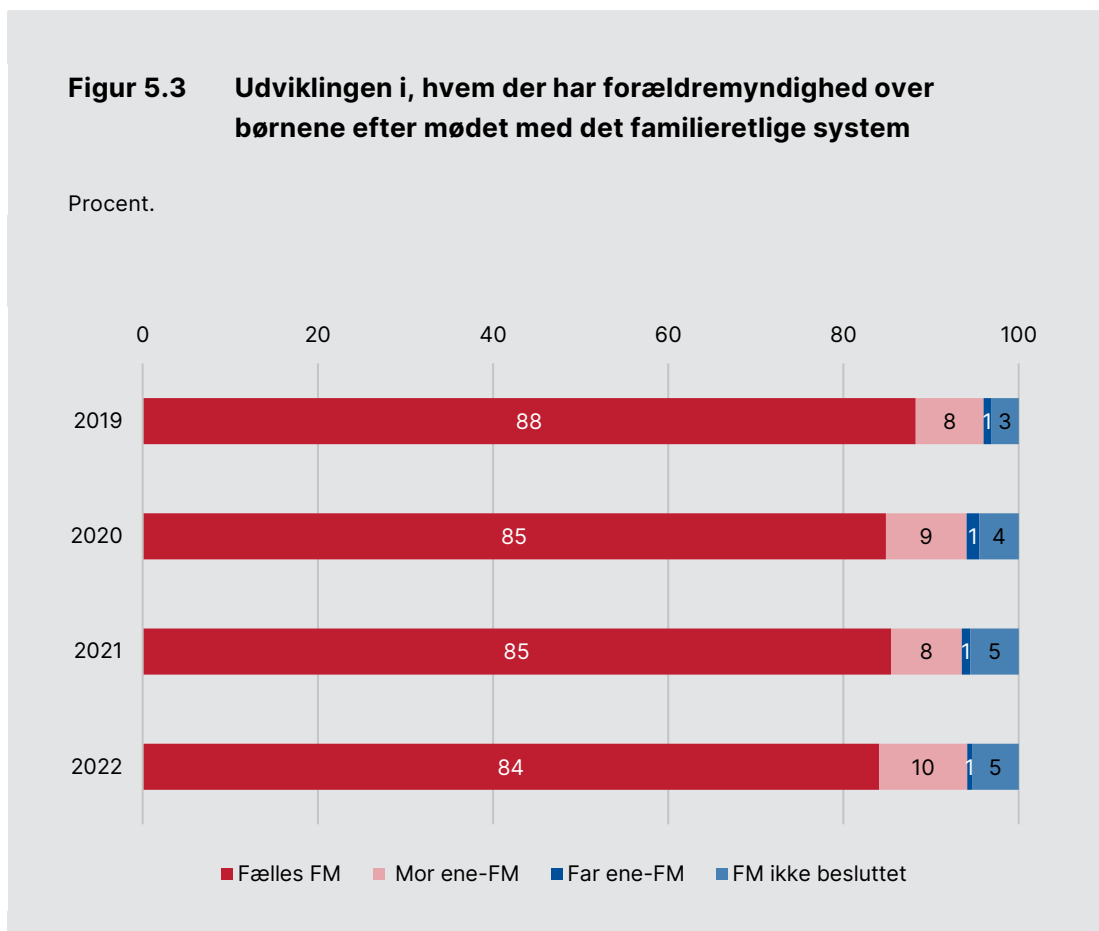
N: 5168

Note: Forskellene er signifikante (chi², p<0,05).

Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system.

Langt de fleste forældre, der møder Familieretshuset, har ligesom andre ikke-samboende forældre fælles forældremyndighed over børnene. Dette har, som

Figur 5.3 viser, ikke ændret sig væsentligt hen over undersøgelsesperioden, men vi ser dog en lille statistisk signifikant stigning i andelen af familier, hvor mor har eneforældremyndighed (fra 8 til 10 %) samt en lille stigning i andelen af familier, hvor det på undersøgelsestidspunktet er uafklaret, hvem der skal have forældremyndighed over børnene (fra 3 til 5 %).

N: 5125

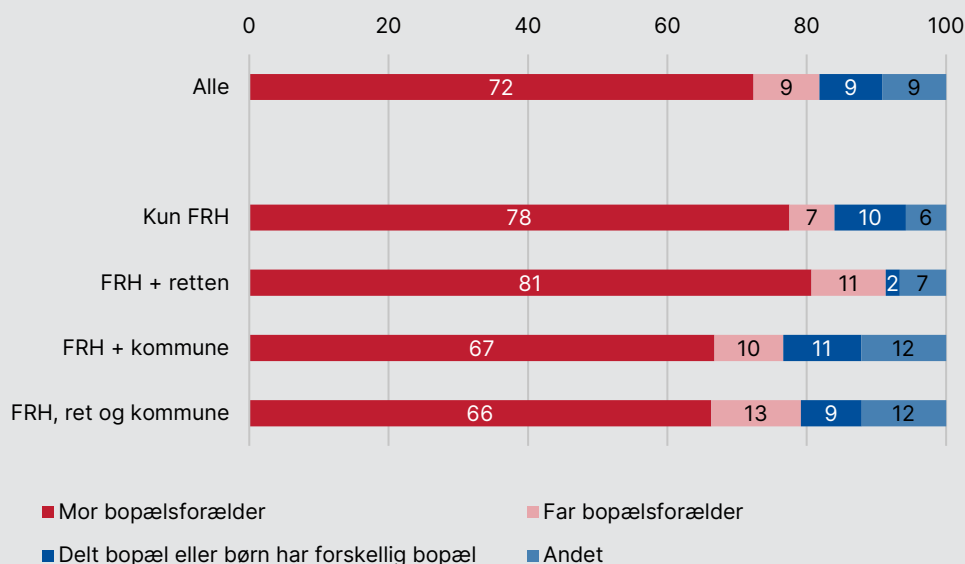
Note: Forskellene er signifikante (χ^2 , $p < 0,05$). FM: Forældremyndighed.

Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system.

Fordelingen af barnets bopæl hænger sammen med, hvor mange myndigheder familien er i kontakt med – dvs. graden af kompleksitet i sagen. Det ses i Figur 5.4, hvor andelen af familier, hvor mor er bopælsforælder, er højest i familier, der møder Familieretshuset og familieretten (81 %), og mindst i familier, der møder Familieretshuset, familieretten og kommunen (66 %).

Figur 5.4 Barnets bopælsforhold efter mødet med det familieretlige system

Særskilt for forældre, der har mødt forskellige myndigheder. 2022. Procent.

N: 1118

Note: Forskellene er signifikante (χ^2 , $p < 0,05$). Familieretshuset. Ret: familieretten.

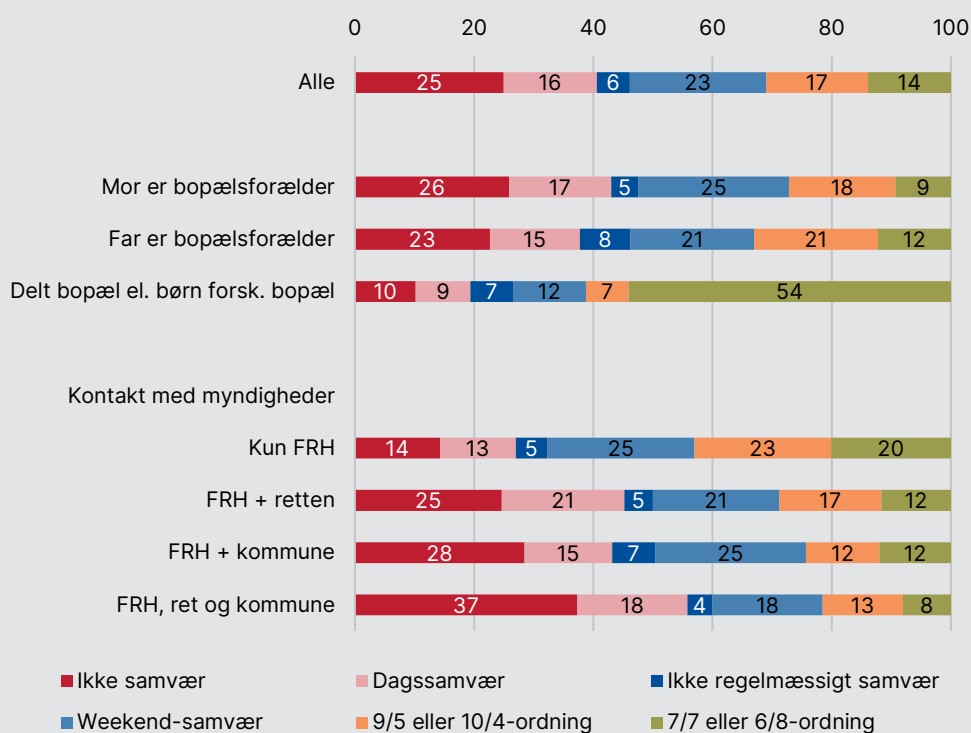
Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system.

Graden af myndighedsinvolvering hænger derudover, som Figur 5.5 viser, også sammen med samværsordningerne. 43 % af de familier, der udelukkende får deres sag behandlet i Familieretshuset, har således mindst en 10/4-ordning mod 21 % af de familier, hvis sag behandles i både Familieretshuset, familieretten og kommunen. I den anden ende af spektret viser figuren, at der ikke har været samvær mellem barn og samværsforælder måneden før undersøgelsen i 37 % af de familier, der møder alle tre myndigheder, mod 14 % af de familier, der udelukkende møder Familieretshuset.

Ud over sammenhængen mellem myndighedsinvolvering og samvær viser Figur 5.5 også sammenhængen mellem samvær og den måde, forældrene har fordelt barnets/ børnenes bopæl på. Her er det særligt familier, der praktiserer "Delt bopæl", og familier, hvor begge forældre er bopælsforældre til forskellige børn, der træder frem, idet godt halvdelen af disse praktiserer en deleordning mod hhv. 9 og 12 % i de familier, hvor henholdsvis mor og far er bopælsforælder.

Figur 5.5 Fordeling af samvær efter mødet med det familieretlige system

Særskilt for om mor eller far er bopælsforælder, eller om der er delt bopæl, og særskilt for forældre, der har mødt forskellige myndigheder. 2022. Procent.

N: 1091

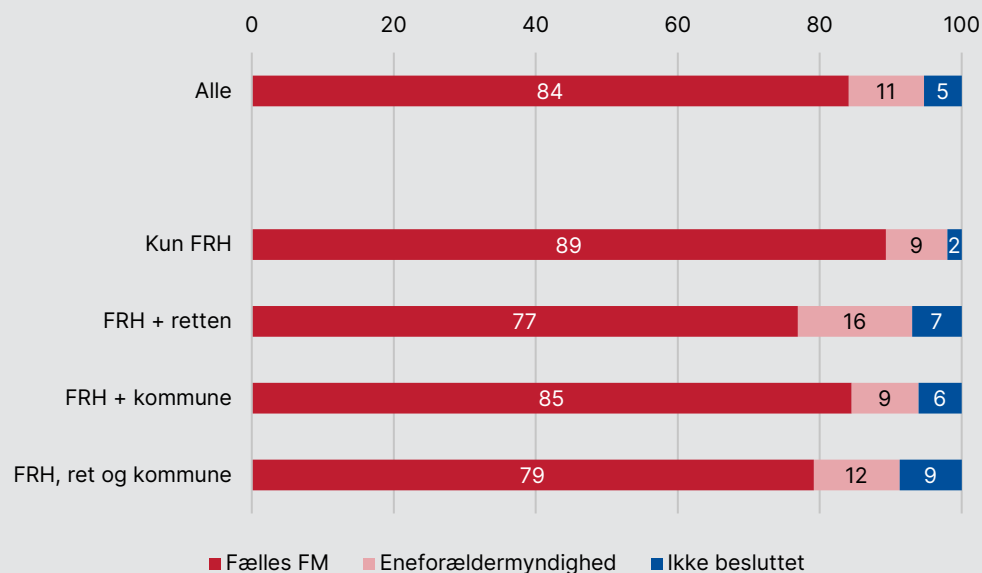
Note: Forskellene er signifikante (χ^2 , $p < 0,05$). Familieretshuset. Ret: familieretten.

Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system.

I forhold til fordelingen af forældremyndighed viser Figur 5.6, at familier, der har været i familieretten, i mindre grad end familier, der ikke har været i familieretten, har fælles forældremyndighed over børnene (77-79 % mod 85-89 %).

Figur 5.6 Forældremyndighed over barnet efter mødet med det familieretlige system

Særskilt for forældre, der har mødt forskellige myndigheder. 2022. Procent.

N: 1074

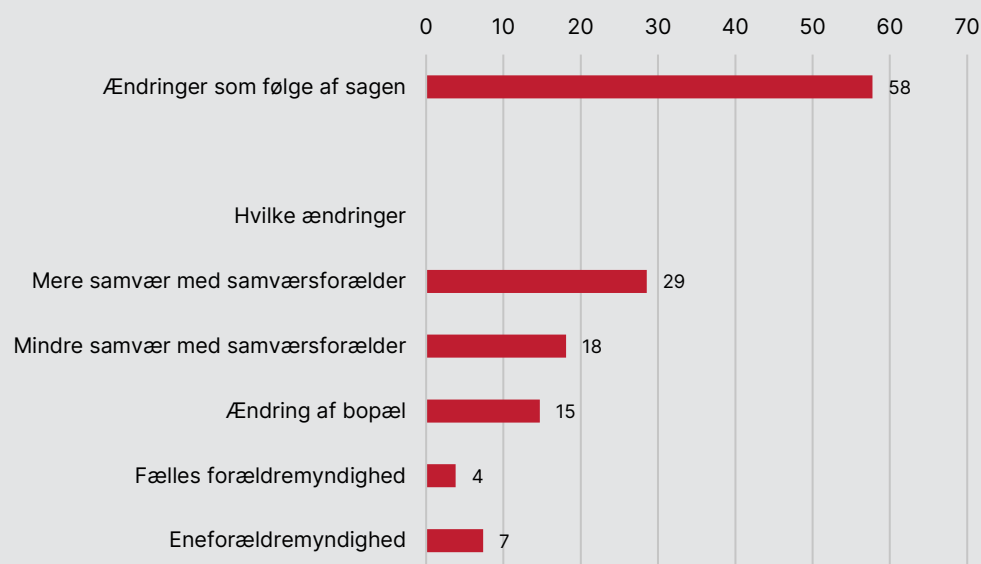
Note: Forskellene er signifikante (χ^2 , $p < 0,05$). Familieretshuset. Ret: familieretten.

Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system.

I 2022 har vi spurgt forældrene, om der som følge af sagsbehandlingen i det familieretlige system er sket ændringer i barnets samvær, bopæl og forældremyndighed. 58 % angiver, jf. Figur 5.7, at der er sket ændringer. Ændringerne handler hyppigst om øget samvær med samværsforælder (29 % af dem, der har oplevet ændringer), mindsket samvær med samværsforælderen (18 % af dem, der har oplevet ændringer), eller at barnets bopæl er flyttet fra den ene til den anden forælder (15 % af dem, der har oplevet ændringer).

Figur 5.7 Ændringer i samvær, bopæl og forældremyndighed efter mødet med det familieretlige system

2022. Procent.

N: 1131

Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system.

5.2 Forældresamarbejde og konflikt

Undersøgesperioden viser ingen udvikling i forældrenes oplevelse af deres indbyrdes samarbejde eller konfliktniveau efter sagsbehandlingen i det familieretlige system. Dette afsnit viser derfor kun status i 2022 og forskelle i samarbejde og konflikt blandt forældre, der møder forskellige myndigheder.

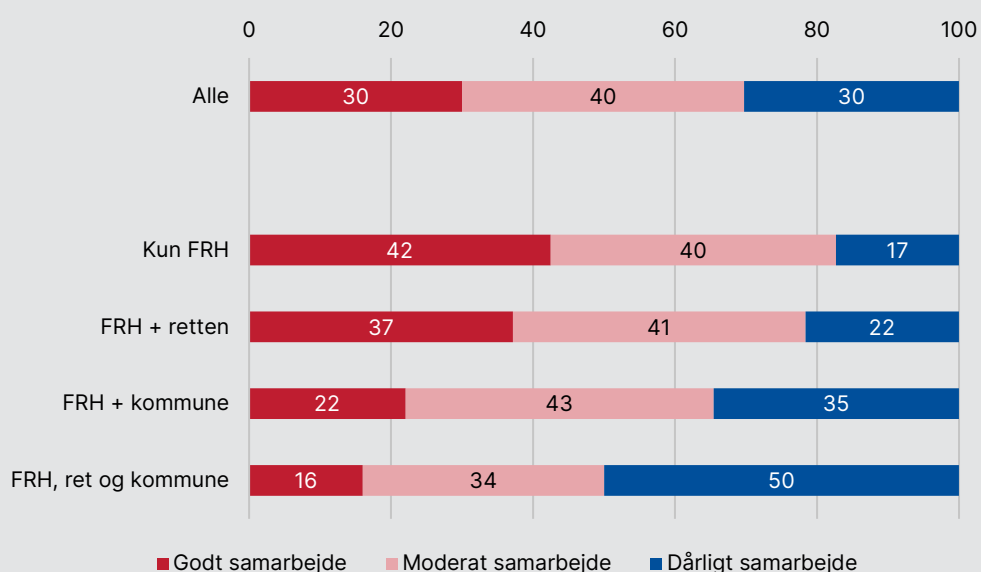
Forældrenes samarbejde måles i VIVEs spørgeskemaundersøgelse ved hjælp af en skala, der er baseret på seks spørgsmål, der indgår i Familieretshusets screeningsinstrument (se afsnit 6.3.3). I analyserne inddeles familierne i tre grupper: 1) Familier med et relativt godt forældresamarbejde (0-12 på skalaen), 2) Familier med et moderat forældresamarbejde (13-18 på skalaen) og 3) Forældre med et dårligt forældresamarbejde (19-26 på skalaen).

Figur 5.8 viser, at graden af myndighedsinvolvering følger mængden af samarbejdsproblemer, og at det især er familier, der møder det kommunale system,

som oplever et højt niveau af samarbejdsproblemer. 42 % af familier, der kun møder Familieretshuset, oplever således deres samarbejde som godt efter mødet med det familieretlige system, mens 17 % ud fra samarbejdsskalaen kan betegnes som havende et dårligt samarbejde. Blandt familier, der møder både Familieretshuset, retterne og kommunerne, har 16 % et relativt godt samarbejde efter sagsbehandlingen, mens 50 % har et dårligt samarbejde.

Figur 5.8 Forældres samarbejde efter mødet med det familieretlige system

Særskilt for forældre, der har mødt forskellige myndigheder. 2022. Procent.

N: 1103

Note: Forskellene er signifikante (χ^2 , $p < 0,05$). Familieretshuset. Ret: familieretten.

Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system.

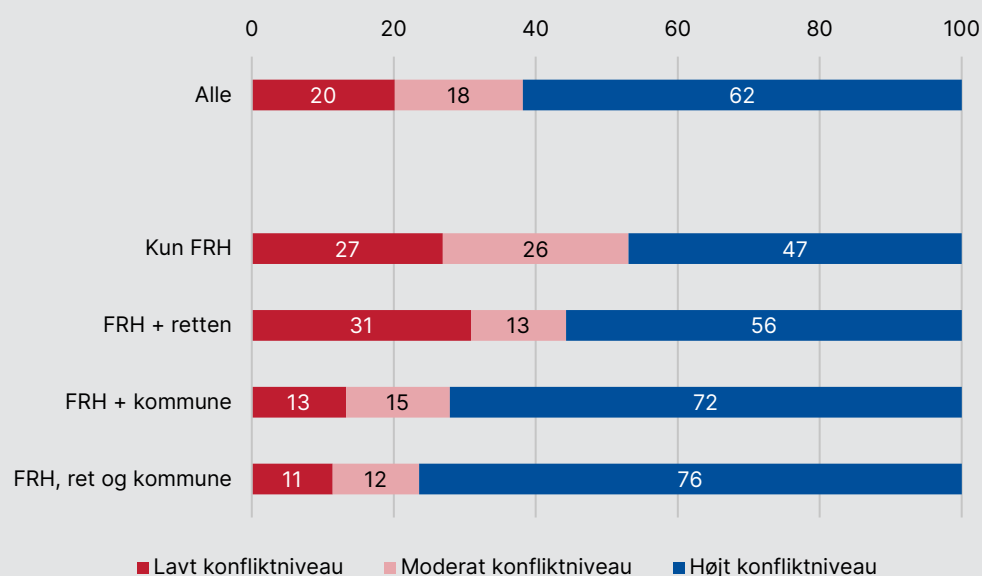
Forældrenes konfliktniveau vurderes ved hjælp af spørgsmålet: 'Hvordan opfatter du selv graden af konflikt med barnets anden forælder i løbet af de sidste 6 måneder?' Til det spørgsmål har forældrene kunnet svare 1) 'ingen konflikt', 2) 'meget lav grad af konflikt', 3) 'lav grad af konflikt', 4) 'moderat grad af konflikt', 5) 'høj grad af konflikt', 6) 'meget høj grad af konflikt' og 7) 'ekstrem høj grad af konflikt'.

Efterfølgende er forældrene inddelt i tre grupper: 1) Forældre med et lavt konfliktniveau (1-3 på skalaen). 2) Forældre med et moderat konfliktniveau (4 på skalaen). Og 3) Forældre med et højt konfliktniveau (5-7 på skalaen).

Figur 5.9 viser, at 62 % af forældrene betegner deres konfliktniveau som højt på undersøgelsestidspunktet, 18 % angiver, at det er moderat, mens 20 % angiver, at konfliktniveauet er lavt. Konfliktniveauet følger ligesom samarbejdet graden af myndighedsinvolvering, og igen er det familier, der møder kommunen, der oplever det højeste konfliktniveau. I familier, der kun har mødt Familieretshuset, har 27 % et lavt konfliktniveau, mens 47 % har et højt konfliktniveau. Blandt familier, der møder alle tre myndigheder, har 11 % et lavt konfliktniveau, mens 76 % har et højt.

Figur 5.9 Forældres konfliktniveau efter mødet med det familieretlige system

Særskilt for forældre, der har mødt forskellige myndigheder. 2022. Procent.

N: 1118

Note: Forskellene er signifikante (χ^2 , $p < 0,05$). Familieretshuset. Ret: familieretten.

Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system.

5.3 Børnenes trivsel

I undersøgelsen spørger vi forældrene om deres barns trivsel ved hjælp af SDQ-instrumentet, der er et valideret spørgeskema, der bruges til at måle børns indadvendte og udadvendte trivselsproblemer (<http://www.sdqinfo.org>). Derudover anvendes et spørgsmål om forældrenes bekymring for det udvalgte barn samt et spørgsmål om skolesøgende børns fravær fra skole. Hvis der er flere børn i familien, spørger vi til det ældste barn, der er involveret i sagen.

Kun forældre, der har set deres barn i løbet af den seneste måned, er i undersøgelsen blevet spurgt om deres børns trivsel og skolegang. SDQ-spørgsmålene er ikke tilpasset børn under 2 år, hvilket betyder, at analysen af trivsels- og adfærdsproblemer kun gælder de 2-17-årige børn i undersøgelsen.

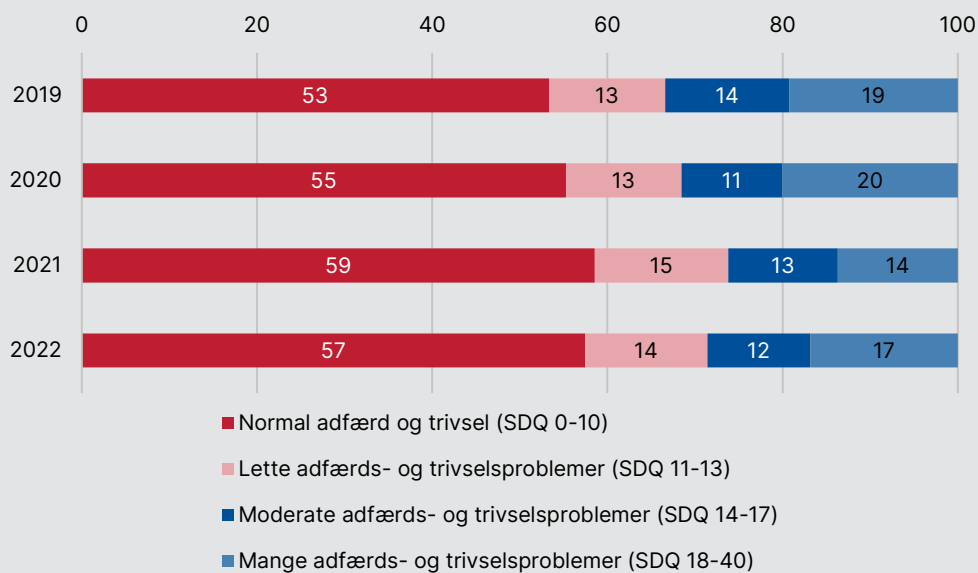
Den del af SDQ-spørgeskemaet, der anvendes her, indeholder 20 spørgsmål, der måler henholdsvis følelsesmæssig trivsel, udadreagerende adfærd, hyperaktivitet og vanskeligheder i forhold til kammeratskabsrelationer. Spørgsmålsformuleringerne, der afviger en smule for henholdsvis 2-3-årige, 4-10-årige og 11-17-årige børn, kan ses på SDQ-organisationens hjemmeside (<http://www.sdqinfo.org>). Derudover beskrives instrumentet i afsnit 6.3.3.

Mellem 2019 og 2021 så vi, som Figur 5.10 viser, en lille forbedring i børnenes trivsel, fra at 53 % af børnene havde en normal adfærd og trivsel, til at dette i 2021 gjaldt for 59 %. I 2022 er trivslen blandt børnene dog faldet lidt igen (57 % har normal trivsel og adfærd).

Sammenlignet med den almindelige børnebefolkning er andelen med trivselsproblemer væsentlig højere blandt børn, der er involveret i sager i det familieretlige system. I den seneste opgørelse på baggrund af VIVEs undersøgelse "Børn og Unge i Danmark" har 12 % af de 3-15-årige moderate eller mange trivsels- og adfærdsproblemer mod 29 % af børnene i det familieretlige system (Rayce, 2022).

Figur 5.10 Udvikling i børnetrivsel målt med SDQ efter mødet med det familieretlige system

Procent.

N: 3840 forældre med 2-17-årige børn, hvor der har været samvær med forælderen, der besvarer skemaet.

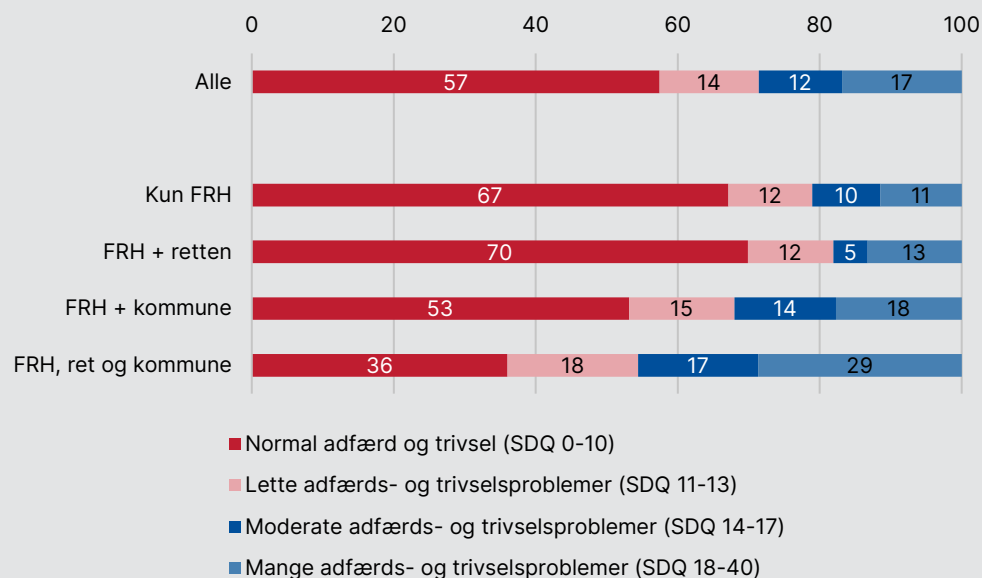
Note: Forskellene er signifikante (χ^2 , $p < 0,05$). FRH: Familieretshuset. Ret: familieretten.

Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system.

Ligesom de øvrige forhold i dette kapitel hænger børnenes trivsel tydeligt sammen med, hvor mange myndigheder der er involveret i sagen – og dermed problemtyngden i sagen (se Figur 5.11). Børn, hvis forældre udelukkende møder det familieretlige system, befinder sig således oftere i normalområdet (67-70 %) sammenlignet med børn i de familier, der har kontakt med kommunen (36-53 %). Dette er dog ikke overraskende, da kontakten med kommunen ofte handler om netop trivselsproblemer hos barnet.

Figur 5.11 Børnetrivsel målt med SDQ efter mødet med det familieretlige system

Særskilt for forældre, der har mødt forskellige myndigheder. 2022. Procent.

N.: 665 forældre med 2-17-årige børn, hvor der har været samvær med forælderen, der besvarer skemaet.

Note: Forskellene er signifikante (χ^2 , $p < 0,05$). FRH: Familieretshuset. Ret: familieretten. SDQ: Strengths and Difficulties Questionnaire.

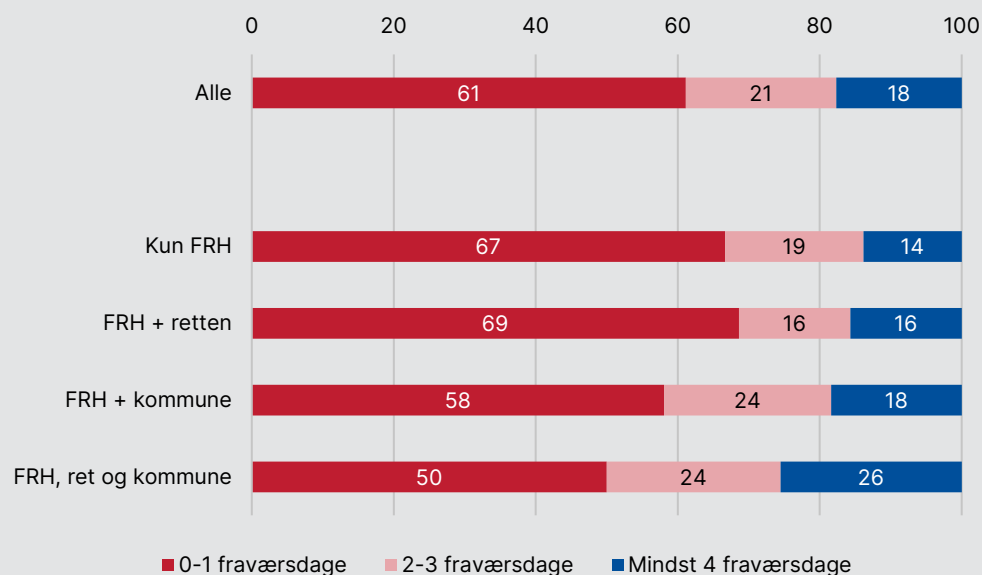
Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system.

Den sidste analyse, der vedrører børns trivsel, viser i Figur 5.12 børns fravær fra skole, hvor der ikke har været væsentlige ændringer i undersøgelsesperioden. I 2022 havde 61 % af alle de 6-17-årige børn, som forældrene besvarede skemaet for, højst haft én dags fravær fra skole, måneden før spørgeskemaet blev besvaret, mens 21 % havde haft 2-3, og 18 % havde haft mindst 4 fraværsdage.

Også her er der mest fravær blandt børn, hvis forældre mødte alle tre myndigheder, hvor 26 % havde mindst 4 dages fravær. Blandt børn, hvis forældre udelukkende mødte Familieretshuset, gjaldt dette for 14 %.

Figur 5.12 Børns skolefravær efter mødet med det familieretlige system

Særskilt for forældre, der har mødt forskellige myndigheder. 2022. Procent.

N: 476 forældre med 6-17-årige børn, hvor der har været samvær mellem barnet og forælderen, der besvarer skemaet.

Note: Forskellene er signifikante (χ^2 , $p < 0,05$). FRH: Familieretshuset. Ret: familieretten.

Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system.

5.4 Forældrenes trivsel

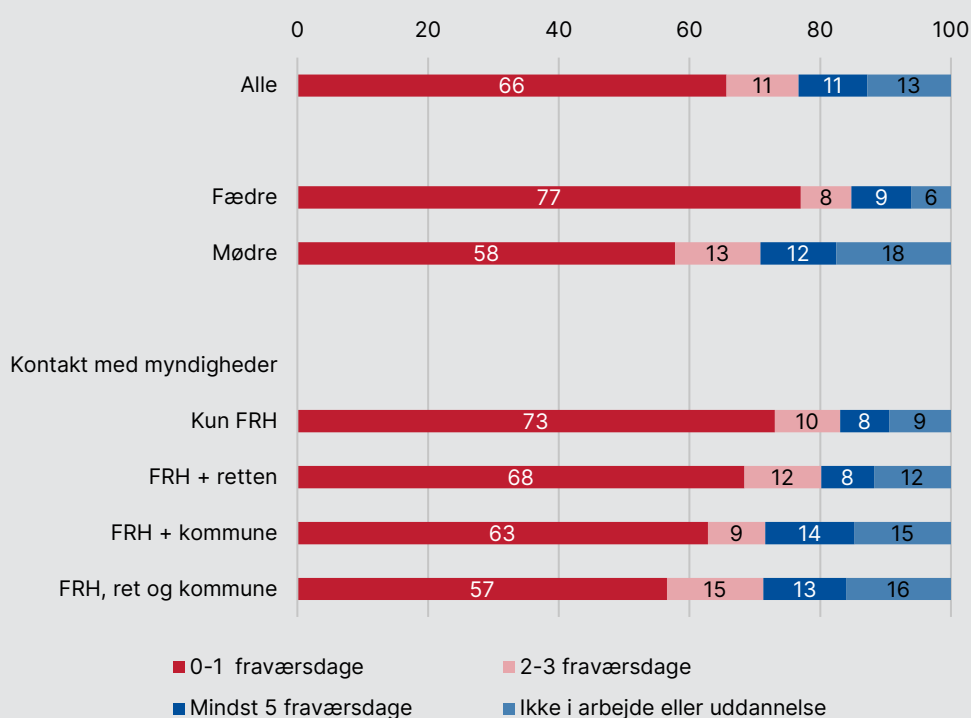
Forældrenes trivsel måles ved at se på deres fravær fra arbejde samt deres psykiske trivsel. Psykisk trivsel måles ved hjælp af seks spørgsmål fra the Hopkins Symptoms Checklist (HSCL) (Derogatis m.fl. 1974), der samles til en skala. Spørgsmålene går på frygt, nervøsitet, nedtrykthed, bekymring, opgivenhed og håbløshed (se afsnit 6.3.3 for mere info).

Figur 5.13 viser, ligesom vi så i kapitel 2, at kvinder med sager i det familieretlige system i mindre grad end mænd er i beskæftigelse eller uddannelse, og viser samtidig et højere sygefravær blandt de kvinder, der er i beskæftigelse – sammenlignet med mændene. Til sammen betyder det, at 77 % af mændene maksimalt har haft en fraværsdag fra beskæftigelse eller uddannelse måneden før deltagelsen i spørgeskemaundersøgelsen – mod 58 % af kvinderne.

Derudover gentager mønsteret fra de øvrige analyser i dette kapitel sig også her, idet forældre, hvis sag behandles hos både Familieretshuset, familieretten og kommunen, i noget højere grad er fraværende fra arbejde sammenlignet med forældre, hvis sag udelukkende behandles hos Familieretshuset.

Figur 5.13 Forældres fravær fra arbejde efter mødet med det familieretlige system

Særskilt for forældre, der har mødt forskellige myndigheder. 2022. Procent.

N: 1025.

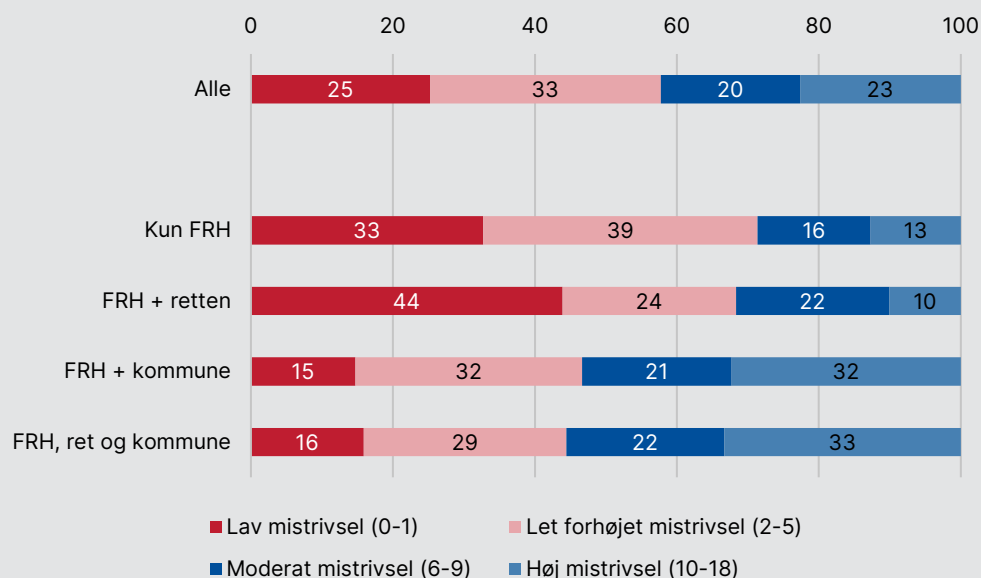
Note: Forskellene er signifikante (χ^2 , $p < 0,05$). FRH: Familieretshuset. Ret: familieretten.

Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system.

Et tilsvarende billede viser sig i den sidste Figur 5.14, hvor forældre, hvis sager behandles af både det kommunale og det familieretlige system, trives markant dårligere end forældre, der udelukkende møder det familieretlige system. 44 % af forældre, der møder Familieretshuset og familieretten uden at møde kommunen, har således en lav grad af mistrivsel målt med HSCL-skalaen, mod 15-16 % af forældre, der også er i kontakt med det kommunale system.

Figur 5.14 Forældres trivsel målt med HSCL efter mødet med det familieretlige system

Særskilt for forældre, der har mødt forskellige myndigheder. 2022. Procent.

N: 1046.

Note: Forskellene er signifikante (χ^2 , $p < 0,05$). FRH: Familieretshuset. Ret: familieretten.

Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system.

5.5 Opsamling

Kapitlet har indledningsvist beskrevet, hvordan forældrene har fordelt bopælsen på børnene, samvær og forældremyndigheden efter sagsbehandlingen. Derefter beskriver kapitlet status på forældrenes samarbejde og konflikt samt børn og forældres trivsel efter sagsbehandlingen. Vi ser i forhold til disse parametre kun begrænsede ændringer siden 2019, hvor den første dataindsamling fandt sted. Derfor ligger det primære fokus på at beskrive familiernes situation i 2022 med særlig fokus på de forskelle, vi ser mellem familier, der møder forskellige dele af det familieretlige system.

Ligesom det gælder i andre ikke-samboende familier, er det i hovedparten af familierne moren, der er bopælsforælder for alle børn (72 %), mens faren har denne rolle i 9 % af familierne. I spørgeskemaundersøgelsen finder vi dog også

9 %, der har "Delt bopæl", eller hvor der er flere børn, som har bopælsadresse hos hver sin forælder.

Efter oprettelsen af Familieretshuset har vi set en stigning i andelen af børn, der ikke har samvær med den ene forælder, fra 18 % i 2019 til 25 % i 2020. Dette tal har siden ligget stabilt, men vi ser over hele perioden en let faldende andel af børn, der har samvær ud over weekend-samvær fra 39 % i 2019 til 31 % i 2022.

84 % af familierne har fælles forældremyndighed efter sagsforløbet. I de familier, hvor der ikke er fælles forældremyndighed, er det som oftest moren, der har eneforældremyndighed.

Efter sagsforløbet har 58 % oplevet nogle ændringer i deres hverdag som følge af sagsforløbet. Disse ændringer handler primært om en ny fordeling af samvær, mens knap hver sjette familie har ændret et eller flere børns bopæl som følge af sagsforløbet.

Både fordelingen af barnets samvær og forældremyndighed hænger sammen med graden af myndighedsinvolvering i sagerne. Familier, der udelukkende har haft brug for hjælp fra Familieretshuset, har således mere ligelig fordeling af samvær og forældremyndighed end familier, der har modtaget hjælp fra både det familieretlige og det kommunale system.

Efter sagsforløbet betegner 6 ud af 10 forældre deres konfliktniveau som højt, og 3 ud af 10 har et relativt dårligt samarbejde. Jo flere myndigheder, der er involveret i sagerne, jo dårligere samarbejde og jo højere konfliktniveau.

Fra 2019 til 2021 viste undersøgelsen en lille signifikant forbedring af børnenes trivsel målt med SDQ-instrumentet, men i 2022 er trivslen forværret en smule igen, så der samlet set ikke længere ses en forbedring. Børn med sager i det familieretlige system har væsentlig dårligere trivsel end jævnaldrende børn, hvilket ligger i tråd med de mange underretninger, der ses i kapitel 2.

Forældrenes trivsel er i undersøgelsesperioden let forværret og i 2022 scorede 23 % af forældrene 10-18 point på HSCL-skalaen, hvilket vi her betegner som en høj grad af mistrivsel. Jo flere myndigheder, der er inde over sagen, jo dårligere trivsel hos både børn og forældre.

DEL 2

Dokumentation

6 Undersøgelsens datagrundlag og analysemetoder

Undersøgelsens resultater bygger på en kombination af sagsbehandlingsdata fra Familieretshuset, registerdata fra Danmarks Statistik og spørgeskemadata indsamlet blandt forældre med sager i Familieretshuset og før det Statsforvaltningen.

I denne rapport indgår sagsbehandlingsdata fra 2019-2022, registerdata fra Danmarks Statistik fra 2000-2022 og spørgeskemadata fra 2019, 2020, 2021 og 2022.

6.1 Familieretshusets sagsbehandlingsdata

Familieretshusets data består af 1) et datasæt med sagsnumre og cpr-numre på sagens parter (f2_aktensparter), 2) et datasæt med sagsnumre og angivelse af sagstype (f2_styringsakter), 3) et datasæt med sagsnumre og angivelse af de møder, der er afholdt i sagerne (m4_møder), og 4) et datasæt med sagsnumre og angivelse af den måde, sagen er afsluttet på (f2_afgørelsesakter).

I analyserne i denne undersøgelse bruger vi forskellige udsnit af data i de to kapitler, der bygger på sagsbehandlingsdata: kapitel 2 og kapitel 3.

6.1.1 Beskrivelse af sagsbehandlingsdata, der anvendes i kapitel 2

I kapitel 2, hvor vi viser, hvor mange og hvilke typer af forældre og børn der er i kontakt med Familieretshuset, anvender vi Familieretshusets sagsdata til at afgrænse forældre og børn i forældreansvarssager fra andre børnefamilier. Vi tager udgangspunkt i alle forældre og børn, der er registrerede som parter i en henvendelse til Familieretshuset med og uden møde i perioden 2019-2022, og identificerer i første omgang 48.483 unikke familier, hvis forældreansvarssag er oprettet i perioden 2019-2022, og som er karakteriseret ved følgende:

- Der er tale om en forældreansvarssag (Journalplankode 114), og der er ikke (udelukkende) tale om en aktindsigt, en klage, en separationssag, en sag om værgemål eller en sag om børne- og ungeydelse.

- Mindst en af de forældre og børn, der optræder i Familieretshusets data, matcher personer i Danmarks Statistiks registerdata.
- En del af de 48.483 familier er i kontakt med Familieretshuset i flere år, og i de analyser, der ser på behandlingen af sager i enkelte år, kan den samme familie derfor godt indgå i flere kalenderår. I de analyser, der viser udviklingen i sagsforløbene hen over årene, indgår derfor 80.565 sagsforløb.
- Blandt de 48.483 familier har 17.452 været i kontakt med Familieretshuset i 2022, mens de øvrige (udelukkende) har været i kontakt med Familieretshuset i 2019-2021.
- I analyserne i kapitel 2 fokuserer vi primært på de 8.692 familier, der har været til mindst et § 6- eller § 7-møde i 2022, og sammenligner disse med ikke-samboende familier og samboende familier, der ikke har været i kontakt med Familieretshuset i perioden. I de fleste analyser er de øvrige familier, der har været i kontakt med Familieretshuset, derfor ikke vist i analyserne. Resultatet af disse analyser kan dog oplyses ved henvendelse til forfatteren.

6.1.2 Sagsbehandlingsdata, der anvendes i kapitel 3

Kapitel 3 tager udgangspunkt i de 48.483 unikke familier/forældrepar, hvis forældreansvarssag er behandlet i et eller flere af årene 2019-2022, og som i alt indgår i 80.565 sagsforløb afgrænset af kalenderår. I de fleste analyser anvendes kun data for familier, der har været til møde i § 6- eller § 7-sporet – i alt 49.877 årligt afgrænsede sagsforløb.

I kapitel 3 anvender vi information fra sagsbehandlingsdata om følgende:

- Hvorvidt sagen er færdigbehandlet i Familieretshuset eller overført til familieretterne (f2_afgørelsesakter).
- Hvorvidt sagen omhandler samvær, midlertidigt samvær, bopæl eller forældremyndighed (f2_afgørelsesakter).
- Hvorvidt der har været afholdt sager i § 6-familiemæglingssporet eller § 7-familieudredningssporet (m4_mødedata).
- Hvorvidt der er gennemført direkte børneinddragelse i Familieretshuset i sagen (m4_mødedata).
- Hvorvidt der er gennemført børnesagkyndig rådgivning, konfliktmægling eller overvåget samvær i sagen (m4_mødedata).

- Hvorvidt der er indgået en aftale eller truffet afgørelser i Familieretshuset (f2_afgørelsesakter).

Da der på nuværende tidspunkt ikke er data fra Statsforvaltningen på Danmarks Statistik, har vi i denne rapport ikke mulighed for at vise kendetegn ved sagsbehandlingen i det familieretlige system før oprettelsen af Familieretshuset i 2019.

6.2 Danmarks Statistiks registerdata

Danmarks Statistiks registerdata bruges til at sammenligne forældre og børn, der er involveret i sager i Familieretshuset, med forældre og børn i ikke-samboende familier, der ikke har været involveret i en forældreansvarssag, og forældre og børn i samboende familier, der heller ikke har været involveret i en forældreansvarssag.

I datasættet indgår alle børn, der var 0-17 år i 2022, og deres forældre. Det drejer sig om 1.046.765 børn, der indgår i 621.853 ikke-samboende eller samboende familier (mor, far og børn). Forældre, der er døde, og forældre, der ikke optræder i Danmarks Statistiks registerdata i 2021, er sorteret fra.

Da Danmarks Statistiks data opdateres i forskellige tempi, anvendes registerdata fra henholdsvis 2018 (sundhedsdata fra landspatientregisteret), 2020 (underretninger, forebyggende foranstaltninger og anbringelser på barnet), 2021 (forældres uddannelse, beskæftigelse, økonomi, kriminalitet) og 2022 (antal børn i familien, forældres og børns alder, forældres samlivsstatus, forældres civilstand).

6.2.1 Beskrivelse af udvalgte registerdatavariabeler

I analyserne anvender vi følgende operationaliseringer på baggrund af Danmarks Statistiks registerdata:

- Forældres højeste uddannelse: forældres uddannelse inddelt i seks kategorier: 1. grunduddannelse, 2. gymnasial uddannelse, 3. erhvervsfaglig uddannelse (EUD), 4. kort videregående uddannelse (3 år), 5. mellemlang videregående uddannelse (4 år) og 6. lang videregående uddannelse (mindst 5 år).
- Forældre, der ikke er i beskæftigelse eller uddannelse: I vores analyser anvender vi den socioøkonomiske klassifikation (SOCIO, SOCIO02 og SO-

CIO13), som dannes ud fra oplysninger om personernes væsentligste indkomstkilde eller beskæftigelse i det pågældende år. Oplysningerne giver information om, hvorvidt personen er selvstændig, medarbejdende ægtefælle, lønmodtager, arbejdsløs eller uden for arbejdsstyrken, herunder pensionist, kontanthjælpsmodtager eller uddannelsessøgende. Oplysninger om tilknytning til arbejdsmarkedet er suppleret med oplysninger om deltagelse i uddannelse.

- Forældres husstandsindkomst: Beregningen af husstandsindkomsten anvender oplysninger om den disponible indkomst for hvert medlem af den husstand, som forældrene deler adresse med, og tager derefter højde for antallet af børn og forældre i husstanden. Den disponible indkomst beregnes som summen af erhvervsindkomst, offentlige overførsler, private pensioner, formueindkomst samt anden personlig indkomst. Alle disse indkomster er før skat. Dernæst trækkes skatter, renteudgifter og underholdsbidrag fra, og lejeværdi af egen bolig lægges til. I analyserne har vi vurderet forældrenes indkomst i forhold til hele den voksne (+18-årige) befolknings indkomst inddelt i kvartiler. I kapitel 2 vises dog kun de, der befinder sig i den øverste fjerdedel af indkomstskalaen, og de, der befinder sig i den nederste.
- Forældres psykiske sygdom: Vi anvender oplysninger fra landspatientregisteret om psykiatriske diagnoser, som forældrene har modtaget i tidsrummet 2009-2018, der er det seneste opdaterede år.
- Forældres misbrug: Vi har undersøgt, om forældrene har et misbrug via diagnosedata fra LPR. Disse tal var dog så lavfrekvente, at det ikke giver mening at rapportere tallene.
- Forældres kriminalitet: Vi anvender oplysninger om afgørelser fra Det Centrale Kriminalitetsregister i hele forældrenes levetid. Vi inkluderer alle afgørelser om betinget og ubetinget fængselsstraf efter straffeloven, men ikke afgørelser efter særlove og bødestrafte uanset lovovertrædelser.
- Underretninger på barnet: Vi anvender oplysninger om, hvorvidt der har været underretninger på barnet til kommunen i 2020 samt i perioden 2015-2020, som er den periode, der er tilgængelige data.
- Forebyggende foranstaltninger knyttet til barnet: Vi anvender oplysninger om, hvorvidt barnet har modtaget forebyggende foranstaltninger i hele dets levetid i henhold til lov om social service. Data er opdateret frem til 2020.
- Anbringelser af barnet: Vi anvender oplysninger om, hvorvidt barnet har været anbragt uden for hjemmet i hele dets levetid i henhold til lov om Social Service. Data er opdateret frem til 2020.

De anvendte variable i analyserne er hentet fra følgende registre:

- BEF – Befolkningen
- UDDF – Højeste fuldførte uddannelse
- AKM – Arbejdsklassifikationsmodulet
- IDAN – IDA ansættelser
- IND – Indkomst og skattepligt
- BUFO – Børn og unge med forebyggende foranstaltninger
- BUAF – Børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet
- BUU – Underretninger på børn og unge
- KRAF – Kriminalstatistik afgørelser
- LPRADM – Landspatientregisteret indlæggelser
- PSYKADM – Landspatientregisteret psykiatriske indlæggelser
- PSYKDIAG – Landspatientregisteret psykiatriske diagnoser

6.3 Spørgeskemadata indsamlet blandt forældre

6.3.1 Dataindsamling

De forældre, der er udvalgt til spørgeskemaundersøgelsen, har alle været part i en forældreansvarssag i Familieretshuset i 2018, 2019, 2021 og 2022. I hver sag er den ene forælder tilfældigt udvalgt som deltager i spørgeskemaundersøgelsen. Det første spørgeskema blev udsendt i januar 2019 med frist for besvarelse i marts 2019. Det andet blev udsendt i januar 2020 med svarfrist i marts 2020. Det tredje spørgeskema blev udsendt i september-oktober i 2021 med svarfrist i december 2021. Og det fjerde spørgeskema blev udsendt i september 2022 med svarfrist i november 2022. Da en del familier som beskrevet har møder i Familieretshuset i flere år, kan der være overlap mellem respondenterne i de fire indsamlingsrunder.

Indsamlingen af data er foregået ved at udsende et brev til den ene forælders e-Boks med orientering om undersøgelsen og link til et web-spørgeskema.¹¹ I hver sag er den adspurgte forælder udvalgt tilfældigt. I 2019 (baselinemålingen) blev skemaet udsendt til 2.319 mødre og 2.134 fædre – dvs. i alt 4.553 respondenter. I 2020 (1. opfølgingsmåling) blev skemaet udsendt til 2.653 mødre og 2.532 fædre – dvs. i alt 5.185 respondenter. I 2021 (2. opfølgingsmåling) blev skemaet udsendt til 2.359 mødre, 2407 fædre og 22 medmødre – dvs. i alt 4.788 respondenter. Og i 2022 blev skemaet udsendt til 2389 mødre, 2.276 fædre og 18 medmødre – dvs. i alt 4683 respondenter. Forældre, der

¹¹ Udsendt ved hjælp af survey-programmerne SurveyXact og Defgo.

ikke i første omgang besvarede skemaet, blevet rykket via et nyt brev i e-Boks. I 2019 blev der udsendt én rykker, mens der i 2020, 2021 og 2022 blev udsendt to.

I spørgeskemaet er forældrene blevet bedt om at svare på spørgsmål vedrørende deres barn/deres børn. Hvis forældrene har flere fælles børn, er de blevet bedt om at svare på vegne af det ældste fælles barn, der er involveret i sagen. Dette barn omtales i rapporten som 'det udvalgte barn'.

6.3.2 Beskrivelse af analysegrundlag

Vi inkluderer både spørgeskemaer, der er fuldt og delvist besvaret, som procentgrundlag i vores analyser, så vi på den måde potentielt får besvarelser fra et lidt bredere udsnit af forældrene, end hvis vi kun anvender de fuldt besvarede skemaer. I 2019 svarede 1.629 (39 %) helt eller delvist på spørgeskemaet – i 2020 svarede 1.754 (36 %). I 2021 var det 1.453 (32 %). Og i 2022 var det 1.301 (29 %). Svarprocenten er således faldende over årene, hvilket desværre er en generel tendens, der også ses i andre spørgeskemaundersøgelser. Dette kan skyldes en øget brug af surveys og tilfredshedsmålinger til både forskningsmæssige og kommercielle formål, hvilket kan forårsage en vis træthed over for spørgeskemaundersøgelser.

Kvinder har i alle årene en lidt højere svarprocent end mænd. I 2019 svarede 41 % af de kvinder, der modtog skemaet, helt eller delvist på spørgeskemaet. I 2020 var det 38 %, i 2021 35% og i 2022 33 %. Blandt mændene svarede 36 % helt eller delvist på skemaet i 2019. I 2020 var det 32%, i 2021 29% og i 2022 25 %.

Tabel 6.1 Besvarelsesprocenter ved dataindsamling i 2019, 2020 og 2021. Fuldt eller delvist besvarede spørgeskemaer.

År	2019 (%)	2020 (%)	2021 (%)	2022 (%)	2019 (N)	2020 (N)	2021 (N)	2022 (N)
Samlet svarprocent/i alt udsendt til (N)	39	35	32	29	4.553	5.185	4.788	4.683
Fædre	36	32	29	25	2.134	2.532	2.407	2.276
Medmødre			41	44	0	0	22	18
Mødre	41	38	35	33	2.319	2.653	2.359	2.389
Ikke sag ved familieretten	40	35	31	28	3.526	4.148	3.212	3.391
Sag ved familieretten	33	37	33	33	1.031	1.018	1.297	1.282

Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system, 2019-2022.

Tabel 6.2 viser i hvilken grad de, der har deltaget i spørgeskemaundersøgelsen (deltaget), er repræsentative for dem, der fik spørgeskemaet tilsendt (det samlede analyseudvalg) i forhold til udvalgte registerdatavariabeler.

Tabellen viser, at der i alle år er et ikke-ligeligt fordelt frafald, således at de, der besvarer spørgeskemaet, er lidt ældre, lidt bedre uddannede, i lidt højere grad i beskæftigelse og har lidt bedre økonomiske forhold end dem, der ikke besvarer skemaet. Dette kan påvirke nogle af analyserne – fx besvarelsen af SDQ-spørgsmål om børnetrivsel, hvor de højtuddannede gennemsnitligt vurderer deres børns trivsel bedre end forældre med kortere uddannelser. Da skævheden i data kun i mindre grad ændrer sig over tid, vil sammenligningerne over tid kun i mindre grad påvirkes af frafaldet.

Tabel 6.2 Bortfaldsanalyse – deltagende forældre sammenlignet med analyseudvalget

	2022		2021		2020		2019	
	Deltaget	Analyseudvalg	Deltaget	Analyseudvalg	Deltaget	Analyseudvalg	Deltaget	Analyseudvalg
Barn 0-3 år	26	27	19	22	21	23	24	27
Mor yngre end 30 år	10	16	8	14	6	10	8	9
Mor max gymnasial uddannelse	23	31	23	32	27	34	29	35

	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Mor ikke i beskæftigelse	28	32	29	35	30	35	30	35
Mors husstandsindkomst nederste kvartil	45	54	51	55	45	53	50	55
Far yngre end 30 år	6	9	4	7	2	4	4	4
Far max gymnasial uddannelse	29	34	28	34	30	35	32	36
Far ikke i beskæftigelse	18	20	20	23	18	21	19	22
Fars husstandsindkomst nederste kvartil	31	35	32	38	32	36	31	36
N	1.301	4.421	1.453	4.522	1.754	4.959	1.629	4.229
Opnåelsesprocent	29	32	35	39				

Anm. Da enkelte i Familieretshusets data ikke kan kobles med Danmarks Statistiks registre er N ikke ens i tabel 6.1 og 6.2

Kilde: VIVEs spørgeskemaundersøgelse af forældres oplevelse af det familieretlige system, 2019-2022.

6.3.3 Beskrivelse af udvalgte spørgeskemavariabler

Vi beskriver her udvalgte spørgeskemavariabler, der er konstrueret ud fra flere spørgsmål. Er man interesseret i de øvrige spørgsmål fra spørgeskemaet, kan de udleveres ved henvendelse til VIVE.

Samarbejde mellem forældre

Forældrenes indbyrdes samarbejde er målt ved hjælp af seks spørgsmål. Det første er ovenstående spørgsmål om det samlede konfliktniveau, mens de øvrige er selvstændige spørgsmål, der afspejler forskellige aspekter af forældre-samarbejdet:

- Hvordan opfatter du selv graden af konflikt mellem dig og barnets anden forælder i løbet af de sidste 6 måneder?
- Gennem de sidste 6 måneder har barnets anden forælder og jeg klaret eventuelle konflikter mellem os på en måde, som var OK for os begge.
- Gennem de sidste 6 måneder har barnets anden forælder og jeg haft konflikter i så høj en grad, at det har påvirket vores barn/børns trivsel særdeles negativt.
- Den anden forælder og jeg kan deltage sammen i de begivenheder, der er vigtige for vores barn/børn, uden der opstår dårlig stemning.

- Den anden forælder og jeg er generelt begge gode til at indgå og overholde aftaler om vores barn/børn.
- Jeg har respekt for barnets anden forælder som person.

Det første spørgsmål om graden af konflikt har som beskrevet syv svarmuligheder, mens de resterende har fem: 'fuldstændig enig', 'enig', 'hverken enig eller uenig', 'uenig' og 'helt uenig'.

For at lave en samlet skala for samarbejde "vendes" svarkategorierne for alle spørgsmål, således at et lavt konfliktniveau/godt samarbejde har den laveste værdi 0, mens det højeste konfliktniveau/værste samarbejde har den højeste værdi 4 eller 6. Når scoren for disse syv enkeltspørgsmål lægges sammen, giver det en skala, der går fra 0 til 26, hvor 0 svarer til det bedst mulige samarbejde, mens 26 svarer til det dårligste.

Gennemsnitligt ligger samarbejdet blandt forældrene i undersøgelsen på 15,3 på denne skala. De 25 % med det bedste samarbejde scorer 1-11 på skalaen, mens de 25 %, der har det dårligste samarbejde, ligger på 20-26 point.

For at kunne sammenligne forældrenes samarbejde over tid, er forældrene i 2019 inddelt i tre nogenlunde lige store grupper, hvor de 31 %, der i 2019 scorede 0-12 på skalaen, betegnes som forældre med et relativt godt samarbejde; de 38 %, der scorede 13-18 på skalaen, betegnes som forældre med et moderat samarbejde; og de 31 %, der scorede 19-26 på skalaen, betegnes som forældre med et dårligt samarbejde.

Målingen af konflikt, samarbejde og sociale problemer er dels baseret på spørgsmål, der indgår i screeningsprocessen (konfliktniveau og samarbejde), dels på spørgsmål, der er brugt i tidligere undersøgelser af familier med sager i det familieretlige system (sociale problemer) (Ottosen, Dahl & Boserup, 2017; Dahl, 2018).

Måling af trivsel ved hjælp af Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ-instrumentet)

Det validerede instrument, SDQ, afdækker børns indadvendte og udadvendte trivselsproblemer ved hjælp af 25 spørgsmål. Spørgsmålsformuleringerne, der afviger en smule for henholdsvis 2-3-årige, 4-10-årige og 11-17-årige børn, kan ses på SDQ-organisationens hjemmeside (<http://www.sdqinfo.org>).

I den samlede SDQ-skala indgår 20 spørgsmål,¹² der måler emotionelle vanskeligheder, udadreagerende adfærd, hyperaktivitet og vanskeligheder i forhold til kammeratskabsrelationer. Det giver en samlet skala, der går fra 0 til 40, hvor 0 angiver fraværet af trivselsproblemer, som SDQ-spørgsmålene kan indfange, mens 40 angiver det højeste niveau af trivselsproblemer. Denne skala er efterfølgende efter en standardiseret metode tilpasset danske forhold, hvor 0-10 point for et 8-årigt barn angiver et gennemsnitligt niveau af trivselsproblemer, 11-13 angiver et let forhøjet niveau af trivselsproblemer, 14-17 point angiver et højt niveau af trivselsproblemer, mens 18-40 angiver et meget højt niveau af trivselsproblemer.

SDQ-spørgsmålene bruges også til at måle børnenes trivsel på de enkelte subskalaer. Ud over de subskalaer, der indgår i den samlede skala, viser rapporten også børnenes score på subskalaen for prosociale styrker, som ligesom de andre subskalaer bygger på fem spørgsmål.

SDQ-spørgsmålene er ikke tilpasset børn under 2 år, hvilket betyder, at analysen af trivsels- og adfældsproblemer kun gælder de 2-17-årige børn i undersøgelsen.

Symptomer på psykisk mistrivsel hos forældrene

Forældrenes psykiske trivsel er målt ved hjælp af seks spørgsmål fra the Hopkins Symptoms Checklist, hvor der spørges: "Har du de sidste uger været plaget af noget af følgende?"

- Frygt eller ængstelighed
- Nervøsitet, indre uro
- Nedtrykthed, tungsindighed
- Meget bekymret eller urolig
- Følelse af, at alt er hårdt
- Følelse af håbløshed med hensyn til fremtiden.

Til hvert spørgsmål har forældrene kunnet svare: 'har ikke været plaget', 'har været lidt plaget', 'har været ret plaget', eller 'har været meget plaget'.

Spørgsmålene fra The Hopkins Symptom Checklist (HSCL) og deres udviklingshistorie beskrives og valideres i artiklen af Derogatis m.fl. (1974). HSCL er et velkendt og hyppigt anvendt screeningsinstrument til måling af trivsel blandt voksne. Det samlede indeks går fra 0 til 18, hvor den højeste værdi angiver størst mulig mistrivsel. I analyserne i denne rapport er forældrene inddelt

¹² De resterende fem spørgsmål indgår i en særskilt skala for prosociale egenskaber, men ikke i den samlede skala.

i fire kategorier: 0-1 på skalaen betegner et lavt niveau af mistrivsel; 2-5 betegner et let forhøjet niveau af mistrivsel; 6-9 betegner et moderat niveau af mistrivsel; mens 10-18 betegner et højt niveau af mistrivsel.

6.4 Analyser af data

Data er blevet analyseret ved hjælp af frekvens- og krydstabeller. Først og fremmest har formålet været at måle, om der over tid samlet set er sket en ændring før og efter reformen med nedslagspunkter i 2019, 2020, 2021 og 2022. Derudover har vi undersøgt, om der er forskel på oplevelsen af sagsbehandling, forældresamarbejde og trivsel blandt 1) bopæls- og samværsforældre og 2) forældre, hvis sag behandles af forskellige myndigheder (forældre, der kun møder Familieretshuset, forældre, der har mødt Familieretshuset og retterne, forældre, der har mødt Familieretshuset og kommunen, og forældre, der har mødt alle tre myndigheder).

Alle sammenhænge, der er vist i figurer, er statistisk signifikante målt ved hjælp af χ^2 -test på mindst et 95-procentniveau, medmindre andet er angivet. Det vil sige, at der højst er 5 % risiko for, at de sammenhænge, der er vist, er udtryk for statistisk tilfældighed, der ikke vil kunne genfindes i en tilsvarende undersøgelse af samme målgruppe.

Litteratur

- Adolphsen, C. & Naur, E. (2020): *Familieretshusloven – Med kommentarer*. København: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.
- Bisgaard, M., Pedersen, M.J. & Lehmann, V. (2021): *Køn og ulighed i samværs-sager*. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.
- Dahl, K.M. (2022): "Domæne 5: Sociale Relationer", i Ottosen, M.H. m.fl.: *Børn og Unge i Danmark – Velfærd og Trivsel 2022*. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Dahl, K.M. & Eiberg, M. (2023): *Børneinddragelse i Familieretshuset. Børns oplevelse af børnesamtalen og kontaktpersonsordningen 2022*. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Dahl, K.M. (2018): *Forældre sammen – hver for sig. Effektevaluering af et konflikthåndteringsforsøg i Statsforvaltningen*. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Dahl, K.M. (2019): *Forældres tilfredshed med det familieretlige system – Baselineundersøgelse af det familieretlige system i forbindelse med reform af området april 2019*. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Dahl, K.M. (2020): *Forældres tilfredshed med det familieretlige system – 1. opfølgning efter reformen af området i april 2019*. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Dahl, K.M. & Olsen, R.F. (2022): *Forældres tilfredshed med det familieretlige system – 2. opfølgning efter reformen af området i april 2019*. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Derogatis, L.R., Lipman, R.S., Rickels, K., Uhlenhuth, E.H. & Covi, L. (1974): "The Hopkins Symptom Checklist (HSCL): A self-report symptom inventory." *Behavioral Science*, 19(1), 1-15.
- Familieretshuset (2019): *Økonomisk saltvandsindsprøjtning til Familieretshuset*. Nyhed, december, 2019.

- Ottosen, M.H., Dahl, K.M. & Boserup, B. (2017): *Forældrekonflikter efter samlevsbruddet. Karakteristika og risikofaktorer i komplekse forældreansvarsager*. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Ottosen, M.H. & Dahl, K.M. (2018): "Skilsmissebørns trivsel – hvilken rolle spiller samværsordningen" i Ottosen et al. (2018): *Børn og Unge i Danmark – Velfærd og Trivsel 2018*. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Ottosen, M.H. & Dahl, K.M. (2022): *Fuldbyrdelsessager efter forældreansvarsloven. Før og efter den familieretlige reform i 2019*. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Oxford Research (2021): *Brugerrejseanalyse af projekt "Test af serviceniveau" i Familieretshuset. Familiernes oplevelse af deres sagsforløb (2021/3)*. København: Oxford Research. Tilgængelig på [Brugerrejseanalyse Familieretshuset](#).
- Rayce, S.B. (2022): "Domæne 8: Subjektiv trivsel" i Ottosen et al. (2022): *Børn og Unge i Danmark – Velfærd og Trivsel 2022*. København: VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Retsinformation (2019): *Bekendtgørelse af lov om Familieretshuset. LBK nr 766 af 07/08/2019*. Social- og Indenrigsministeriet. Tilgængelig på: <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/766> [31. 5. 2022].
- Retsinformation (2020a): *Vejledning om Familieretshuset*. VEJ nr 9404 af 26/06/2020. Social-, Bolig- og Ældreministeriet. Tilgængelig på: [Familieretshusvejledningen \(retsinformation.dk\)](#).
- Retsinformation (2020b): *Vejledning om forældremyndighed, barnets bopæl og samvær*. VEJ nr. 9403 af 26/6/2020. Social-, Bolig- og Ældreministeriet. Tilgængelig på [Forældreansvarsvejledningen \(retsinformation.dk\)](#).
- SDQinfo.dk, *Danish* [The Strengths & Difficulties Questionnaire]. Tilgængelig på: <https://www.sdqinfo.org/py/sdqinfo/b3.py?language=Danish> [31. 5. 2022].

VIVE